T.C.
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

ORTAOKUL 7. SINIFLARDA NÜFUS KONUSUNUN ETKİN ÖĞRENME TEMELLİ DERS PLANI İLE ÖĞRENİLMESİ

İsmail KAYA

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Prof. Dr. Hasan COŞKUN

Çankırı – 2023

T.C.

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

ORTAOKUL 7. SINIFLARDA NÜFUS KONUSUNUN ETKİN ÖĞRENME TEMELLİ DERS PLANI İLE ÖĞRENİLMESİ

İsmail KAYA

ORCID: 0000-0003-3344-2027

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Prof. Dr. Hasan COŞKUN

Çankırı – 2023

İÇİNDEKİLER

Sayfa

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ vii
TEZ KABUL VE ONAY viii
ÖNSÖZ ix
ÖZET x
ABSTRACT xi
KISALTMALAR xii
TABLO LİSTESİ xiii
ŞEKİL LİSTESİ xiv
BÖLÜM I 1
1. GİRİŞ 1
1.1. Problem durumu 1
1.2. Araştırmanın amacı 3
1.2.1. Araştırmanın alt problemleri 4
1.3. Araştırmanın önemi 4
1.4. Araştırmanın sayıltıları 5
1.5. Araştırmanın sınırlılıkları 5
1.6. Araştırmada geçen önemli kavramların tanımları 5
BÖLÜM II 7
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR 7
2.1. Kavramsal çerçeve 7
2.1.1. Eğitim-öğretimde planlamanın önemi 7
2.1.1.1. Plan yapmanın önemi 7
2.1.1.2. Plan yapmanın gerekliliği 7
2.1.1.3. Planlı çalışmanın yararları 8

2.1.1.4. Plan yapmanın ilkeleri 9
2.1.2. Sosyal bilgiler dersi ve sosyal bilgiler dersi öğretim programı 9
2.1.2.1 Sosyal bilgiler dersi ve kısa tarihçesi 9
2.2.1.2. Sosyal bilgiler dersi öğretim programı 10
2.1.3. Nüfus 11
2.2. İlgili araştırmalar 13
BÖLÜM III 17
3. YÖNTEM 17
3.1. Araştırmanın modeli 17
3.2. Ölçme aracının hazırlanması 17
3.3. Çalışma grubu 19
3.4. Verilerin toplanması ve analizi 20
3.5. Etkin öğrenme temelli ders planı yaklaşımı 21
3.5.1. Alt ünite 21
3.5.1.1. Türkiye'de nüfusun dağılışının neden ve sonuçları 21
3.5.1.1.1. Genel bilgiler 21
3.5.1.1.2. Dersin hedeflenen kazanımları 21
3.5.1.1.3. Derste kullanılan anahtar ve konu ile ilgili 24 sözcük 22
3.5.1.1.4. Diyalog metni: Türkiye'de nüfus 25
3.5.1.1.5. Okuma metni 26
3.5.1.1.6. Eğitsel 'Ben Hangi Kentim?' oyununun kuralları 28
3.5.1.1.7. Alıştırmalar 28
3.5.1.1.8. Dersin Akış Şeması 30
3.5.1.1.9. Uygulamanın değerlendirilmesi 31
3.5.1.1.9.1. Uygulama ile İlgili Rapor 31
3.5.1.1.9.1.1. Uygulama ile ilgili gözlem ve değerlendirme formu 31
3.5.1.1.9.1.2. Öğretmen tarafından yapılan değerlendirme formu 31

3.5.1.1.9.1.3. Öğrenci tarafından yapılan değerlendirme formu 31
3.5.1.1.10. Sonuç ve öneriler 32
3.5.1.1.11. Kaynakça 32
3.5.1.1.12. Ekler 33
3.5.1.1.12.1. Diyalog ile ilgili sorular ve yanıt anahtarı 33
3.5.1.1.12.2. Okuma metni ile ilgili sorular ve yanıt anahtarı 34
3.5.1.1.12.3. Alıştırmaların çözümü 35
3.5.1.1.12.4. Uygulamadan örnekler 37
3.5.2. İkinci alt ünite 39
3.5.2.1. Tablo ve grafiklerden yararlanarak Türkiye nüfusunun özellikleri ile ilgili verileri yorumlar 39
3.5.2.1.1. Genel bilgiler 39
3.5.2.1.2. Dersin hedeflenen kazanımları 39
3.5.2.1.3. Derste kullanılan anahtar ve 24 sözcük 40
3.5.2.1.4. Diyalog metni: nüfusun özellikleri 43
3.5.2.1.5. Okuma metni: nüfus tablosu 44
3.5.2.1.6. Eğitsel ‘dokun bana’ oyunu 46
3.5.2.1.7. Alıştırma 46
3.5.2.1.8. Dersin akış şeması 49
3.5.2.1.9. Uygulamanın değerlendirilmesi 50
3.5.2.1.9.1. Uygulama ile ilgili rapor 50
3.5.2.1.9.1.1. Uygulama ile ilgili değerlendirme ve gözlem formu 50
3.5.2.1.9.2.2. Öğretmen tarafından yapılan değerlendirme formu 50
3.5.2.1.9.2.3. Öğrenci tarafından yapılan değerlendirme formu 51
3.5.2.1.10. Sonuç ve öneriler 51
3.5.2.1.11. Kaynakça 51
3.5.2.1.12. Ekler 53

3.5.2.1.12.1. Diyalog metni ile ilgili sorular ve yanıt anahtarı 53
3.5.2.1.12.2. Okuma metni ile ilgili sorular ve yanıt anahtarı..... 54
3.5.2.1.12.3. Alıştırmaların çözümü..... 55
3.5.2.1.12.4. Uygulamadan örnekler..... 57
3.5.3. Üçüncü alt ünite 60
3.5.3.1. Göçün neden ve sonuçlarını tartışır..... 60
3.5.3.1.1. Genel bilgiler..... 60
3.5.3.1.2. Dersin hedeflenen kazanımları..... 60
3.5.3.1.3. Derste kullanılan anahtar ve 24 sözcük..... 61
3.5.3.1.4. Diyalog metni: göç..... 64
3.5.3.1.5. Okuma metni: göçün nedenleri..... 65
3.5.3.1.6. Eğitsel ‘sözcüklerden şarkı oluşturalım’ oyunu..... 66
3.5.3.1.7. Alıştırma..... 67
3.5.3.1.8. Dersin akış şeması..... 69
3.5.3.1.9. Uygulamanın değerlendirilmesi..... 71
3.5.3.1.9.1. Uygulama ile ilgili rapor..... 71
3.5.3.1.9.1.1. Uygulama ile ilgili değerlendirme ve gözlem formu..... 71
3.5.3.1.9.1.2. Öğretmen tarafından yapılan değerlendirme formu..... 71
3.5.3.1.9.1.3. Öğrenci tarafından yapılan değerlendirme formu..... 71
3.5.3.1.10. Sonuç ve öneriler..... 72
3.5.3.1.11. Kaynakça..... 72
3.5.3.1.12. Ekler..... 73
3.5.3.1.12.1. Diyalog metni ile ilgili sorular ve yanıt anahtarı 73
3.5.3.1.12.2. Okuma metni ile ilgili sorular ve yanıt anahtarı..... 74
3.5.3.1.12.3. Alıştırmaların çözümü..... 75
3.5.3.1.12.4. Uygulamadan örnekler..... 78

3.5.4. Dördüncü alt ünite 82
3.5.4.1. Yerleşme ve seyahat özgürlüğünü açıklar 82
3.5.4.1.1. Genel bilgiler 82
3.5.4.1.2. Dersin hedeflenen kazanımları 82
3.5.4.1.3. Derste kullanılan anahtar ve 24 sözcük 83
3.5.4.1.4. Diyalog metni: nerde yaşamak istersin? 86
3.5.4.1.5. Okuma metni: seyahat ve yerleşme 87
3.5.4.1.6. Eğitsel 'söylenti' oyunu 88
3.5.4.1.7. Alıştırma 89
3.5.4.1.8. Dersin akış şeması 86
3.5.4.1.9. Uygulamanın değerlendirilmesi 87
3.5.4.1.9.1. Uygulama ile ilgili rapor 87
3.5.4.1.9.1.1. Uygulama ile ilgili değerlendirme ve gözlem formu 87
3.5.4.1.9.1.2. Öğretmen tarafından yapılan değerlendirme formu 87
3.5.4.1.9.1.3. Öğrenci tarafından yapılan değerlendirme formu 88
3.5.4.1.10. Sonuç ve öneriler 88
3.5.4.1.11. Kaynakça 88
3.5.4.1.12. Ekler 89
3.5.4.1.12.1. Diyalog metni ile ilgili sorular ve yanıt anahtarı 89
3.5.4.1.12.2. Okuma metni ile ilgili sorular ve yanıt anahtarı 90
3.5.4.1.12.3. Alıştırmaların çözümü 91
3.5.4.1.12.4. Uygulamadan örnekler 94
BÖLÜM IV 97
4. BULGULAR VE YORUMLAR 97
4.1. Birinci alt problem ile ilgili bulgular ve yorumlar 97
4.2. İkinci alt problem ile ilgili bulgular ve yorumlar 99

4.3. Üçüncü alt problem ile ilgili bulgular ve yorumlar 100
4.4. Dördüncü alt problem ile ilgili bulgular ve yorumlar 102
BÖLÜM V 104
5. SONUÇ VE ÖNERİLER 104
5.1. Sonuç ve tartışma 104
5.2. Öneriler 106
KAYNAKÇA 108
EKLER 114
EK 1. Soru Formu 114
EK 2. Yedinci Sınıf Sosyal Bilgisi Dersi Başarı Testi Soruları 115
Ek 3. Araştırma Aracı Olarak Kullanılan Ders Planı Taslağı 118
Ek 4. Etik Kurul Onayı 149
ÖZGEÇMİŞ 150

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek Lisans tezi olarak hazırladığım " Ortaokul 7. Sınıflarda Nüfus Konusunun Etkin Öğrenme Temelli Ders Planı İle Öğrenilmesi" adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlanmasına kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

25/ 01 / 2023

İmza

İsmail KAYA

TEZ KABUL VE ONAY

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İsmail KAYA tarafından hazırlanan *Ortaokul 7. Sınıflarda Nüfus Konusunun Etkin Öğrenme Temelli Ders Planı İle Öğrenilmesi* başlıklı bu çalışma, *25/01/2023* tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda *oybirliğiyle* başarılı bulunarak jürimiz tarafından *Eğitim Bilimleri* Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

TEZ JÜRİSİ ÜYELERİ (Unvanı, Adı ve Soyadı)

Danışman	: Prof. Dr. Hasan COŞKUN	İmza: ……..
Üye	: Doç. Dr. Şahin DOĞAN	İmza: ……..
Üye	: Dr. Öğr. Üyesi Yücel KAYABAŞI	İmza: ……..

ONAY

Bu Tez, Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun 19/01/2023 tarih ve 2023/03-17 sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Coşkun POLAT

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

"Ortaokul 7. Sınıflarda Nüfus Konusunun Etkin Öğrenme Temelli Ders Planı İle Öğrenilmesi" adlı tez çalışması 7. sınıf öğrencilerine uygulanmış eğitsel oyun, alıştırmalar ve etkinliklerden oluşmaktadır. Bu çalışmada etkin öğrenme temelli ders planlarının öğrenciler üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Bu ders planı yaklaşımı eğitimcilerin işini kolaylaştırmaktadır. Öğrencilerin derslerde daha etkin olmasına yönelik çalışmalar barındırdığı için dersler hem daha ilgi çekici olmakta hem de daha eğlenceli geçmektedir.

Öğrencilere sadece konuyu anlatıp, soru-yanıt biçiminde tamamlamak dersleri sıradanlaştırabilmektedir. Çalışmada konunun öğretilmesiyle birlikte yabancı dil öğretimine de destek olacak etkinlik ve çalışmalara yer verilmiştir. Türkçe, Almanca, İngilizce olarak verilen sözcüklerin öğretilmesi hedeflenmiştir. Öğrencilerin Almanca sözcükleri, İngilizce sözcüklerden daha zor algılamaktadırlar, bunun en önemli nedeni de tabii ki İngilizce dersi görüyor olmalarıdır. Türkiye'de öğrenciler eğitim yaşamları boyunca bir yabancı dili istenilen düzeyde öğrenemeden mezun olmaktadırlar. Bu ders planı yaklaşımının öğrencilere yabancı dil eğitimi konusunda da yararlı olacağı yapılan çalışmayla ortaya konmuştur.

Etkin öğrenme temelli ders planı yaklaşımı konusunda derin bilgilere sahip olan ve aynı zamanda yüksek lisans eğitimim sırasında her türlü desteğini hissettiğim değerli danışmanım Prof. Dr. Hasan COŞKUN' a, araştırmamın incelenmesi ve araştırmayla ilgili önemli katkıları olan Dr. Öğr. Üyesi Yücel KAYABAŞ'a, yüksek lisans eğitimim boyunca derslerimize giren diğer değerli akademisyenlerimize teşekkürü bir borç bilirim.

Yüksek lisans eğitimim ve tez aşamasında desteğini her zaman hissettiğim değerli eşim Zeliha KAYA'ya, dünyalar tatlısı çocuklarım Ömer Asaf, Zeynep Sena ve Betül Yüsra'ya teşekkürü bir borç bilirim.

25/01/ 2023

İsmail KAYA

ÖZET

Tezin Başlığı **:** Ortaokul 7. Sınıflarda Nüfus Konusunun Etkin Öğrenme Temelli Ders Planı İle Öğrenilmesi
Tezin Yazarı **:** İsmail KAYA
Danışman **:** Prof. Dr. Hasan COŞKUN
Anabilim Dalı **:** Eğitim Bilimleri
Tezin Türü **:** Yüksek Lisans
Kabul Tarihi **:** 25/01/2023

Ortaokul yedinci sınıf Sosyal Bilgiler dersinde nüfus konusunun öğrenilmesinde etkin öğrenme temelli ders planı yaklaşımının öğrenmeye etkisinin incelenmesidir. Bu doğrultuda hazırlanan etkin öğrenme temelli taslak ders planının, yedinci sınıf sosyal bilgiler dersinde nüfus konusunun işlenişine ve öğrencilerdeki öğrenme durumlarına etkisi ele alınmıştır. Bu araştırma Çankırı ili Yapraklı ilçesi Yapraklı Ortaokulunda okuyan 7. sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Bu çalışmanın amacı, etkin öğrenme temelli ders planı yaklaşımının öğrenmeye etkisinin incelenmesidir. Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden biri olan tek gruplu ön-test ve son-test deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından geliştirilen ölçme aracı bağımlı değişken olarak belirlenmiştir. Çalışma grubu Yapraklı Ortaokulunda öğrenim gören 6 öğrenciden oluşturmaktadır. Çalışma grubuna öncelikle 15 sorudan oluşan bir ön test uygulanmıştır. Sonrasında çeşitli eğitsel oyun ve etkinliklerle zenginleştirilen ders planı uygulanmıştır. Çalışmanın sonunda öntest olarak kullanılan ölçme aracı, son-test olarak yeniden uygulanmıştır. Öğrencilerin ön-test ve son-test yanıtları SPSS 25.0 paket programında bulunan Paired Samples Testi kullanılarak incelenmiştir. Kız ve erkek öğrenciler arasındaki başarı düzeylerini ölçmek için de İki Faktörlü ANOVA testi kullanılmıştır. Elde edilen verilere göre kız ve erkek gruplarının ön test ve son test toplam öğrenme değişkeni puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ayrıca çalışma grubunun ön-test ve son-test sonuçları arasında sontest puanları lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Araştırmada konu ile ilgili geniş literatür taramaları yapılmış, Coşkun'un taslak ders planı örneklerinin yer aldığı eserlerinden yararlanılmıştır. Bu araştırma için geliştirilen etkin öğrenme temelli ders planının eğitimciler tarafından kullanılacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ders Planı, Etkin Öğrenme, Nüfus, Sosyal Bilgiler Öğretimi

ABSTRACT

Thesis Title	**:** Learning the Subject of Population in Secondary School 7th Grades with an Active Learning Based Lesson Plan
Author	**:** İsmail KAYA
Supervisor	**:** Prof. Dr. Hasan COŞKUN
Department	**:** Educational Sciences
Thesis Type	**:** Master's Thesis
Date	**:** 25/01/2023

The aim of this study is to examine the effect of active learning-based lesson plan approach on learning the subject of population in the seventh grade Social Studies course in secondary school. The effect of the draft lesson plan based on active learning prepared in this direction, on the teaching of population in the seventh grade social studies lesson and on the learning status of students is discussed. This research was applied to 7th grade students studying at Yapraklı Secondary School in Yapraklı district of Çankırı province. The aim of this study is to examine the effect of active learning-based lesson plan approach on learning. In the study, one-group pre-test and post-test experimental design, which is one of the quantitative research methods, were used. The measurement tool developed by the researcher was determined as the dependent variable. The study group consists of 6 students studying at Yapraklı Secondary School. First of all, a pre-test consisting of 15 questions was applied to the study group. Afterwards, the lesson plan enriched with various educational games and activities was applied. At the end of the study, the measurement tool used as a pre-test was re-applied as a post-test. The pre-test and post-test responses of the students were examined using the Paired Samples Test in the SPSS 25.0 package program. The Two-Factor ANOVA test was used to measure the achievement levels between female and male students. According to the data obtained, no significant difference was found between the pre-test and post-test total learning variable scores of the girls and boys groups. In addition, a statistically significant difference was found between the pre-test and post-test results of the study group in favor of the post-test scores. In the research, extensive literature reviews on the subject were made and Coşkun's works including draft lesson plan examples were used. It is thought that the active learning-based lesson plan developed for this research will be used by educators.

Keywords: Lesson Plan, Active Learning, Population, Social Studies Teaching

KISALTMALAR

ADNKS	Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
MERNİS	Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi
T.C.	Türkiye Cumhuriyeti
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

TABLO LİSTESİ

Tablo No: **Sayfa**

Tablo 3-1: Uzman bilgileri 17

Tablo 3-2: Güvenirlik analizi 18

Tablo 3-3: Madde güçlük ve madde ayırt edicilik indeksi 18

Tablo 3-4: Güvenirlik analizi 19

Tablo 3-5: Çalışma grubu öğrenci bilgileri 20

Tablo 3-6: Nüfus Tablosu 44

Tablo 4-1: Cinsiyete göre Ön ve Son Test Puanları betimsel istatistik Sonucu 97

Tablo 4-2: Ortaokul Yedinci Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Nüfus Konusunun Öğrenilme Ön test ve Son Test Puanlarına İlişkin İki Faktörlü ANOVA Sonuçları . 97

Tablo 4-3: Ön ve Son Test Puanları Paired Samples Test Sonucu 99

Tablo 4-4: Öğrenci tarafından yapılan değerlendirme formunun işaretlenme yüzdelikleri 101

Tablo 4-5: Kolay Öğrenilen Sözcüklere Örnekler 102

Tablo 4-6: Öğrenilmesi Zor Olan Sözcüklere Örnekler 102

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil No: **Sayfa**

Şekil 2-1: Türkiye Nüfus Grafiği 13

Şekil 3-1: Türkiye'de Nüfus Yoğunluğu..... 26

Şekil 3-2: Nüfus Grafiği..... 45

Şekil 4-1: Ortaokul Yedinci Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Nüfus Konusunun Öğrenilme Ön test ve Son Test Puanlarına İlişkin Çizgi Grafiği..... 98

Şekil 4-2: Ortaokul Yedinci Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Nüfus Konusunun Öğrenilme Ön Test ve Son Test Puanlarına İlişkin Çizgi Grafiği 100

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

Okullarda verilen eğitim öğretim planlı bir biçimde yürütülmektedir. Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu tarafından geliştirilen eğitim programları okullarda uygulanmaktadır. Bunun yanında öğretmenler; öğrencilerin güncel durumu, okulun amaç ve hedefleri doğrultusunda öğretim planları geliştirebilmektedirler.

Eğitim öğretim etkinliklerinde amaç, okuldaki öğretimin kalitesini en üst düzeye çıkarmak için çalışmaktır. Bu hedeflerin gerçekleşmesinde öğretmenlerin ders planlarını hazırlaması ve bu planları uygulayabilmesi önemli bir yer tutmaktadır. Sınıfta öğretmenlerin yapması gereken davranışlar plan içerisinde belirtilmektedir. Sınıf içindeki bu etkinlikler öğretmenin derse girmesiyle başlamakta ve dersin sonuna kadar devam etmektedir. Bu etkinlikler; bir bütünlük içinde gerçekleşmekte ve genellikle giriş, gelişme ve sonuç olmak üzere üç ana bölümden oluşmaktadır (Öztürk, 2001; Küçükahmet, 2002).

1.1. PROBLEM DURUMU

Bir öğretmenin meslek yaşamında en çok zaman ayırdığı konulardan biri dersin planlanmasıdır. Plan sadece dersin işlenişine yönelik bir akış şeması değil, aynı zamanda öğretmenin bütünü görmesini sağlayan bir çalışmadır (Taşdemir, 2006). Eğitim-öğretim kapsamında plan, genel anlamda yıllık planları belirtirken, konu özele indirgendiğinde ise ders planları karşımıza çıkmaktadır. Yıllık planlar, bir öğretim yılında verilecek derslerin ünitelere ve konulara göre zaman ve süresini gösteren çalışma planlarıdır. Farklı öğretmenler tarafından hazırlansa da, verilecek konuların belli olması ve ders kitaplarının ülke genelinde aynı standartlara sahip olması nedeniyle, ders planlarına internet üzerinden kolay erişilebilen planlardır. Ders planlarını ise aynı konuları kapsamasına karşın her öğretmenin, öğrencilerini ve bulunduğu çevrenin koşullarını dikkate alarak tasarladığı, dersin bütününe yönelik işleyişi ele aldığı planlar olarak tanımlanabilmektedir (Aşiroğlu ve Koç Arkan, 2018). Öncül (2000) ders planını, ders boyunca işlenecek önemli konuların sıralamasını gösteren bir hazırlık süreci olarak görmüş; dersin amaçlarını, üzerinde

durulması gereken önemli noktalarını, derste sorulacak soruları, önereceği farklı kaynakları ve hatta ödevleri de kapsayan bir işleyiş olarak belirtmiştir.

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 2. maddesinde belirtilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanmaktadır (MEB, 2018). Eğitim programlarının sistemli bir biçimde bireye aktarılması ancak kapsamlı ve etkili bir planlama süreci ile olanaklıdır. Eğitim programlarını okuldaki eğitim etkinlikleri bakımından ele alacak olursak, istenilen davranış değişikliklerini gerçekleştirmenin en önemli aşaması, karşımıza planlama süreci olarak çıkacaktır. Milli Eğitimin önde gelen amacı da öğrenciye istendik davranışların kazandırılması olması dolayısıyla; hazırlanan ders planı ile eğitim öğretim etkinlikleri rastlantıya bırakılmamış olmaktadır (Ural ve diğerleri, 1984: 42). Eğitimin planlı olarak yürütülmesi her eğitim kademesi için önemli ve gereklidir.

Türkiye'de ilköğretim kademesinden, ortaöğretim kademesine kadar eğitim programının hedeflerine ne kadar ulaştığı sorusu sürekli gündemde olan bir konudur. Eğitim programının hedeflerine ulaşması ise planlamanın önemini ortaya çıkarmaktadır. Çünkü planlı eğitim-öğretim demek, farklı öğretim kademelerinde ve sınıf düzeyinde, okulun ve öğrencilerin güncel durumları göz önüne alınarak, öğretim programlarına uygun olarak hedeflenen kazanımların belirlendiği, bu kazanımların belirli bir süre içerisinde öğrenciye nasıl kazandırılacağının belirlendiği ve kazanılma durumlarının ölçüldüğü bir süreçtir (Sönmez, 1991). Bu nedenle öğrencide istenilen davranış değişikliğine ulaşmanın önemli aşamalarından biri olarak öğretimin planlanması gösterilebilir. Ders planın öğrenci ve öğretmendeki karşılığı ise bir amaç doğrultusunda izlenen yol olarak belirtilebilir. Öğretmen hedeflenen kazanımlara ulaşmak için etkili bir plan hazırlayarak, bu plan ile öğrencinin derse olan motivasyonunu yükselterek öğrencinin dikkatini çekmesi durumunda, hedeflerin davranışa dönüşmesi kaçınılmaz olacaktır (Doğan, 1979). Eğitim öğretimde plan ile öğrenci başarısı arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla çalışmalar bulunmaktadır.

Yapılan bazı araştırmalar, uzun yıllardan beri yıllık plan, ünite planı, günlük plan ve ders planı hazırlanmasına karşın istenilen hedefe ulaşılamadığını göstermiştir (Yıldırım ve Öztürk, 2002; Akpınar ve Özer, 2008). Bu sonuçta hazırlanan planların

niteliğinin etkisi bulunmaktadır; ancak yapılan etkinliklerin genelde sunuş yoluyla ele alınması, materyal kullanımının sınırlılığı, öğretmenin öğrenciden daha etkin olarak dersi yönetmesi gibi nedenlerin de azımsanmayacak biçimde sürece etki ettiğini unutmamak gerekmektedir. Eğitimin hedeflerine ulaşabilmesi için öğretim araçlarının etkili bir biçimde kullanılması, yöntem ve tekniklerin hedeflere ulaşacak yapıda ele alınması, geliştirilen materyallerin ve etkinliklerin ise öğrenci düzeyine ve dersin içeriğine uygun olması beklenmelidir. Tüm bunları sağlamak etkili bir planlama sürecini de beraberinde getirmektedir. Bloom (1977), "Herkes, her şeyi öğrenebilir. Eğer öğrencilere duyarlı ve planlı bir öğretim hizmeti sağlanırsa..." sözleriyle planlamanın önemini bu biçimde vurgulamıştır. Elbette bu hizmeti sağlayacak en etkili kişi kuşkusuz öğretmendir.

Bu bilgiler ışığında dersin hedeflerine ulaşması ve öğrencilerden beklenen davranış değişiklerinin oluşması için, planlamanın çok önemli olduğunu bir kez daha belirtmekte yarar vardır. Bu çalışmada verilen ders planı taslağı, yukarıda verilen ders planı tanımlarından çok daha fazlasını kapsamaktadır. Derste anlatılacak konunun gerekçesi, konuya uygun olarak hedeflenen kazanımların belirlenmesi, konuyla ilişkilendirilen diyalog ve okuma metni, dersin etkili öğretimine yönelik kurgulanan eğitsel oyun, dilsel zenginliği ön plana çıkaran sözcük listesi ve öğrencinin etkin katılımını sağlayan değerlendirme bölümleriyle etkin öğrenme temelli bir yaklaşım hedefleyen ders planı taslağı, alışılagelmiş ders planlarına göre farklılıklar göstermektedir.

1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Öğretmenler güncel ders planlarını uygularlarken, aynı zamanda öğrencilerin güncel durumunu, okulun amaç ve hedeflerini de göz önüne alarak ders planı hazırlamaktadırlar. Coşkun'a (2018) göre; öğretmenlikte ders planlarının hazırlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi önemli bir husustur. Ders planlarının hazırlanmasında öğretmen hazır plan kalıpları kullanabilirken isterse kendi planlarını da oluşturabilmektedir. Ders planı oluşturulurken asıl olan öğretmenin kendine uygun bir plan tasarlamasıdır. 1970'li yıllardan beri eğitsel oyun ve etkin öğrenmeyi hedefleyen ders planları ile ilgili çalışmalar yapılmaktadır. Etkin öğrenme ve eğitsel oyunla ilgili önemli çalışmalarda bulunan Coşkun'un tasarlamış olduğu ders planları değişik kurumlarca yürütülmektedir. Bu yönüyle bakıldığında eğitimin hedeflerine

ulaşmak için güncel planların geliştirilmesi ve yeni planların oluşturularak uygulanması önemlidir.

Bu çalışmada, "Etkin öğrenme temelli ders planı yaklaşımının ortaokul yedinci sınıf sosyal bilgiler dersinde nüfus konusunun öğrenilmesine etkili midir? Sorusuna yanıt aranmıştır.

1.2.1. Araştırmanın Alt Problemleri

Çalışmanın alt problemleri aşağıdaki gibidir:

1. Etkinlik temelli ders planı yaklaşımının öğrencilerin başarı düzeylerini artırmada cinsiyete göre anlamlı bir farklılık var mıdır?

2. Öğrencilerin ön-test ve son-test sonuçları arasında belirgin bir farklılık var mıdır?

3. Bu yaklaşım, öğrencilerin etkinliklere katılmalarını desteklemekte midir?

4. Etkin öğrenme temelli yaklaşımı yabancı sözcüklerin öğrenilmesini desteklemekte midir?

1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Etkinlik temelli ders planında, oyunlar yardımı ile işlenen derslerde öğrencilerin etkin öğrenmesi sağlanabilmektedir. Geleneksel öğretim yaklaşımlarına bakıldığında çoğunlukla bilişsel alan basamaklarına yer verildiği görülmektedir. Açıkgöz (2003), derse yönelik beceri ve tutumların göz ardı edilmesinin, bilişsel alan kapsamında da iyi sonuçlar vermediğini söylemiştir.

Bu çalışmada etkin öğrenme temelli ders planı yaklaşımının ortaokul yedinci sınıf sosyal bilgiler dersinde nüfus konusunun etkili öğrenilmesine etkisi araştırılacaktır. Alanyazın incelendiğinde eğitim programlarında planlamanın öneminden sıkça bahsedildiği, farklı model ve ders planı örnekleriyle çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Literatür kapsamında çalışmaların amaçları birbirine yakın olsa da, uygulan yöntem ve teknikler, çalışmanın modeli, deney ve kontrol grubunun özellikleri, çalışılan dersin türü gibi konularda farklılıklar bulunmaktadır. Hazırlanan bu taslak ders planında etkin öğrenme temelli bir yaklaşım hedeflenmiş, dersin başlangıcından sonuna kadar ayrıntılı akış şeması oluşturulmuş, derste kullanılacak sözcük listesi, diyalog ve okuma metinleri hazırlanmış, derste hem etkin öğrenmeyi

hem de motivasyonu arttıracak eğitsel oyun kurgulanmış ve değişik ölçme değerlendirme araçları tasarlanmıştır. Hazırlanan bu taslak ders planında, bilişsel becerilerin yanı sıra, duyuşsal ve devinimsel öğrenmelerinde gerçekleşmesi hedeflenmiş, ayrıca dil değişikliği ile yabancı dil öğretimine de olanak sağlayabilmesi açısından önemlidir.

1.4. ARAŞTIRMANIN SAYILTILARI

Araştırmanın temel sayıltıları aşağıdaki gibidir:

1. Çalışmada kullanılan veri ölçme aracının öğrenciye verilmek istenen bilgiyi ölçmede uygun olduğu varsayılmaktadır.

2. Çalışmada kullanılan veri analiz yönteminin araştırma sonucunun elde edilmesinde yeterli olduğu varsayılmaktadır.

3. Etkin öğrenme temelli ders planı yaklaşımı ile işlenen derslerin, öğrenci başarısı üzerinde etkili olduğu varsayılmaktadır.

4. Öğrencilerin araştırmada düzenlenecek etkinliklere içtenlikle katılacakları varsayılmaktadır.

1.5. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Bu araştırma;

a) Araştırma, 2021-2022 eğitim-öğretim yılının 2. dönemi (Bahar) ile sınırlıdır.

b) Çalışma grubu, Çankırı ili Yapraklı Ortaokulunda aynı sınıfta eğitim almakta olan 6 öğrenci ile sınırlıdır.

c) Araştırma, ortaokul 7. sınıf sosyal bilgiler dersinde nüfus konusunun öğrenilmesi için geliştirilen eğitsel oyun ve etkinlikler ile sınırlıdır.

1.6. ARAŞTIRMADA GEÇEN ÖNEMLİ KAVRAMLARIN TANIMLARI

Eğitim Programı: Okulda ya da okulun dışında gerçekleşen düzenli ve planlı etkinliklerin öğrenme yaşantıları sistemidir (Demirel, 2019).

Öğretim Programı: Öğretim basamağındaki sınıflarda okutulacak derslerin, hedeflerini, içeriğini, zamanını, eğitim yaşantıları ve ölçme ve değerlendirme süreçlerini kapsayan çalışmalardır (Güleryüz, 2001).

Ders Programı / Ders Planı: Belirli bir dönem için bir dersle ilgili olarak bir ya da birkaç ders saatinde yapılacak etkinlikleri içeren plandır (Tan, 2006).

Deney Grubu: Araştırma sürecinde bağımsız değişkenin uygulandığı gruptur (Güldü, 2022).

Kontrol Grubu: Hiçbir müdahalede bulunulmayan gruba denir (Güldü, 2022).

Eğitsel Oyun: Eğitim-öğretim sürecinde belirlenen hedeflere ulaşmayı sağlayan, bilgi ve beceri geliştiren, önceki öğrenmelerin pekiştirilmesine ortam hazırlayan planlı ve amaçlı oyunlardır (Coşkun, 2012).

Oyun: Belli bir amaca yönelik olan ya da olmayan, kurallı ya da kuralsız gerçekleştirilebilen; fakat her durumda çocuğun isteyerek ve hoşlanarak yer aldığı fiziksel, bilişsel, dil, duygusal ve sosyal gelişiminin temeli olan gerçek yaşamın bir parçası ve çocuk için en etkin öğrenme sürecidir (Dönmez-Baykoç, 1992).

Ön Test: Deneysel müdahale öncesinde her iki gruba başlangıç düzeylerini belirlemek amacıyla uygulanan testtir (Deneysel Araştırma Yöntemleri, 2022).

Son Test: Müdahale sonrasında her iki gruba sonuç düzeylerini belirlemek amacıyla uygulanan testtir. Yani bağımsız değişkene maruz kaldıktan sonra bağımlı değişkenin yeniden ölçümüdür (Deneysel Araştırma Yöntemleri, 2022).

Etkinlik Temelli Öğrenme: Öğrencinin yaptığı etkinliklere ve gözlemlere dayanarak yargıya varmasını sağlayan bir öğrenme yaklaşımına denir (Batdı, 2014: 40).

BÖLÜM II

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde araştırmanın kavramsal çerçevesi ve ilgili araştırmalar üzerinde durulmuştur. Bölüm; eğitim-öğretimde planlamanın önemi, sosyal bilgiler dersi ve sosyal bilgiler dersi öğretim programı ile nüfus başlıklarından oluşmaktadır.

2.1.1. Eğitim-Öğretimde Planlamanın Önemi

2.1.1.1. Plan Yapmanın Önemi

Öğretim etkinliklerinin planlı bir biçimde hazırlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi, eğitim yoluyla kazandırılacak davranışlar göz önüne alındığında amaca ulaşmada en önemli adımdır. Özellikle ders planı çerçevesinden bakıldığında öğretmen ve öğrenci arasında belirli bir zaman aralığında geçen, derse başlangıç aşamasından değerlendirmeye kadar olan süreci kapsayan, eğitimin hedeflerine yönelik olarak gerçekleştirilen bir izlencedir. Çalışmalarını sistematik bir biçimde yürütmek isteyen bütün öğretmenlerin derslerini planlamaları zorunludur (Özdemir, 2009).

2.1.1.2. Plan Yapmanın Gerekliliği

Eğitim-öğretimin her aşamasında derslere hazırlıklı ve planlı girmek eğitimin kalitesi açısından ve verimi bakımından gerekliyken, yasal bakımdan bu gerekliliğin bir zorunluluğa dönüştüğü unutulmamalıdır. Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin (MEB, 2014), zümre öğretmenler kurulu başlıklı 35. maddesinin 4. bendinde;

> *Zümre öğretmenler kurulunda; öğretim programı, ders planlarının düzenlenmesi, öğretim yöntem ve teknikleri, ölçme değerlendirme araçları, öğrenci başarı düzeyi, okulun fiziki mekânlarının ve ders araç gereçlerinin kullanımı gibi hususlar görüşülerek okulun çevre imkânları analiz edilir ve iş birliği oluşturulur.*

biçiminde yapılan açıklamada ders planlarının düzenlenmesinin zümre öğretmenler kurulunda ele alınması gerektiği, yani öğretmenin görevi olduğu belirtilmiştir. Yine 2003 yılı Ağustos ayında çıkarılan 2551 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisinde;

> *Ders plânı, bir ders için o dersle ilgili eğitim programlarında yer alan ve birbirleriyle ilişkili öğrenci kazanımlarını bir ya da birkaç ders saatinde işlenecek konu örüntüsünü, konuya ilişkin deney, tartışma soruları, proje ve ödevleri, uygulama çalışmalarını, ders araç-gerecini içine alan birinci derecede sorumlu olduğu, zümre öğretmenleri ile şube öğretmenlerinin ortak katkısıyla ders öğretmenlerince önceden hazırlanan plândır* (MEB, Tebliğler Dergisi, 2003, s. 3)

olarak ele alınan 12. maddede ders planının, zümre ve şube öğretmenlerinin ortak kararıyla ders öğretmenlerince önceden hazırlayacakları bir plan olduğu belirtilmiştir. Bu maddeden de anlaşılacağı gibi ders planlarının hazırlanması öğretmenin görevlerindendir.

2.1.1.3. Planlı Çalışmanın Yararları

Eğitim-öğretimde planlı çalışmanın yararları şu biçimde sıralanabilir (MEB, 2022):

- Planların öğrenci merkezli, çağdaş ve güncel olarak hazırlanıp, uygulanabilir olması gerekmektedir.
- Planlar öğretmene neyi, niçin, nasıl ve ne zaman yapacağını düşünmesini sağlamaktadır. Böylece öğretimin verimi artacaktır.
- Öğretimin planlanması, öğrencilerin bilgi ve beceri düzeyi düşünülerek ne zaman ve hangi süreçler içinde konuların aktarılmasını sağlamaktadır.
- Hazırlıklı bir öğretim planı, derste kullanılacak eğitim materyallerinin önceden belirlenmesine ve temin edilmesine imkân sağlamaktadır.
- İyi hazırlanmış bir öğretim planı, öğrencilerin ilgi, yetenek ve isteklerini göz önünde bulunduracağı için, öğrenciye görelik bir yapıda olmaktadır.
- Öğretimin planlanması sadece dersin işleniş sürecini değil, aynı zamanda etkili bir ölçme değerlendirme sürecini de kapsamaktadır.

- Öğretmen ve öğrencilere birbirini anlama ve birlikte çalışma alışkanlığı kazandırmaktadır.

2.1.1.4. Plan Yapmanın İlkeleri

Planlar aşağıdaki temel ilkeler göz önünde bulundurularak hazırlanmaktadır (MEB, 2022):

- Planlar hazırlanırken öğrenci merkezli olmasına, tam ve etkin öğrenmeyi sağlamasına ve disiplinler arası çalışmaları esas almasına dikkat edilmelidir.
- Planlar öğretme-öğrenme sürecini etkin hale getirecek yapıda hazırlanmalı; öğrencilerin, öğretim programlarının ve fiziksel koşulların uygunluğuna göre tasarlanmalıdır.
- Planlar standart özellikte ve değiştirilemez yapıda olmamalıdır. Gerektiğinde üzerinde değişiklikler yapılabilecek esneklikte olmalıdır.
- Planlar eğitim-öğretimin hedeflerine uygun olmalı ve kurumların özel amaçlarına göre hazırlanmalıdır.
- Planlar öğretim programlarına uygun olarak hazırlanmalı; hem ders içi hem ders dışı etkinlikleri kapsamalıdır.
- Planlar belirli bir süreye yönelik olarak hazırlanmalıdır.
- Planlar öğretimin düzeyine, niteliğine, verilen konuya ve öğretim dalına uygun olarak hazırlanır.

2.1.2. Sosyal Bilgiler Dersi ve Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı

2.1.2.1 Sosyal Bilgiler Dersi ve Kısa Tarihçesi

Engle ve Ocha (1988) sosyal bilgileri, demokrasiye uygun vatandaşlar yetiştirebilmek için bir toplumsallaşma süreci olarak söyleyerek, sosyal bilgilerin demokratik vatandaş yetiştirme boyutuna vurgu yapmış ve bunun toplumsallaşma ile olanaklı olabileceğini belirtmiştir. Birçok ülkede bir vatandaşlık eğitimi olarak görülen sosyal bilgiler, toplumsallaşma durumunun bir gerekliliği olarak ortaya çıkmıştır. Sosyal bilgiler insana yaşadığı en yakın çevreden başlayarak bölgesini, ülkesini ve dünyayı öğretmektedir. Birbirine benzer kavramlar olsa da sosyal bilgiler ve sosyal bilimler birbirinden farklıdır. Sosyal bilimler belli başlı konu alanlarını

kapsamaktadır. Tarih, Coğrafya, Vatandaşlık Bilgisi, Sosyoloji, Psikoloji bu alanlardan bazılarıdır. Ancak sosyal bilgiler karşımıza öğretim programları olarak çıkmaktadır.

Türk topluluklarında sosyal bilimler çok eski tarihlere dayanmaktadır. Göktürkler döneminde yazılan "Göktürk Yazıtları" sosyal bilimler alanında yazılan ilk eserlerdendir. İlk Müslüman Türk Devleti olan Karahanlılar döneminde yazılan Divan-ı Lügati't-Türk ve Kutadgu Bilig eserleri de, ele aldığı toplumsal olaylar bakımından sosyal bilimler yönünde yapılan bir çalışma kaynağıdırlar (İnce, 2019). Eğitim kurumları olarak medreselerin karşımıza çıktığı Osmanlı İmparatorluğu'nda hem fen hem de sosyal bilimler alanlarında yoğun çalışmalar yapılmış ve bu dönemde adını dünyaya duyuran bilim adamları yetişmiştir. Sosyal bilimlerin önemli alan dallarından olan coğrafya ve tarih dersleri Osmanlı İmparatorluğu'nda medreselerin değişik kademelerinde verilmiştir (Erkan, 2017).

Türkiye Cumhuriyeti'nde 1928 yılında yapılan "Harf Devrimi", cumhuriyet tarihinin en önemli bilimsel, kültürel ve sosyal devrimi olarak görülmektedir. 1926 yılında çıkartılan "İlk Mektep Müfredat Programı" ile bazı sosyal bilimlere ait dersler "Hayat Bilgisi" adı altında toplanmıştır (Tuğluoğlu ve Tunç, 2010). Bu ders ilkokulların 1, 2 ve 3. sınıflarında okutulmaya başlandı. Tarih, Coğrafya ve Vatandaşlık Bilgisi olarak okutulan dersler 1968 yılında "Sosyal Bilgiler" adı altında birleştirilmiştir (Korkmaz ve Güler, 2020). 1985 yılında yine Sosyal Bilgiler dersi yerine Milli Tarih ve Milli Coğrafya dersleri okutulmaya başlanmıştır. 1997 yılında yapılan düzenlemeyle bu dersler yeniden Sosyal Bilgiler adı altında birleştirilmiştir (Koyuncu, 2015).

2.2.1.2. Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı

Türkiye'de 2005-2006 eğitim-öğretim yılından beri uygulamaya başlanan yapılandırmacı yaklaşım, eğitim sisteminde köklü değişikliklerin başlangıcı olmuştur. Bu doğrultuda 2005 yılında öğretim programları hazırlanmaya başlanmıştır. Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı 2005 yılında ünite yaklaşımı üzerinden ele alınmıştır. Ancak 2017 yılında yeniden hazırlanıp 2018 yılında güncellenen Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda üniteler yerini doğrudan öğrenme alanları ve kazanımlara bırakmıştır. 2017'de hazırlanarak 2018 yılında

güncellendikten sonra son biçimini alan Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda yetkinlik alanları aşağıdaki gibi belirlenmiştir (MEB, 2018):

- *Resmi dilde iletişim,*
- *Yabancı dillerde iletişim,*
- *Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler,*
- *Dijital yetkinlik,*
- *Öğrenmeyi öğrenme,*
- *Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler,*
- *İnisiyatif alma ve girişimcilik,*
- *Kültürel farkındalık ve ifade.*

Yine 2018 yılında güncellenen Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda öğrenme alanları aşağıdaki gibi belirlenmiştir (MEB, 2018):

- *Birey ve Toplum,*
- *Kültürel Miras,*
- *İnsanlar, Yerler ve Çevreler,*
- *Bilim, Teknoloji ve Toplum,*
- *Üretim, Dağıtım ve Tüketim,*
- *Etkin Vatandaşlık,*
- *Küresel Bağlantılar.*

Yukarıda verilen öğrenme alanlarına bakıldığında 3. sırada yer alan "İnsanlar, Yerler ve Çevreler" önemli bir öğrenme alanı olarak görülmektedir.

2.1.3. Nüfus

En dar anlamda bir nüfus, bir kişi ya da bir bireydir. Ek olarak, bir aileyi oluşturan aile üyelerinin toplam sayısıdır. Geniş anlamda nüfus, belirli bir ülke ya da bölgede belirli bir nüfus sayımı tarihindeki toplam insan sayısı olarak belirtilmektedir (Doğanay ve diğerleri, 2020). Aynı zamanda nüfus, basitçe "belirli bir ülke, bölge ya

da yerleşim yerinin, belirli bir nüfusun belirlendiği tarihteki toplam nüfusu" olarak tanımlanmaktadır (Doğanay, 2017).

Belirli bir dönemde ve belirli bir sınır alanı içinde yaşayan insan sayısına nüfus denir. Doğumlar, ölümler, göçler, doğal afetler gibi olaylardan etkilenen bir nüfusun yapısı olarak da tanımlanabilir (Canbaba, 2018). Farklı bölgelerden oluşan coğrafyanın dinamik ve temel unsurunun nüfus olduğu vurgulanmıştır. İklim, arazi kullanım sistemleri, ulaşım modelleri vb. konularda değil, temelde coğrafyanın insan merkezli olduğunu ve eğer durum buysa, nüfusun sayıları, yoğunlukları ve niteliklerinin tüm coğrafya için gerekli arka planı sağladığı belirtilmektedir (Trewartha, 1970). Nüfus, ulusların devamlılığını garanti altına alan, ulusal savunmanın ana unsuru ve aynı zamanda nüfusun ülkenin işgücünün bel kemiği konumunda olduğu vurgulanmıştır. Yani ekonomik kalkınmanın insan temelini, nüfusun oluşturmaktadır (Doğan, 2015).

Nüfus sözcüğü, belirli bir zamanda, bir yerleşim yerinde yaşayanların toplam sayısını belirtmektedir. Türkiye nüfusunun genç ve dinamik bir yapıda olduğu görülmektedir. Kırsal alandan kentlere doğru göç yaşanmaktadır. Göçün en önemli nedenlerinden biri de ekonomik etkenlerdir. Ekonomi kaynaklı göç nedeniyle köy ve kasabalar da yaşlı nüfusun çoğunlukta kalmışlardır. Gençlerin daha iyi koşullarda yaşama isteği, ekonomik özgürlük istemeleri kent nüfusunu arttırmaktadır. Göçler sadece kırsaldan kente doğru değil, kentten kente de olabilmektedir. Özellikle büyükşehirler fazla göç almaktadırlar (Öztürk ve Altuntepe, 2008).

Türkiye'nin en kalabalık kenti, Türkiye nüfusunun yaklaşık yüzde %18'ini içinde barındıran İstanbul'dur. Birçok uygarlığa ev sahipliği yapmış olan bu kent Asya ve Avrupa'yı birbirine bağlayan önemli bir konumdadır. İstanbul'dan sonra en kalabalık kentlerimiz Ankara ve İzmir'dir (İstanbul Valiliği, 2022).

Türkiye'nin nüfusu her yıl genellikle ocak ayı sonunda Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanmaktadır. TÜİK nüfus verilerini 2007 yılından bu yana Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) temelinde açıklamaktadır. Türkiye Cumhuriyeti'nde ilk nüfus sayımı 1927'de yapılmıştır. 1997'de son nüfus sayımı yapılmıştır. ADNKS, kişilerin adres bilgilerine göre takip edildiği, nüfusla ilgili her türlü veriye ulaşabileceğimiz bir sistemdir. Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS) kayıtlarındaki T.C. Kimlik Numaralarına göre yerleşim yeri adreslerinin

eşleştirildiği modern bir kayıt sistemidir (Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü, 2022).

Türkiye nüfusu TÜİK verilerine göre 2021 yılında toplam 84 milyon 680 bin 273 olup, erkek nüfusu 42 milyon 428 bin 101 kişi olurken, kadın nüfusu 42 milyon 252 bin 172 kişidir (Nüfusu, 2021).



Şekil 2-1: Türkiye Nüfus Grafiği

2.2. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde etkin öğrenme temelli taslak ders planı yaklaşımına yönelik ilgili araştırmalar bulunmaktadır.

Caner (2008) kalıp hazırlama teknikleri dersinde etkin öğrenme yaklaşımının uygulanması ve öğrenci başarısına etkisini belirlemeye yönelik yaptığı araştırmasının sonucunda etkin öğrenme yaklaşımının uygulandığı deney grubunun başarısı ile geleneksel öğretim yönteminin uygulandığı kontrol grubunun başarısı arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark olduğunu belirlemiştir.

Küresel anlamda yaşanan teknolojik, bilimsel ve sosyal gelişmeler eğitim alanını da etkilemiş, bu bağlamda eğitim kurumlarından beklentiler artmaya başlamıştır. Özellikle sosyal yaşamdaki hızlı değişmeler, öğrencilerin bu çağa uygun bireyler olarak yetişmesini zorunlu hale getirmiştir. Öğrencilerin çağın gerektirdiği koşullarda yetişmesi öğretmenlerin, eğitim kurumlarının ve eğitim programlarının bu doğrultuda yeniden yapılandırılmasını gerektirmektedir. Dolmaz (2012), eğitim-öğretim etkinliklerinin öğretmen tarafından yürütüldüğü ve sayfalarca bilginin ezberletilmesine dayalı bir öğretim anlayışının artık önemini yitirdiğini

vurgulamıştır. Topluma her yönden donanımlı bireyler yetiştirmek için eğitim-öğretimin, öğrenciye merkeze alan, ona sorumluluk veren, kendini gerçekleştirmesi için olanaklar sağlayan bir yapıda ele alınması gerekmektedir. Bu olanakları sağlayan ve eğitim-öğretimde farklı etkinliklerin bir arada kullanılmasını sağlayan yöntem etkin öğrenme (active learning-etkin öğrenme) yöntemidir. "Etkin öğrenme, öğrencilerin öğrenme sürecine doğrudan ve etkin olarak katılmasıdır" (Felder ve Brent, 1997: 2).

Etkin öğrenme yöntemiyle ele alınacak ders yaklaşımı, yapılacak bütün etkinliklerde öğrenenin etkin olarak katılımını gerektirir. Etkin öğrenmede sadece dinleyen ve öğretmenin yönlendirmesini bekleyen öğrenci yerine; tartışan, sorgulayan, kendi hipotezini oluşturan ve öğrendiklerini yansıtan bir öğrenci oluşturma süreci temele alınmaktadır. Etkin öğrenme yönteminde öğrencinin motivasyonunu ve güdülenmesini sağlayacak çok sayıda etkinliğe yer verilmelidir. Bu kadar etkinliğin hangi süre içerisinde uygulanacağı etkin öğrenmeye yöneltilen bir eleştiri olsa da, özellikle grupla yapılacak çalışmalara uygun olması ve öğrencilerin birlikte çalışmasına olanak sağlaması, zaman yönetimi konusunda ortaya çıkacak sorunlara çözüm olabilecek niteliktedir.

Kılıç (2015), Hayat bilgisi dersinde öğrencilerin yaşam becerilerinin geliştirilmesinde etkin öğrenme uygulamalarını incelediği çalışmasının sonucunda, Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin öz-yönetim becerileri ön test puanları ile son test puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuş, Hayat Bilgisi dersinde, etkin öğrenme yaklaşımının öğrencilerin öz-yönetim becerilerini geliştirdiği belirlenmiştir.

Etkin öğrenmenin temele alındığı bir eğitim-öğretim sürecinde, öğrenmenin farklı etkinlikler aracılığı ile öğreneni merkeze alması, öğrencide araştırıp sorgulamayı ve yansıtıcı öğrenmeyi desteklemesi gibi çok olumlu yönleri olsa da; bu yaklaşıma uygun bir ders planı hazırlamak ve bunu uygulamak kolay bir süreç değildir. Coşkun, yirmi yıllık bir çalışmayla ortaya koyduğu ders planı yaklaşımında; öğrenme sürecinin farklı etkinlikler yoluyla zenginleştirilebileceğini, dilsel zenginlikle dil öğrenimine katkısı olacağını belirtmektedir. Bloom taksonomisine göre oluşturulmuş hedeflenen kazanımlarla etkin öğrenmeyi, sözcük listesi, diyalog metin ve okuma metniyle dil becerilerini geliştirmeyi, dersi eğitici ve eğlenceli bir hale getirecek eğitsel oyunlarla etkin öğrenme temelli bir taslak hazırlamıştır. Kaleme aldığı

eserlerinde taslak ders planın farklı örneklerini görmek olanaklıdır. Yapraklı-Yerel Gelişmeleri Araştırma Planı ve Eğitsel Uygulama Örnekleri (Coşkun, 2020) adlı son kitabında 13 farklı konu üzerine, etkin öğrenme temelli ders planı yaklaşımına göre hazırlanmış planlar yer almaktadır. Ayrıca Coşkun, Öğretmenlik Uygulaması ve Ders Planları (2018), Barış Eğitimi (2017), Kültürlerarası Eğitim (2016), Öğretimin Planlanması (2015) adlı kitaplarında hazırladığı etkin öğrenme temelli ders planı yaklaşımını farklı örnekler ile ele almıştır.

Coşkun'un 2018 yılında "Hoşgörü Eğitimi Bağlamında Bir Ders Planı Taslağının Geliştirilmesi ve Uygulanması" adlı makalesinde etkin öğrenme temelli bir ders planı yaklaşımı tasarlanmış ve uygulaması yapılmıştır. Türkiye'nin de sürekli gündeminde olan ve tüm ülkeleri etkileyen göç dalgalanmaları konu seçiminde etkili olmuş ve bu bağlamda hoşgörü eğitimi konusu ele alınmıştır. Taslak ders planının hazırlık çalışmalarına 250'den fazla öğretmen adayı katılmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman araştırma tekniği kullanılmıştır. Coşkun (2018: 5) makalesinde etkili kullanılabilecek bir ders planının sahip olması gereken özelliklerini aşağıdaki gibi sıralamıştır:

01. Hedef grubuna ilişkin genel bilgiler

02. Derste işlenecek konunun seçimine ilişkin gerekçe

03. Dersin hedefleri (kazanımları)

04. Derste kullanılacak anahtar sözcük ve konuyla ilgili 24 sözcükten oluşan üç dilli bir sözcük listesi

05. 6 kişi arasında geçen bir diyalog ve ilgili sorular

06. Yaklaşık 200 sözcükten, 5 paragraftan oluşan bir okuma metni ve metinle ilgili sorular

07. Eğitsel oyununun önemi

08. Eğitsel oyununun kuralları

09. Derste kullanılacak araç - gereç

10. Dersin ayrıntılı akış şeması

11. Değerlendirme (Gözlem ve Değerlendirme Formu)

12. Sonuç ve Öneriler

13. Kaynakça

Coşkun'a (2018) göre çalışmanın amacı, eğitsel oyunların temele alındığı ve etkin öğrenmenin sağlandığı bir ders planı tasarlamaktır. 250 öğrencinin katılımıyla, ders

planı taslağı barış eğitimi alanında farklı konulara uyarlanmıştır. Ortaya çıkan ders planlarından 12 tanesi araştırmacı tarafından seçilerek Barış Eğitimi (Coşkun, 2017) adlı eserde yayınlanmıştır. Yayın TÜBİTAK destekli bir çalıştayda sunulup, eleştiri ve öneriler kapsamında taslak geliştirilmiştir.

Doksanoğlu (2020) Güzel sanatlar eğitiminde monobaskı tekniğinin etkin öğrenme ve mesleki beceri bağlamında öğretmen adaylarına kazanımlarını incelemiş olduğu çalışmasının sonucunda; monobaskı tekniğinin öğrencilerin etkin öğrenme becerilerine olumlu yönde katkılar sunduğunu belirlemiştir.

Gülnar (2022) çalışmasında ortaöğretim 12. Sınıflarda bağımlılıkla mücadele konusunun etkin öğrenme temelli ders planı ile öğretilmesini incelemiştir. Araştırmanın sonucunda; erkek öğrencilere kıyasla kız öğrencilerin bağımlılıkla mücadelede farkındalık düzeylerinin daha yüksek olmasının yanında, cinsiyet bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmadığını, çalışma grubunun öntest ve sontest sonuçları arasında sontest puanlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunduğunu tespit etmiştir.

İlgili araştırmalar gösteriyor ki etkin öğrenme temelli yaklaşımı öğrencilerin öğrenme düzeylerini yükseltmektedir. Bu araştırma için geliştirilen ders planı derslerin işleyişini kolaylaştırmaktadır. Eğitsel oyunlarla zenginleştirilen ders planı öğrencilerin derse ilgilerini arttırmaktadır.

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın modeli, ölçme aracının hazırlanması, çalışma grubu, verilerin toplanması, etkin öğrenme temelli ders planı yaklaşımı ve etkinliklerin değerlendirilmesi konuları yer almaktadır.

3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Araştırmada nicel araştırma yaklaşımlarından tek gruplu ön test-son test deneysel modeli ve nitel araştırma yaklaşımlarından doküman analizi modeli kullanılmıştır. Bu nedenle araştırma karma yaklaşım modelidir. "Nicel araştırma yöntemlerinden olan tek gruplu ön test-son test deneysel modelinde gelişigüzel seçilmiş bir gruba bağımsız değişken uygulanır. Hem deney öncesi (ön test) hem de deney sonrası (son test) ölçümler yapılır" (Karasar, 2020: 131). Nitel araştırma yaklaşımlarından olan doküman analizi ise, yazılı kaynakların içeriğini sistematik ve özenli bir biçimde analiz etmek için kullanılan bir nitel araştırma yöntemidir (Wach, 2013). Doküman analizi yapmak, araştırılan konunun derinlemesine incelenmesini ve konu hakkında detaylı bilgiye sahip olunmasını sağlamaktadır.

3.2. ÖLÇME ARACININ HAZIRLANMASI

Ölçme aracı, yanıtları dört seçenekli olan çoktan seçmeli 15 sorudan oluşmaktadır. Ölçme aracı hazırlanırken 10 uzman görüşünden yararlanılmıştır. Bu uzmanlarla ilgili bilgiler aşağıda verilmiştir.

Tablo 3-1: Uzman bilgileri

		f
Cinsiyet	Erkek	8
	Kadın	2
Unvan	Profesör	1
	Doçent	1
	Araştırma Görevlisi	2
	Öğretmen	6
Alan	Sosyal Bilimler	2
	Ölçme ve Değerlendirme	1

	İngilizce	1
	Sosyal Bilgiler Öğretmeni	6

30 soruluk ölçme aracı hazırlanmış ve 98 öğrenciye uygulanmıştır. Ölçme aracının güvenirliği için yukarıda tabloda belirtilen uzmanların görüşlerine başvurulmuştur. Uzman görüşleriyle birlikte ölçme aracının madde güvenirlik, madde güçlük ve madde ayırt edicilik katsayılarına bakılarak bu sorulardan 15'i ön test ve son testte kullanılmıştır. Ölçme aracının ölçümleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 3-2: Güvenirlik analizi

Cronbach's Alpha	Madde sayısı
0,625	30

Tablo 3-2'de 30 maddenin güvenirlik analizinde Cronbach's Alpha değeri 0,625 olarak bulunmuş, bu sonuç maddelerin oldukça güvenirler olduğunu göstermektedir.

Yanıtı dört seçenekli olarak hazırlanan ölçme aracı için madde analizi sonucu Tablo 3-3'te sunulmuştur.

Tablo 3-3: Madde güçlük ve madde ayırt edicilik indeksi

Madde no	**Madde güçlük indeksi (pj)**	**Madde ayırt edicilik indeksi (rjx)**	**Madde no**	**Madde güçlük indeksi (pj)**	**Madde ayırt edicilik indeksi (rjx)**
1	**0,70**	**0,24***	16	0,90	0,40
2	**0,60**	**0,24***	17	0,90	0,49
3	0,80	0,60	18	**0,10**	**0,16***
4	0,80	0,67	19	0,80	0,60
5	**0,40**	**-0,01***	20	**0,30**	**0,01***
6	**0,80**	**0,04***	21	0,90	0,49
7	**0,40**	**-0,01***	22	0,10	0,44
8	0,60	0,35	23	0,20	0,38
9	**0,50**	**0,30***	24	0,10	0,44
10	**0,50**	**0,27***	25	**0,90**	**0,03***
11	0,40	0,73	26	0,10	0,44

12	**0,50**	**0,20***	27	0,20	0,38
13	**0,70**	**-0,13***	28	**0,20**	**-0,04***
14	0,50	0,81	29	0,10	0,34
15	**0,20**	**0,17***	30	**0,20**	**0,03***

***: Testten çıkarılan maddeler**

Tablo 3-3 incelendiğinde madde ayırt edicilik katsayıları 0 ile +1 arasında değerler almaktadır. Madde analiz sonucunda madde ayırt indeksi 0,31 puan ve üstünde olanlar teste konur. 0,30 ve altı olanlar testten çıkartılır. Madde 1, 2, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 15, 18, 20, 25, 28, 30 testten çıkarılmıştır.

Tablo 3-4: Güvenirlik analizi

Cronbach's Aplha	Madde sayısı
0,804	15

Tablo 3-4'te 30 maddenin madde analizi sonucunda çıkartılan sonra yapılan güvenirlik analizinde Cronbach's Alpha değeri 0,804 olarak bulunmuş buda maddelerin yüksek derecede güvenirler olduğunu göstermektedir.

30 soruluk ölçme aracı hazırlanmış ve 98 öğrenciye uygulanmıştır. Ölçme aracının güvenirliği için yukarıda tabloda belirtilen uzmanların görüşlerine başvurulmuştur. Uzman görüşleriyle birlikte ölçme aracının madde güvenirlik, madde güçlük ve madde ayırt edicilik katsayılarına bakılarak bu sorulardan 15'i ön test ve son testte kullanılmıştır.

3.3. ÇALIŞMA GRUBU

Araştırmanın çalışma grubunu, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Çankırı İli Yapraklı İlçesi, Yapraklı Ortaokulu yedinci sınıf sosyal bilgiler dersine katılan 6 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrenciler seçilirken benzer özellikte olmalarına ve eşit cinsiyet dağılımına dikkat edilmiştir.

Tablo 3-5: Çalışma grubu öğrenci bilgileri

Çalışma Grubu			
Öğrenci	Cinsiyet	Sınıf	Yaş
Ö1	Erkek	7. sınıf	13
Ö2	Erkek	7. sınıf	13
Ö3	Kız	7. sınıf	13
Ö4	Kız	7. sınıf	13
Ö5	Erkek	7. sınıf	13
Ö6	Kız	7. sınıf	13

3.4. VERİLERİN TOPLANMASI VE ANALİZİ

Veri toplama araçlarının güvenilir olup olmadığı konusunda 10 uzmanın görüşü alınmıştır. Hedeflenen kazanımlardan yola çıkılarak ölçek olarak başarı testleri geliştirilmiştir. Yanıtları dört seçenekli olarak hazırlanan ölçme aracı için madde analizi yapılmıştır. Araştırmacı tarafından diğer yüksek lisans öğrencilerinin hazırladığı sorular madde analizi ile değerlendirilerek, uygun olan 15 soru belirlenmiştir. Madde analizinde madde güvenirlik, madde güçlük ve madde ayırt edicilik katsayılarına bakılmıştır. Madde güvenirlik, madde güçlük ve madde ayırt edicilik katsayıları 0 ile +1 arasında değerler almaktadır. Madde analizi sonucunda 0,40 puan ve üstünde bir katsayıya sahip sorular teste konmuştur. 0,20-0,40 arası katsayıya sahip sorular düzeltildikten sonra kullanılmıştır. 0-0,20 arası katsayıya sahip sorular ise testten çıkartılmıştır. Açık uçlu sorular ise benzerliklerine göre gruplandırılmıştır. Verilen yanıtlar dağılımlarına göre frekans ve yüzde olarak yorumlanmıştır. Etkin öğrenme temelli ders planı yaklaşımının ortaokul yedinci sınıf sosyal bilgiler dersinde nüfus konusunun öğrenilmesinin cinsiyet göre uygulama öncesindeki ve sonrasındaki puanları arasında anlamlı farklılaşma etkisinin olup olmadığına ilişkin deneysel işlemin etkisine yönelik karışık ölçümler için iki etkenli ANOVA (Two-Way ANOVA for Mixed Measured) testi kullanılmıştır. Etkin öğrenme temelli ders planı yaklaşımının ortaokul yedinci sınıf sosyal bilgiler dersinde nüfus konusunun öğrenilmesine anlamlı etkisinin olup olmadığına ilişkin işlemin etkisine yönelik Paired Samples Testi kullanılmıştır.

Hazırlanan taslak ders planının ve veri toplama olanaklarının pilot uygulaması yapılmıştır. Böylece araştırmada, çalışma grubuna uygulanmadan önce gerekli dönüt ve düzenlemeler olanaklı olmuştur.

3.5. ETKİN ÖĞRENME TEMELLİ DERS PLANI YAKLAŞIMI

3.5.1. Alt Ünite

3.5.1.1. Türkiye'de Nüfusun Dağılışının Neden ve Sonuçları

3.5.1.1.1. Genel Bilgiler

Bu çalışma ortaokul 7. sınıf sosyal bilgiler dersinde uygulamalı olarak işlenecek biçimde tasarlanmıştır. Genel bilgiler aşağıda verilmiştir:

Eğitim Kurumu : Ortaokul

Hedef Grubu : 7. sınıf öğrencileri

Ders (branş) : Sosyal Bilgiler

Konu : Türkiye'de Nüfusun Dağılışının Neden ve Sonuçlarını Açıklar

Süre : 120 dakika (3 ders saati)

3.5.1.1.2. Dersin Hedeflenen Kazanımları

Türkiye'de nüfusun tarihsel seyri, Türkiye nüfusunun dağılışında etkili olan etkenler konularına yer verilecektir.

1. Nüfus konusunda şimdiye kadar edindiği bilgileri anımsar.
2. Nüfus artış oranının değişiminde etkili olan etmenleri sorgular.
3. Türkiye'de nüfus dağılımını etkileyen etmenler hakkında çıkarımlarda bulunur.

3.5.1.1.3. Derste Kullanılan Anahtar ve Konu ile İlgili 24 Sözcük

Flaş Kart / Lernkarte / Flash Card

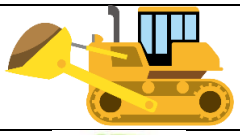
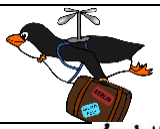
	die Bevölkerung	
Nüfus		**Population**
	00	

Bu resim ile ilgili 5 Türkçe, Almanca ve İngilizce tümce yazınız.
Schreiben Sie über dieses Bild 5 Sätze auf Türkisch, Deutsch und Englisch.
Write 5 sentences about this picture in Turkish, German and English.

No	Türkçe	Deutsch	English
01	Dünyada nüfus hızlı bir biçimde artmaktadır.	Die Weltbevölkerung nimmt rasant zu.	The population in the world is increasing rapidly.
02	Doğum oranını dengede tutmalıyız.	Wir müssen die Geburtenrate im Gleichgewicht halten.	We have to keep the birth rate in balance.
03	Göçü mesleki eğitimle önleyebiliriz.	Mit Berufsausbildung können wir Migration verhindern.	We can prevent migration with vocational training.
04	Ekonomik etkinlikler Toplum için önemlidir.	Wirtschaftliche Aktivitäten sind für die Gesellschaft wichtig.	Economic activities are important to society.
05	Yeni fabrikalarla çevre kirliliği artar.	Die Umweltverschmutzung nimmt mit neuen Fabriken zu.	Environmental pollution increases with new factories.

Resim: https://tinyurl.com/y8qncsp6 Erişim tarihi: 15.08.2021

Sözcük Listesi / Wortliste / Word List / Nüfus / der Bevölkerung / Population (a)

No	Resim/Bild/Picture	Türkçe	Deutsch	English
01		altyapı	die Infrastruktur	infrastructure
02		çevre	die Umwelt	environment
03		çocuk	das Kind	child
04		eğitim	die Bildung	education
05		ekonomi	die Wirtschaft	economi
06		enerji	die Energie	energy
07		ev	das Haus	housing
08		göç	die Migration	migration
09		hizmet	der Dienst	service
10		iş	die Arbeit	work
11		iklim	das Klima	climate
12		iletişim	die Kommunikation	communication

Sözcük Listesi / Wortliste / Word List / Nüfus / der Bevölkerung / Population (b)

No	Resim/Bild/Picture	Türkçe	Deutsch	English
13		insan	der Mensch	human being
14		kent	die Stadt	city
15		memur	die Beamtin	civil servant
16		para	das Geld	money
17		piramit	die Pyramide	pyramid
18		tarım	die Landwirtschaft	agriculture
19		trafik	der Straßenverkehr	traffic
20		Türkiye	der Türkei	Turkey
21		ulaşım	der Verkehr	transportation
22		üretim	die Produktion	production
23		vergi	die Steuer	tax
24		yaşam	das Leben	life

3.5.1.1.4. Diyalog Metni: Türkiye'de Nüfus

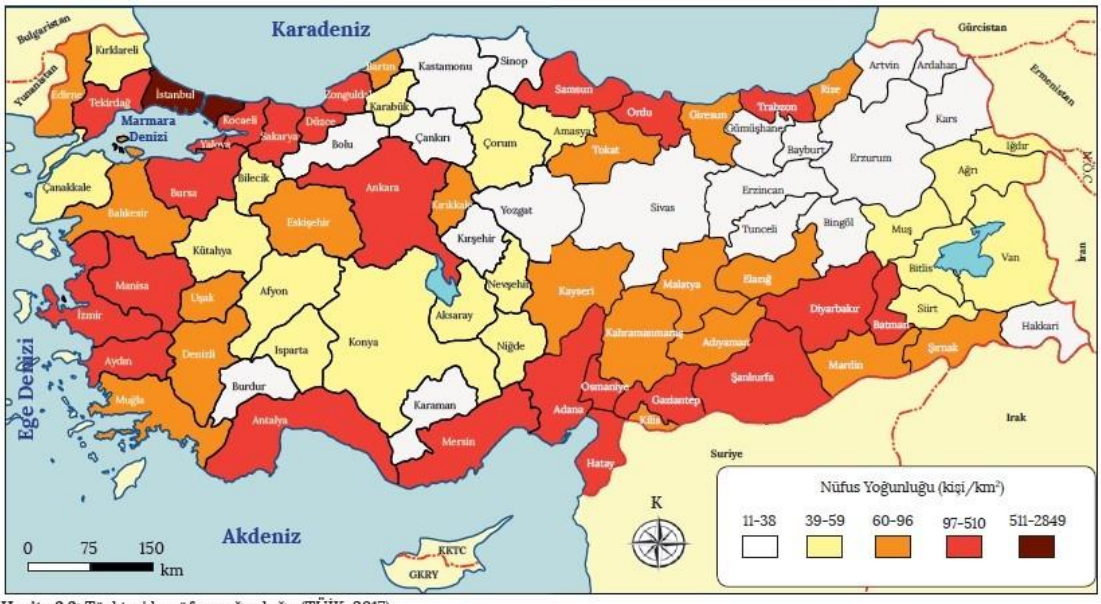
(Rol sahipleri: Yusuf, Angela, Bilal, Helen, David, Zeliha)

Öğretmen: 'Sevgili öğrenciler! Nüfus ile ilgili ve altı kişi arasında geçen bir diyalog metni getirdim. Metni gönüllü okumak isteyen 6 öğrenci tahtaya gelebilir mi?

Bölüm I		
1	Yusuf	Merhaba arkadaşlar! Nasılsınız?
2	Angela	İyiyiz! Teşekkür ederiz. Sen nasılsın?
3	Yusuf	Teşekkür ederim, bende iyiyim. Arkadaşlar **Türkiye'de** en kalabalık kentler hangileridir**?**
4	Zeliha	İstanbul, İzmir, Ankara gibi kentler diyebilirim.
5	David	İstanbul hangi özelliklerinden dolayı yüksek **nüfus**a sahiptir?
6	Bilal	Birden fazla sebebi var bence eğitim**,** ekonomi**, iş** gibi nedenlerden dolayı **insanlar** yeğliyorlar.
7	Helen	Ankara ise Türkiye'nin başkenti olduğundan **hizmet** sektörü ve **memurların** daha çok yaşamını sürdürdüğünü söyleyebilirim.
8	David	İzmir ise turizm, eğitim, **ekonomi** gibi nedenlerle öne çıkmaktadır.
9	Angela	Sadece belli başlı kentler değil çoğu kent farklı özellikleri nedeniyle insanların mevsimlik ya da sürekli olarak **göç** alabilir.
10	Bilal	Türkiye'de İç Anadolu Bölgesi tarımsal **üretim** noktasında önde gelmektedir.
Bölüm II		
11	Yusuf	**Tarımın** yanında farklı sektörlerde nüfusun dağılımına neden olabilir.
12	Zeliha	Örneğin Zonguldak'ta taş kömürü, Manisa'da bor, Batman'da petrol kaynakları gibi **enerji** sektörü de insanların bu kentlere yerleşmelerinin sebebidir.
13	Angela	Doğu Anadolu Bölgesinin daha az insana ev sahipliği yapmasının nedenlerinin başında **iklim** koşullarının elverişsizliği gösterilebilir.
14	Helen	Kışların soğuk geçmesi ve dağlık alanların fazla olması etkili oluyor.
15	Bilal	Evet.
16	Zeliha	Nüfusun fazla olduğu bölgelerde **çevre** planlaması yapılmadığında çarpık kentleşme meydana çıkar.
17	Helen	Bu durum **çocuklar** için gelişimlerini destekleyici park, bahçe ve okul alanlarının düzenlenmesi zorlaşabilir.
18	David	Kuşkusuz **ulaşım** araçlarının da insanlara hizmet vermesi zorlaşır.
19	Yusuf	Bütün bu olaylar insanlar arasında **iletişim** sorunlarını da beraberinde getirebilir.
20	Angela	Evet arkadaşlar bu sorunlar yaşanabilir ancak büyük kentler ekonomik anlamda büyük işlere ev sahipliği yapar.
Bölüm III		
21	Helen	Tabi ki öyle.
22	Zeliha	Türkiye'de toplanan **vergile**rin çoğunu gelişmiş kentler karşılamaktadır.
23	David	Toplanan bu vergiler insanların gereksinimlerini karşılayacak **hizmet**lerde kullanılmalıdır.
24	Yusuf	Daha iyi bir yaşam için insanlar göç etmektedirler.
25	Bilal	İnsanlar **yaşamlarını** daha rahat devam ettirebilmek amacıyla göç eder. Büyük kentlerin olumsuz tarafları da vardır.
26	Zeliha	Evet, büyük kentlerde **altyapı** ve **trafik** sorunlarının yaşanıyor.
27	Helen	Bütün bunların yanında ticari anlamda gelişmiş kentlere insanlar **para**

		kazanmak için gitmektedir.
28	David	Düzensiz göç ve yerleşim ülkenin nüfus **piramidine** bakılarak da anlaşılabilir. Fazla göç nüfus sayısını düşüreceği gibi artmasına da neden olabilir.
29	Angela	Evet Zeliha, nüfus piramidi bize birden çok bilgiyi anlatabilir.
30	Yusuf	İyi günler arkadaşlar, en kısa zamanda görüşmek dileğiyle…

3.5.1.1.5. Okuma Metni: Nüfusun Dağılışı



Harita 2.2: Türkiye'de nüfus yoğunluğu (TÜİK, 2017)

Şekil 3-1: Türkiye'de Nüfus Yoğunluğu

1.Türkiye'de son yapılan nüfus sayımına göre 84 milyon 680 bin 273 kişi yaşamaktadır. Her sene olduğu gibi bu sene de nüfus **piramidinde** genişleme olmuştur. İnsanların göç etmelerinde de artış görülmüştür. Türkiye nüfusunun dağılışında önemli ölçüde fazla insana ev sahipliği yapan kentler vardır. Bu iller sırasıyla İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Antalya'dır. İstanbul 15 milyonu aşkın, Ankara 5 milyondan fazla, İzmir 4 milyon fazla insana ev sahipliği yapmaktadır. Bu **kentlerin** diğer kentlere göre daha fazla insana ev sahipliği yapmasının nedenleri vardır. Bunlar; **eğitim,** sağlık, ekonomik etkinlikler, tarımsal üretim gibi nedenlerdir. Bu nedenler tek başlarına da yeterli değildir.

2. Haritada görüldüğü gibi kıyı kesimlerde insanların daha fazla **yaşamlarını** sürdürdüğü görülmektedir. Çünkü bu kentlerde denize yakın olmasıyla birlikte **iklim** koşulları hem yaşamak için hem de tarım yapmak için daha elverişlidir. Özellikle Akdeniz ve Ege bölgesinin kıyı kesimlerinde turizm sektörünün varlığı ile insanların mevsimlik **göç** etmesine neden oluyor. İnsanlar sadece tatil için bu kentleri tercih etmiyor. Turizm için tercih edilmesi **hizmet** sekörünü de yanında getiriyor. Antalya ve İzmir gibi kentlere insanlar **iş** bulma isteği ile göç etmektedirler.

3. Türkiye'nin Güneydoğu Anadolu bölgesi ise yıl boyunca güneşlenme süresinin fazla olması nedeniyle tarımsal **üretim** için verimli alanlar konumuna gelmiştir. Burada yaşayan insanlar yaşamlarını devam ettirmek için tarım ile uğraşmaktadır. Tütün, pamuk, kırmızı mercimek gibi **tarım** ürünleri bu bölgeden Türkiye'ye dağıtılmaktadır. Ürünlerin Türkiye'ye ve yurt dışında dağıtılması için bu bölgeyi içinde bulunduran **ulaşım** sistemleri gelişmiştir. Aynı zamanda ülkemiz üzerinden yapılan ihracaat gelirleri **Türkiye** için önemli **para** kazanma yollarındandır.

4.Doğu Anadolu ve İç Anadolu bölgesinin çoğu kentinde nüfus yoğunluğunun az olduğu görülmektedir. Bu bölgelerde nüfusun azlığının en önemli nedeni **iklim** koşullarının yaşam için elverişsiz oluşudur. Bu bölgelerde çoğu kentin karasallık kaynaklı sıcaklık değerlerinin düşük olduğu görülmektedir. Bu nedenden ötürü bu bölgelerde hayvancılık önemli bir geçim kaynağı haline gelmiştir. Batman kentinden ise **enerji** sektörü için petrolün varlığı burada da nüfus yoğunluğu oluşmasını sağlamaktadır. İç Anadolu bölgesinde nüfus sayısınca bir çok insana ev sahipliği yapan kentler de vardır. Ankara Türkiye'in başkenti konumunda olup, bu kentte TBMM'nin oluşu ve aynı zamanda bakanlıklarında burada olması nedeniyle **memurların** en fazla bulunduğu kenttir. Özellikle Ankara gibi büyük kentler insanlar için yaşam alanlarını planlamaya özen göstermektedir. **İnsanların** yerleşmeleri için **çevre** düzenlenmesinin yapıldığı, **evlerin** belli bir düzene göre yapıldığı görülmektedir.

5.Marmara bölgesi Türkiye'de en fazla insanın yaşadığı bölgedir. Bu bölgede İstanbul 15 milyonu aşkın nüfusu ile en kalabalık kenttir**.** İnsanların İstanbul'u tercih etmesinin nedeni bu kentin her açıdan kendini geliştirmesidir. Üniversiteye yeni başlayacak öğrencilerin **eğitimleri** için, kırsal alanlarda yaşayan insanların daha iyi bir iş bulup **para** kazanma ümidi, dünya pazarında ekonomik olarak üst düzeyde iş yapan markaların bu kentte ofisler bulundurması, hizmet sektörünün gelişmesi insanların burayı tercih etmesinde önemli rol oynar.**Ekonomik** olarak gelişmiş ticari alan olması bu kentin yüksek düzeyde **vergi** vermesini de yanında getirmektedir. Marmara bölgesi bu nedenlerden dolayı tüm dünya için ayrı bir öneme sahiptir. Bütün bu nedenlerin ışığında fazla nüfus getirdiği artı yönlerin yanında olumsuz yönleride bereberinde getirmektedir. Örneğin düzensiz kentleşmeyele **altyapı** sorunları, **ulaşım** için kullanılan araçların artmasıyla **trafik** sorunu bazı olumsuz durumlardandır.

3.5.1.1.6. Eğitsel ‘Ben Hangi Kentim?’ Oyununun Kuralları

Eğitsel ‘Ben Hangi Kentim? ’ oyununun kuralları aşağıda yer almaktadır:

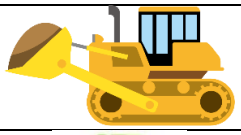
No	Eğitsel Oyunun Kuralları
01	Bireysel olarak oynanan oyunu bir başkan ya da öğretmen yönetir.
02	Öğrenciler çember oluşturarak bir araya gelir.
03	Masaya Türkiye haritası konulur.
04	Anahtar ve konu ile ilgili 24 sözcüğün içinde bulunduğu tümceler ile kentlerin işlevleri hakkında öğrencilere bilgi verilir.
05	Tanımı yapılan kenti doğru tahmin eden ilk kişi harita üzerine parmağı ile o kenti gösterir ve kartı alır.
06	Oyunun sonunda en fazla kartı olan oyuncu belirlenir.
15	Oyunun sonunda takımlar birbirlerini tebrik ederler ve araç-gereci öğretmene teslim ederler.

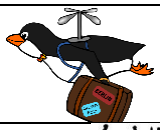
Eğitsel Oyunda Kullanılacak Araç-Gereç

Eğitsel “Ben Hangi Kentim?” oyunu için Türkiye siyasi haritası, kavramların yazılı olduğu kartlar hazırlanır.

3.5.1.1.7. Alıştırmalar

Görsellerin karşılarına Türkçe, Almanca ve İngilizce karşılıklarını yazınız.

No	Resim/Bild/Picture	Türkçe	Deutsch	English
01				
02				
03				
04				
05				
06				

07				
08				
09				
10				
11				
12				

Alıştırma 2
Karışık olarak verilmiş sözcükleri bulalım

F	A	L	T	Y	A	P	I	Ç	T	U
Ç	O	C	U	K	E	Y	N	E	C	K
Ö	T	S	T	G	Ğ	H	M	V	E	O
A	V	F	B	K	İ	İ	E	R	K	İ
E	V	R	T	E	T	Z	M	E	O	B
Ş	T	E	T	N	İ	M	U	M	N	Ü
İ	G	Ö	Ç	T	M	E	R	F	O	R
R	F	N	Y	L	F	T	U	V	M	E
E	N	E	R	J	İ	O	İ	Ş	İ	T
Ö	N	İ	K	L	İ	M	K	L	R	İ
Ç	T	L	J	M	Ü	P	A	R	A	M
İ	L	E	T	İ	Ş	İ	M	E	Y	B
U	R	V	N	K	İ	N	S	A	N	C
G	H	K	L	Ş	R	T	N	C	B	Y
P	İ	R	A	M	İ	T	S	F	V	A
R	T	Y	U	N	M	K	E	S	E	Ş
B	T	A	R	I	M	H	M	J	R	A
Q	F	H	J	B	K	M	Ö	L	G	M
D	H	V	T	R	A	F	İ	K	İ	Ç
T	Ü	R	K	İ	Y	E	Ö	N	B	K
L	N	Y	R	Ş	U	L	A	Ş	I	M

3.5.1.1.8. Dersin Akış Şeması

Aşa-ma	Süre	Öğretmen Davranışları	Katılımcı Davranışları	Yöntem / Teknik	Araç / Gereç
01	5 dk.	Öğretmen, metinde bulunan Türkiye haritasını akıllı tahtaya yansıtır ve öğrencilerin yorumlarını bekler.	Öğrenciler, resmi yorumlaralar. Konunun nüfus olduğu ortaya çıkar.	Resim yorumlama	Türkiye haritası
02	10 dk.	Öğretmen, dünya, Türkiye, Çankırı ve Yapraklı ilçesinin nüfusu konusunda neler bildiklerini sorar.	Öğrenciler, nüfus konusunda ön bilgilerini anımsarlar ve bildiklerini paylaşırlar.	Tartışma, Karşılıklı bilgilendirme	Etkileşimli tahta, bilgisayar
03	10 dk.	Öğretmen, gönüllü 6 öğrencinin diyalog metnini sınıfta okumasını ister.	Gönüllü öğrenciler diyalog metnini okur.	Metin okuma	Diyalog metni
04	15 dk.	Öğretmen, diyalog ile ilgili soruların beşer kişilik takımlarda yanıtlanmasını ve takım çalışması sonuçlarının sınıfla paylaşılmasını ister.	Öğrenciler, diyalog ile ilgili soruları beşer kişilik takımlarda yanıtlarlar. Takım önderleri takım çalışması sonuçlarını sınıfla paylaşırlar.	Takım çalışması ve sonuçların paylaşılması	Diyalog metni, Sorular ve yanıtlar
Ara					
05	5 dk.	Öğretmen öğrencilerden halka oluşturmalarını ister.	Öğrenciler bir masa etrafında halka oluşturur.	Kubaşık ve bireysel çalışma	Türkiye Siyasi Haritası
06	30 dk.	Öğretmen eğitsel ‘Ben Hangi Kentim? adlı oyununun oynanacağını bildirir.	Öğretmen kartlardaki bilgileri okur ve öğrencilerden kenti tahmin etmelerini ister.	Bireysel çalışma	Kavramların yazılı olduğu kartlar
07	5 dk.	Öğretmen bireysel çalışmanın sonuçlarını sınıfla paylaşır.	Öğretmen bireysel çalışmanın sonuçlarını sınıfla paylaşır.	Paylaşma	Bireysel çalışmanın sonuçları
Ara					
08	10 dk.	Öğretmen, öğrencilerin beşer kişilik takımlarda yer almalarını ister, takım önderlerine okuma metnini ve soruları verir, soruların yanıtlanmasını ister.	Öğrencilerin beşer kişilik takımlarda yerlerini alırlar, takım önderleri okuma metnini ve soruları dağıtır, alt takımlar soruları yanıtlarlar.	Takım çalışması	Okuma metni ve Sorular
09		Öğretmen takım çalışması sonuçlarının sınıfla paylaşılmasını ister.	Takım önderleri takım çalışması sonuçlarını sınıfla paylaşırlar.	Paylaşma	Takım çalışması sonuçları
10	5 dk.	Öğretmen öğrencilerin tekrar beşer kişilik takımlarda yer almalarını ister.	Öğrenciler, beşer kişilik takımlarda yer alırlar.	Takımların oluşturulması	
11	15 dk.	Öğretmen, alıştırma çalışmalarını takım önderlerine verir, alıştırmaların tamamlanmasını ve takım çalışması sonuçlarının sınıfla paylaşılmasını ister	Takım önderleri, boşluklu okuma metnini dağıtır, takım üyeleri boşlukları doldururlar ve takım önderleri takım çalışması sonuçlarını sınıfla paylaşırlar	Takımların oluşturulması ve sunum	Boşluklu okuma metni
12	5 dk.	Öğretmen, etkinliği özetler. Ev ödevlerini açıklar, oyun ile ilgili araç-gerecin kendisine verilmesini ister ve iyi günler diler.	Öğrenciler, etkinlik için teşekkür ederler, ödevleri not alırlar ve takım önderleri araç-gereci teslim ederler.	Düz anlatım	Oyun ile ilgili araç-gereç
Toplam süre: 120 dakika (3 ders saati)					

3.5.1.1.9. Uygulamanın Değerlendirilmesi

3.5.1.1.9.1. Uygulama ile İlgili Rapor

Türkiye'de nüfusun dağılımını etkilen etkenler öğrencilerin düzeyine uygun olarak hazırlanmış diyalog metni, konuşma metni ve eğitsel oyundan oluşmaktadır. Genel olarak konunun anlaşıldığı görülmüş olup kazanımlar öğrencilere aktarılmıştır.

3.5.1.1.9.1.1. Uygulama ile İlgili Gözlem ve Değerlendirme Formu

3.5.1.1.9.1.2. Öğretmen Tarafından Yapılan Değerlendirme Formu

Gözlem ve Değerlendirme Formu

No	Beceriler	Değerlendirme Dereceleri				
		Yetersiz	Kabul edilebilir	Orta	İyi	Çok iyi
01	Etkinlik öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyine uygun mu?					
02	Öğrenciler konuya ilgi gösterdiler mi?					
03	Öğrenciler eğitsel oyunu benimsedi mi?					
04	Öğrenciler derste geçen sözcükleri anladı mı?					
05	Öğrenciler nüfusun temel kavramlarını anladı mı?					
06	Öğrenciler nüfusun dağılımını etkileyen etmenleri kavradı mı?					
07	Öğrenciler Yapraklı'nın nüfusuyla ilgili bilgileri edindi mi?					
08	Öğrenciler eğitsel oyuna katılırken kurallara uydu mu?					
09	Öğrenciler oyunun vermek istediği kazanımı edindi mi?					
10	Öğrencilerin sözcük dağarcığı zenginleşti mi?					

3.5.1.1.9.1.3. Öğrenci Tarafından Yapılan Değerlendirme Formu

ÖĞRENCİ DERS DEĞERLENDİRME FORMU

No	Beceriler	Değerlendirme Dereceleri				
		Yetersiz	Kabul edilebilir	Orta	İyi	Çok iyi
01	Öğretmen derse zamanında girdi.					
02	Dersin içeriği ve kazanımları hakkında bilgi verdi.					
03	Öğretmen konunun anlaşılması için gerekli araç ve gereçleri kullandı.					

04	Öğretmen derse katılımımızı sağladı.					
05	Diyalog metni düzeye uygundu.					
06	Okuma metni düzeye uygundu					
07	Eğitsel oyunun kurallarını anladım.					
08	Eğitsel oyun eğlenceliydi.					
09	Alıştırmalar düzeye uygundu.					
10	Yapılan etkinlikler sonucu sözcük dağarcığım zenginleşti.					

3.5.1.1.10. Sonuç ve Öneriler

Türkiye'de nüfusun dağılımı etkileyen etkenlerin en aza indirilmesi için gerekli çalışmalar yapılmalıdır. Nüfusun belirli alanlarda yoğunlaşmasından çok ülkenin genelinde yapılacaklar yatırımlarla nüfusun dengeli bir biçimde dağılımı sağlanmalıdır.

3.5.1.1.11. Kaynakça

https://turkiye-nufus-ozellikleri.nedir.org/

https://cografyahocasi.com/istatistikler/turkiyenin-nufus-piramidi-2021.html

https://tinyurl.com/26ncpdxz

Resimlerle İlgili İnternet Adresleri

http://cliparts.co/clipart/369256 (altyapı) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/954354 (çevre) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/1985 (çocuk) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/47097 (eğitim) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/2382785 (ekonomi) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/250405 (enerji) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/115860 (göç) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/70342 (hizmet) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/14722 (iş) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/785972 (iklim) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/1 (iletişim) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/2352941 (insan) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/88346 (kent) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/14491 (ev) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/176422 (memur) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/942096 (piramit) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/1290069 (tarım) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/9840 (para) Erişim tarihi: 15.07.2021

https://tinyurl.com/rmjjkzww (Türkiye) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/12876 (ulaşım) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/33489 (üretim) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/469377 (vergi) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/30122 (yaşam) Erişim tarihi: 15.07.2021

3.5.1.1.12. Ekler

3.5.1.1.12.1. Diyalog ile İlgili Sorular ve Yanıt Anahtarı

1. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin kalabalık kentlerinden biri değildir?

( ) a. İstanbul ( ) b. Ankara ( ) c. İzmir ( ) d. Ordu

2. Türkiye'nin başkenti hangi kenttir?

( ) a. İstanbul ( ) b. Sivas ( ) c. Konya ( ) d. Ankara

3. Manisa'da bulunan enerji alanında da kullanılan madenimiz nedir?

( ) a. Kömür ( ) b. Linyit ( ) c. Bor ( ) d. Demir

4. Aşağıdakilerden hangisi büyük kentlerde yaşayan insanların karşılaştığı sorunlardan biridir?

( ) a. Trafik ( ) b. İş ( ) c. Eğitim ( ) d. Gıda

5. Hangi bölgemizde tarımsal üretim nedeni ile insanlar yoğun olarak yaşamaktadır.

( ) a.Ege ( ) b. Marmara ( ) c. Akdeniz ( ) d. İç Anadolu

Diyalog Metni ile İlgili Soruların Yanıtları

1	2	3	4	5
D	D	C	A	D

3.5.1.1.12.2. Okuma Metni ile İlgili Sorular ve Yanıt Anahtarı

Okuma Metni ile İlgili Sorular

1) Güneydoğu Anadolu bölgesinin tarımsal üretim için verimli alan olmasının nedeni nedir?
( ) a. Verimli topraklara sahip olması
( ) b. Sulama için kaynaklara sahip olması
( ) c. Yıl boyu güneşlenme süresinin fazla olması
( ) d. Seracılık biçiminde tarım yapılması

2) İnsanların turizm sektöründe çalışmak üzere mevsimlik göç ettiği bölgeler hangi şıkta doğru verilmiştir?
( ) a. Marmara- Karadeniz
( ) b. İç Anadolu – Doğu Anadolu
( ) c. Güneydoğu Anadolu – Ege
( ) d. Ege – Akdeniz

3) Doğu Anadolu bölgesinde nüfus yoğunluğunun az olmasının nedeni nedir?
( ) a. Engebeli yer şekillerine sahip olması
( ) b. Sert iklim koşullarına sahip olması
( ) c. Ulaşım yollarının azlığı
( ) d. Eğitim olanaklarının yetersiz olması

4) Türkiye'nin en kalabalık bölgesi hangisidir?
( ) a. Marmara Bölgesi
( ) b. İç Anadolu Bölgesi
( ) c. Ege Bölgesi
( ) d. Karadeniz Bölgesi

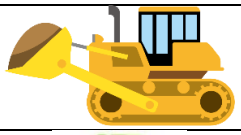
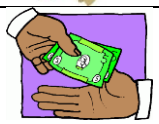
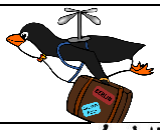
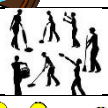
5) Aşağıdakilerden hangisi düzensiz kentleşme ile oluşabilecek sorunlardan biri değildir?
( ) a. Ulaşım
( ) b. Altyapı sorunu
( ) c. Trafik
( ) d. Sanayi

Okuma Metni ile İlgili Soruların Yanıtları

1	2	3	4	5
C	D	B	A	D

3.5.1.1.12.3. Alıştırmaların Çözümü

Alıştırma Çözümü

No	Resim/Bild/Picture	Türkçe	Deutsch	English
01		altyapı	die Infrastruktur	infrastructure
02		çevre	die Umwelt	environment
03		çocuk	das Kind	child
04		eğitim	die Bildung	education
05		ekonomi	die Wirtschaft	economi
06		enerji	die Energie	energy
07		ev	das Haus	housing
08		göç	die Migration	migration
09		hizmet	der Dienst	service
10		iş	die Arbeit	work
11		iklim	das Klima	climate
12		iletişim	die Kommunikation	communication

Alıştırma 2 Çözümü

F	A	L	T	Y	A	P	I	Ç	T	U
Ç	O	C	U	K	E	Y	N	E	C	K
Ö	T	S	T	G	Ğ	H	M	V	E	O
A	V	F	B	K	İ	İ	E	R	K	İ
E	V	R	T	E	T	Z	M	E	O	B
Ş	T	E	T	N	İ	M	U	M	N	Ü
İ	G	Ö	Ç	T	M	E	R	F	O	R
R	F	N	Y	L	F	T	U	V	M	E
E	N	E	R	J	İ	O	İ	Ş	İ	T
Ö	N	İ	K	L	İ	M	K	L	R	İ
Ç	T	L	J	M	Ü	P	A	R	A	M
İ	L	E	T	İ	Ş	İ	M	E	Y	B
U	R	V	N	K	İ	N	S	A	N	C
G	H	K	L	Ş	R	T	N	C	B	Y
P	İ	R	A	M	İ	T	S	F	V	A
R	T	Y	U	N	M	K	E	S	E	Ş
B	T	A	R	I	M	H	M	J	R	A
Q	F	H	J	B	K	M	Ö	L	G	M
D	H	V	T	R	A	F	İ	K	İ	Ç
T	Ü	R	K	İ	Y	E	Ö	N	B	K
L	N	Y	R	Ş	U	L	A	Ş	I	M

3.5.1.1.12.4. Uygulamadan Örnekler

TÜRKİYE'DE NÜFUSUN DAĞILIŞININ NEDEN VE SONUÇLARI

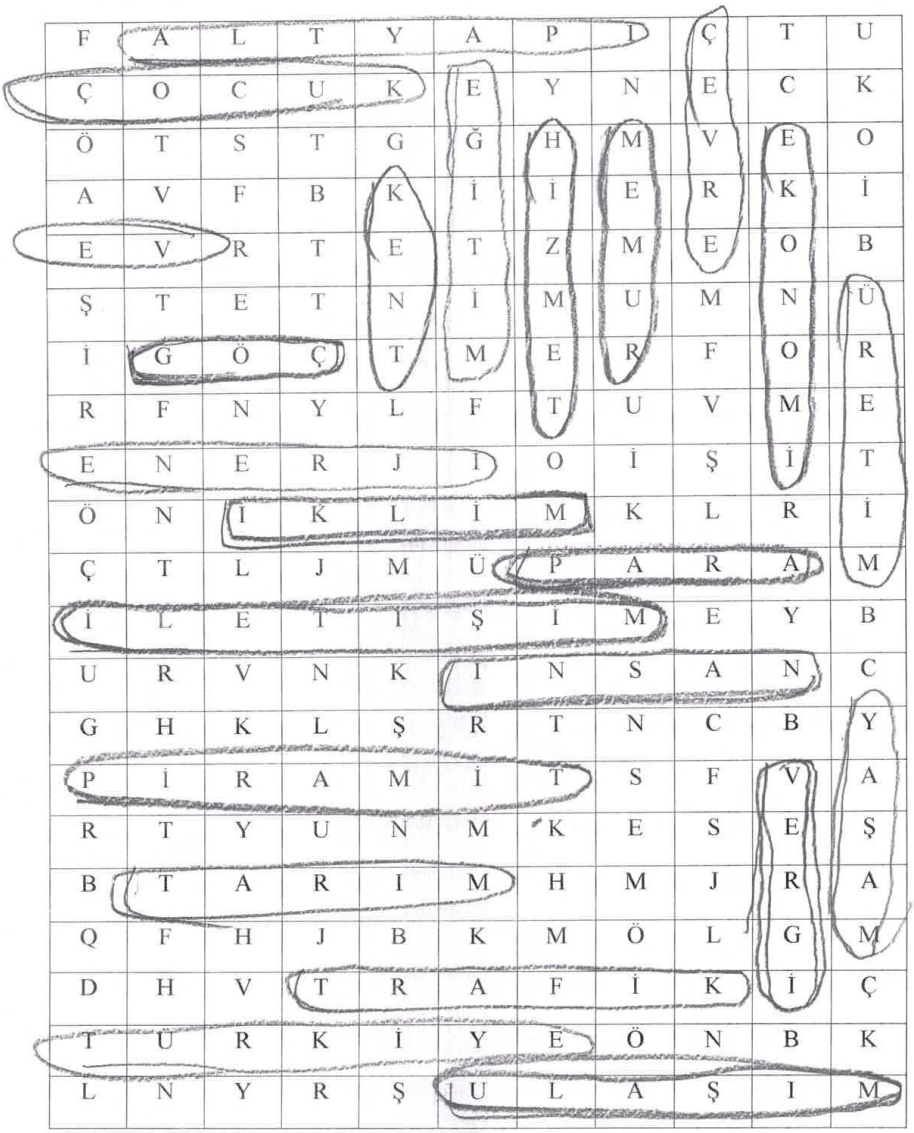
Diyalog Metni ile İlgili Sorular

1) Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin kalabalık şehirlerinden biri değildir?
   A) İstanbul B) Ankara C) İzmir D) Ordu
2) Türkiye'nin başkenti hangi kenttir?
   A) İstanbul B) Sivas C) Konya D) Ankara
3) Manisa'da bulunan enerji alanında da kullanılan madenimiz nedir?
   A) Kömür B) Linyit C) Bor D) Demir
4) Aşağıdakilerden hangisi büyük kentlerde yaşayan insanların karşılaştığı sorunlardan biridir?
   A) Trafik B) İş C) Eğitim D) Gıda
5) Hangi bölgemizde tarımsal üretim sebebi ile insanlar yoğun olarak yaşamaktadır.
   A) Ege B) Marmara C) Akdeniz D) İç Anadolu

Okuma Metni ile İlgili Sorular

1) Güneydoğu Anadolu bölgesinin tarımsal üretim için verimli alan olmasının nedeni nedir?
   A) Verimli topraklara sahip olması
   B) Sulama için kaynaklara sahip olması
   C) Yıl boyu güneşlenme süresinin fazla olması
   D) Seracılık şeklinde tarım yapılması
2) İnsanların turizm sektöründe çalışmak üzere mevsimlik göç ettiği bölgeler hangi şıkta doğru verilmiştir?
   A) Marmara- Karadeniz
   B) İç Anadolu – Doğu Anadolu
   C) Güneydoğu Anadolu – Ege
   D) Ege – Akdeniz
3) Doğu Anadolu bölgesinde nüfus yoğunluğunun az olmasının nedeni nedir?
   A) Engebeli yer şekillerine sahip olması
   B) Sert iklim koşullarına sahip olması
   C) Ulaşım yollarının azlığı
   D) Eğitim olanaklarının yetersiz olması
4) Türkiye'nin en kalabalık bölgesi hangisidir?
   A) Marmara Bölgesi
   B) İç Anadolu Bölgesi
   C) Ege Bölgesi
   D) Karadeniz Bölgesi
5) Aşağıdakilerden hangisi düzensiz kentleşme ile oluşabilecek sorunlardan biri değildir?
   A) Ulaşım
   B) Altyapı sorunu
   C) Trafik
   D) Sanayi

Karışık halde verilmiş sözcükleri bulalım



F	A	L	T	Y	A	P	I	Ç	T	U
Ç	O	C	U	K	E	Y	N	E	C	K
Ö	T	S	T	G	Ğ	H	M	V	E	O
A	V	F	B	K	İ	İ	E	R	K	İ
E	V	R	T	E	T	Z	M	E	O	B
Ş	T	E	T	N	İ	M	U	M	N	Ü
İ	G	Ö	Ç	T	M	E	R	F	O	R
R	F	N	Y	L	F	T	U	V	M	E
E	N	E	R	J	I	O	İ	Ş	İ	T
Ö	N	İ	K	L	İ	M	K	L	R	İ
Ç	T	L	J	M	Ü	P	A	R	A	M
İ	L	E	T	İ	Ş	İ	M	E	Y	B
U	R	V	N	K	I	N	S	A	N	C
G	H	K	L	Ş	R	T	N	C	B	Y
P	İ	R	A	M	İ	T	S	F	V	A
R	T	Y	U	N	M	K	E	S	E	Ş
B	T	A	R	I	M	H	M	J	R	A
Q	F	H	J	B	K	M	Ö	L	G	M
D	H	V	T	R	A	F	İ	K	İ	Ç
T	Ü	R	K	İ	Y	E	Ö	N	B	K
L	N	Y	R	Ş	U	L	A	Ş	I	M

3.5.2. İkinci Alt Ünite

3.5.2.1. Tablo ve Grafiklerden Yararlanarak Türkiye Nüfusunun Özellikleri ile İlgili Verileri Yorumlar

3.5.2.1.1. Genel Bilgiler

Bu çalışma ortaokul 7. sınıf sosyal bilgiler dersinde uygulamalı olarak işlenecek biçimde tasarlanmıştır. Genel bilgiler aşağıda verilmiştir:

Eğitim Kurumu : Ortaokul

Hedef Grubu : 7. sınıf öğrencileri

Ders (branş) : Sosyal Bilgiler

Konu : Tablo ve Grafiklerden Yararlanarak Türkiye Nüfusunun Özellikleri ile İlgili Verileri Yorumlar

Süre : 120 dakika (3 ders saati)

3.5.2.1.2. Dersin Hedeflenen Kazanımları

Bu çalışmada; Türkiye'de nüfusun tarihsel seyri, Türkiye nüfusunun dağılımında etkili olan etmenler, Türkiye nüfusunun yapısal özellikleri ele alınmıştır. Planlanan bu etkinliğe katılan öğrenci;

1. Harita, tablo ve grafiklerden yararlanarak nüfus artış oranının değişiminde etkili olan etmenleri sorgular.
2. Verilerden yararlanarak Yapraklı nüfusunun tarihsel süreçteki değişimini yorumlar.
3. Nüfusun özellikleri ve önemi hakkında çıkarımlarda bulunur.
4. Nüfus konusunda şimdiye kadar edindiği bilgileri anımsar.

3.5.2.1.3. Derste Kullanılan Anahtar ve 24 Sözcük

Flaş Kart / Lernkarte / Flash Card

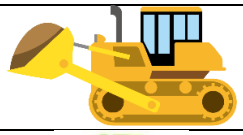
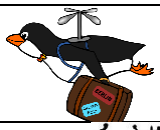
	die Bevölkerung	
Nüfus		**Population**
	00	

Bu resim ile ilgili 5 Türkçe, Almanca ve İngilizce tümce yazınız.
Schreiben Sie über dieses Bild 5 Sätze auf Türkisch, Deutsch und Englisch.
Write 5 sentences about this picture in Turkish, German and English.

No	Türkçe	Deutsch	English
01	Dünyada nüfus hızlı bir biçimde artmaktadır.	Die Weltbevölkerung nimmt rasant zu.	The population in the world is increasing rapidly.
02	Doğum oranını dengede tutmalıyız.	Wir müssen die Geburtenrate im Gleichgewicht halten.	We have to keep the birth rate in balance.
03	Göçü mesleki eğitimle önleyebiliriz.	Mit Berufsausbildung können wir Migration verhindern.	We can prevent migration with vocational training.
04	Ekonomik etkinlikler Toplum için önemlidir.	Wirtschaftliche Aktivitäten sind für die Gesellschaft wichtig.	Economic activities are important to society.
05	Yeni fabrikalarla çevre kirliliği artar.	Die Umweltverschmutzung nimmt mit neuen Fabriken zu.	Environmental pollution increases with new factories.

Resim: https://tinyurl.com/y8qncsp6 Erişim tarihi: 15.08.2021

Sözcük Listesi / Wortliste / Word List / Nüfus / der Bevölkerung / Population (a)

No	Resim/Bild/Picture	Türkçe	Deutsch	English
01		altyapı	die Infrastruktur	infrastructure
02		çevre	die Umwelt	environment
03		çocuk	das Kind	child
04		eğitim	die Bildung	education
05		ekonomi	die Wirtschaft	economi
06		enerji	die Energie	energy
07		ev	das Haus	housing
08		göç	die Migration	migration
09		hizmet	der Dienst	service
10		iş	die Arbeit	work
11		iklim	das Klima	climate
12		iletişim	die Kommunikation	communication

Sözcük Listesi / Wortliste / Word List / Nüfus / der Bevölkerung / Population (b)

No	Resim/Bild/Picture	Türkçe	Deutsch	English
13		insan	der Mensch	human being
14		kent	die Stadt	city
15		memur	die Beamtin	civil servant
16		para	das Geld	money
17		piramit	die Pyramide	pyramid
18		tarım	die Landwirtschaft	agriculture
19		trafik	der Straßenverkehr	traffic
20		Türkiye	der Türkei	Turkey
21		ulaşım	der Verkehr	transportation
22		üretim	die Produktion	production
23		vergi	die Steuer	tax
24		yaşam	das Leben	life

3.5.2.1.4. Diyalog Metni: Nüfusun Özellikleri

Diyalog (Rol sahipleri: Yusuf, Angela, Bilal, Helen, David, Zeliha)

Öğretmen: 'Sevgili öğrenciler! Nüfus ile ilgili ve altı kişi arasında geçen bir diyalog metni getirdim. Metni gönüllü okumak isteyen 6 öğrenci tahtaya gelebilir mi?

Bölüm I		
1	Yusuf	Merhaba arkadaşlar! Nasılsınız?
2	Angela	İyiyiz! Teşekkür ederiz. Sen nasılsın?
3	Yusuf	**Türkiye'nin** nüfusunu bilen var mı?
4	Zeliha	Son yapılan **nüfus** sayımına göre 84 milyon 680 bin 273 kişi olduğunu biliyorum.
5	David	Toplam nüfusun %50,1'ini erkekler, %49,9'unu ise kadınlar oluşturur.
6	Bilal	Peki nüfus sayımız diğer yıllara göre artmış mı, azalmış mı?
7	Helen	Türkiye'nin nüfus sayısı sürekli artmaktadır. Bunlara doğal nüfus artışının yanında yurt dışından **göç** alması da etkilidir.
8	David	Nüfus **piramitlerine** baktığımız zaman doğum oranlarının azaldığını görmekteyiz.
9	Angela	**Çocuk** sayısının gittikçe azalmasının nedeni ne olabilir?
10	Bilal	İnsanların **eğitim** düzeyinin yükselmesi ile bilinçsiz çocuk yapma oranı gittikçe azalmıştır. Bu nedenin yanında **ekonomik** olarak değişimlerde etkilidir.
Bölüm II		
11	Yusuf	İnsanların büyük **kentlere** göç etmeleri ile **ev** yapısının değişmesi, daha küçük evlerde yaşamaları çocuk sayısının azalmasına neden olabilir.
12	Zeliha	Eski zamanlarda dünya üzerinde insan **enerjisi** önemli bir güç olarak görülüyordu.
13	Angela	Tüm dünyada makineleşmenin gelişmesi ile insan gücüne duyulan gereksinim azalmıştır.
14	Helen	Tabi bu gelişmeler **çevre** kirliliği sorunu olarak karşımıza çıkmıştır.
15	Bilal	Günümüze gelindiğinde makineleşmenin artması birçok sektörü etkiledi.
16	Zeliha	Özellikle tarım sektöründen üretimin sağlanabilmesi için insanlara çok gereksinim vardı.
17	Helen	Devletin kazancı yükselince farklı sektörler değer kazandı. Özellikle hizmet sektörü **işsiz** kalan insanları bu alana yöneltti.
18	David	Evet şuan bakıldığında Türkiye'de **hizmet** sektörü önemli derecede insanlara iş olanağı sunuyor. **Memurlarda** bu sektörün birer çalışanıdır.
19	Yusuf	Makineleşmenin artması ile **üretim** arttı. Artan üretim ile birlikte kazançlarda yükselmeye neden oldu.
20	Angela	Kazançların yüksek olması devletin alacağı vergiyi artırdı.
Bölüm III		
21	Helen	İnsanlar **yaşamlarını** büyük kentlerde geçirmek istiyorlar.
22	Zeliha	Kentlerin çevre düzenlemeleri yerleşim için tercih nedenidir.
23	David	**Eğitim** olanakları da buraları tercih nedeni olarak görülmektedir.
24	Yusuf	**Para** kazanma ihtiyacı, sağlık hizmetinin gelişmişliği bir çok insanın tercih etme nedenlerindendir.
25	Bilal	Herkesin gereksinimleri doğrultusunda bir tercih yaptığını görmek olanaklıdır.
26	Zeliha	Sadece bu nedenler değil **iklim** koşullarının elverişli olması da nüfus

		yoğunluğunun artmasına neden olmaktadır.
27	Helen	Sayıca çok **insanın** olduğu yerlerde ikili ya da toplu **iletişimin** geliştiğinden de söz edebiliriz.
28	David	Bazı insanlar da büyük kentleri **altyapı** yetersizliği, **ulaşım** zorluğu gibi nedenlerle tercih etmemektedir.
29	Angela	Buna trafik sorununu da ekleyebiliriz.
30	Yusuf	Kendinize iyi bakın arkadaşlar.

3.5.2.1.5. Okuma Metni: Nüfus Tablosu

Tablo 3-6: Nüfus Tablosu

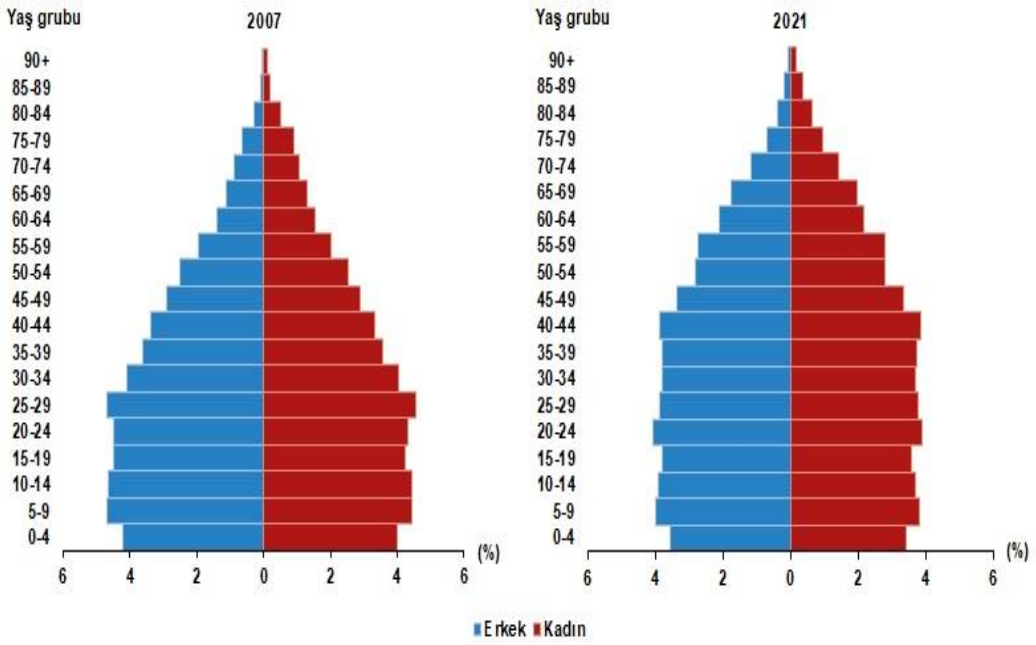
				Toplam nüfus içindeki oranı (%)		
İller	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
İstanbul	15 840 900	7 933 686	7 907 214	18,71	18,70	18,71
Ankara	5 747 325	2 843 409	2 903 916	6,79	6,70	6,87
İzmir	4 425 789	2 199 287	2 226 502	5,23	5,18	5,27
Bursa	3 147 818	1 573 362	1 574 456	3,72	3,71	3,73
Antalya	2 619 832	1 314 755	1 305 077	3,09	3,10	3,09

				Toplam nüfus içindeki oranı (%)		
İller	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Tunceli	83 645	44 423	39 222	0,10	0,10	0,09
Bayburt	85 042	43 402	41 640	0,10	0,10	0,10
Ardahan	94 932	49 168	45 764	0,11	0,12	0,11
Kilis	145 826	73 803	72 023	0,17	0,17	0,17
Gümüşhane	150 119	75 481	74 638	0,18	0,18	0,18

1.Türkiye'de son yapılan nüfus sayımına göre 84 milyon 680 bin 273 kişi yaşamaktadır. **İnsanlar** yaşamlarını birden fazla neden etrafında şekillendirir. Bunlara **iş, eğitim,** sağlık gibi nedenler sayılabilir. Dolayısıyla insanların **yaşam**larına doğup büyüdükleri bölgelerde devam ettirmeleri için ülkenin tüm bölgelerinde yaşam gerekliliği sağlayan **hizmet**lerin ulaşması gerekir. Özellikle kırsal alanlarda yaşayan insanların olanaksızlıklar nedeniyle **göç** ettiklerini söyleyebiliriz. Göç için Türkiye'de en fazla dikkat çeken **kentler** tablodada görüldüğü gibi İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa ve Antalya' dır. Bu kentlerin insanları kendine çekmesindeki nedenleri tek bir nedene bağlamak olanaklı değildir.

2.Her kentin kendine özgü fonksiyonu vardır. Bu kentlerin **ekonomik** olarak daha kuvvetli gözükmesi, insanlara daha konforlu bir **ev** ve rahat yaşama isteği, para kazanma isteği, daha nitelikli **eğitim** kurumları, **iklim** olarak daha elverişli olması

gibi bir çok neden olabilir. Nüfus sayımında en az insanın bulunduğu kentler Tunceli, Bayburt, Ardahan, Kilis, Gümüşhane gibi kentler olmuştur.



Şekil 3-2: Nüfus Grafiği

3.Türkiye'de erkek nüfusu 42 milyon 428 bin 101 kişiyken, kadın nüfusu 42 milyon 252 bin 172 kişidir. Nüfus **piramitl**erine bakıldığında 2007 yılı ile 2021 yılı karşılaştırıldığında ülke nüfusuna yeni katılan **çocuk** sayısının azaldığını görmekteyiz. Doğum oranının azalmasıyla birlikte ortanca yaş grubundaki insan sayısında da şişkinliğe neden olmuştur. Nüfus artış hızında cumhuriyetin kurulmasından bu yana hiç eksi değerler görülmemiştir. **Nüfus** sayısının sürekli artmasıyla birlikte ülkede genç ve ortanca nüfus sayısı sürekli en fazla insanın bulunduğu aralık olmuştur. Bu aralığın şişkin olması iç ve dış göçlere neden olmaktadır. Bağımlı nüfus sayısı fazladır.

4.Etkin olarak çalışma yaşamına atılmak isteyen insanlara özel ve kamu alanlarındaki **memurl**uk gibi işler yeteri kadar çözüm olamamaktadır. Özellikle büyük kentlerde **ulaşım, trafik, altyapı** sorunları ve düzensiz kentleşme gibi istenmeyen durumlar yaşanmaktadır. Tüm bu sorunlar büyük kentlerdeki insanların ikili **iletişim**lerinde söz edilmektedir. Ayrıca bu sorunlar **enerji** israfını da birlikte getirmektedir. Kırsal alanlardaki yaşayan insanların en büyük geçim kaynağı **tarım**dır**.**

5.Türkiye'de tarımsal nüfus yoğunluğunun en fazla olduğu bölge Karadeniz bölgesidir. Bu **çevrede** tarımla uğraşan insanlar fazladır. Aynı zamanda mevsimlik

göç alanda bölgedir. Burada yaşayan insanlar fındık, ceviz, çay gibi tarım ürünlerinin **üretimi** ile uğraşmaktadır. Bu üretimler sayesinde yurtdışındaki ülkelere ihracatını yaparak geçimlerini sağlamaktadırlar. Bu ihracatlar ile birlikte Türkiye'ye **vergi**sel olarak bir kazanç da sağlamaktadır.

3.5.2.1.6. Eğitsel 'Dokun Bana' Oyunu

Eğitsel 'Dokun Bana' Oyununun Kuralları

Eğitsel 'Dokun Bana' oyununun kuralları aşağıda yer almaktadır:

No	Eğitsel Oyunun Kuralları
01	Sınıf tahtasının önüne bir sıra çekilir
02	Boş bir kutu sıranın üstüne konur.
03	Öğrenci kutunun arkasına geçer ve kutunun sağ ve sol taraflarından ellerini sokar.
04	Her öğrenciye rastgele dörder tane oyun kartı verilir.
05	Sınıftaki diğer öğrenciler kutunun içini görür ancak kartı tahmin edecek olan öğrenci göremez.
06	Kabartmalı karta dokunarak hangi kart olduğunu bilmeye çalışır.
07	Her doğru yanıt için beş puan verilir, yanlış yanıt için puan verilmez.
08	En fazla puana sahip olan öğrenci oyunu kazanır.
09	Oyunun sonunda öğretmen bütün öğrencileri kutlar.

Eğitsel Oyunda Kullanılacak Araç-Gereç

Eğitsel 'Dokun Bana' oyunu için karton kutu, anahtar ve 24 sözcüğün her biri için seçilen fotoğrafın kare kuşe kâğıt üzerinde kabartmalı fotoğrafı

3.5.2.1.7. Alıştırma

Aşağıda verilen tümceleri okuyunuz. Tümceler doğru ise başına "D" yanlış ise başına "Y" harfi koyunuz.

	Altyapı; bir yapı, kent ve ülke için gerekli olan yol, su, elektrik, gaz, kanalizasyon, peyzaj, çevre ve ulaşım gibi donanımların tümüdür.
	İnsanların yaşamlarını tek başına geçirdikleri alana çevre denir.
	Bebeklik ve ergenlik çağındaki insanlar için çocuk sözcüğü kullanılır.
	Yabancı dil kursları birer eğitim kurumudur.
	Bir kimsenin ya da ailenin içinde yaşadığı yere ev denir.
	Taş kömürü bir enerji kaynağı değildir.
	Yurt dışına ürün ihraç etmek ekonomimiz için kötü bir sonuç doğurabilir.
	Bütün göç biçimleri kırsaldan kente doğru yapılır.
	Turizm hizmet sektörünün içinde yer alır.
	Yaşama tutunmak için bir iş yerinde çalışmak gereklidir.
	İklim bir bölgede uzun süreli görülen meteorolojik olayların ortalamasına verilen addır.
	İletişim her zaman sözlü olmak zorundadır.

	Her insan kesinlikle göç etmelidir.
	Kentlerde iş olanağı daha fazladır.
	Kamu bünyesinde çalışan insanlara memur denir.
	18 yaşını doldurmayanlar da para kazanmak için çalışabilir.
	Nüfus piramitleri bize nüfus artış hızını göstermez.
	Çankırı bir sahil kentidir.
	Kullanılan ulaşım araçlarının fazlalığı trafik sorununa neden olur.
	Türkiye yurt dışından göç alan bir ülkedir.
	Doğanın temiz kalması için ulaşımda toplu taşıma araçlarını tercih etmeliyiz.
	Herhangi bir ürün ortaya koymaya üretim denir.
	Her Türk vatandaşı vergi vermek zorundadır.
	İnsanlar yaşamlarını başkalarının verdiği kararlar doğrultusunda devam ettirmelidir.

Alıştırma- 2

Aşağıdaki bulmacayı çözelim.

Sorular:

1) Bir kent için olması gereken yol, su elektrik, gaz, kanalizasyon peyzaj, çevre ve ulaşım gibi donanımların tümünü belirten kavram nedir?

2) İnsanların ve diğer canlıların yaşamları boyunca ilişkilerini sürdürdükleri ve karşılıklı olarak etkileşim içinde bulundukları alan nedir?

3) 18 yaşını doldurmamış bireylere ne denir?

4) İnsanların okullara, üniversitelere, değişik kurslara giderek karşılamaya çalıştıkları gereksinim nedir?

5) İnsanların yaşayabilmek için üretme ve ürettiklerini bölüşme biçimlerinden doğan eylemlerinin tümüne verilen ad nedir?

6) Rüzgar, güneş ışınları, yer altı suları gibi şeyler ne tür kaynaklardır?

7) İnsanların ya da ailelerin içinde yaşamlarını devam ettirdikleri yer?

8) İnsanların değişik nedenlerle yaşadıkları kentlerden ayrılıp başka kentlere gitmesine ne ad verilir?

9) İnsanların değişik gereksinimlerini karşılamak amacıyla oluşturulan ekonomik sektör nedir?

10) Bireylerin genel yaşamlarında para kazanmak için meşgul oldukları eylem nedir?

11) Bir bölgedeki uzun yıllar boyunca yaşanan meteorolojik olayların ortalamasına verilen ad nedir?

12) Aklı ve düşünme yeteneği olan tek canlı nedir?

13) İlçe ve ilçeden büyük yerleşim yerlerine verilen isim nedir?

14) Kamu sektöründe çalışan bireylere verilen genel isim nedir?

15) Ticaret içerisinde bir ürün ya da hizmet almak için gereken materyale verilen isim nedir?

16) 4 adet üçgenden ve bir adet kareden oluşan üç boyutlu şekil nedir?

17) Gerekli ve yararlı bitkileri yetiştirmek, ürün elde etmek amacıyla toprakta yapılan çalışmalara verilen isim nedir?

18) Ulaşım yollarının yayalarla ve her türlü taşıtlarca kullanılması durumu nedir?

19) Yaşadığımız ülkenin ismi nedir?

20) Bir yerden başka bir yere gitmek için yaptığımız eyleme ne ad verilir?

21) Topraktan, hayvanlardan, bitkilerden ürün sağlamak için yapılan çalışmalara verilen isim nedir?

22) Tüm Türk vatandaşlarının mallarından ya da kazançlarından devlete ödeme yapmasına verilen isim nedir?

23) Yaşam sözcüğünün eş anlamlısı nedir?

1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								

13								
14								
15								
16								
17								
18								
19								
20								
21								
22								
23								
24								

3.5.2.1.8. Dersin Akış Şeması

Aşa-ma	**Süre**	**Öğretmen Davranışları**	**Katılımcı Davranışları**	**Yöntem / Teknik**	**Araç / Gereç**
01	5 dk.	Öğretmen, metinde bulunan grafikleri akıllı tahtaya yansıtır ve öğrencilerin yorumlarını bekler.	Öğrenciler, grafikleri yorumlarlar. Konunun nüfus olduğu ortaya çık	Resim yorumlama	Akıllı tahta
02	5 dk.	Öğretmen, dünya, Türkiye, Çankırı ve Yapraklı ilçesinin nüfusu konusunda neler bildiklerini sorar.	Öğrenciler, nüfus konusunda ön bilgilerini anımsarlar ve bildiklerini paylaşırlar.	Tartışma, Karşılıklı bilgilendirme	Etkileşimli tahta, bilgisayar
03	15 dk.	Öğretmen, gönüllü 6 öğrencinin diyalog metnini sınıfta okumasını ister.	Gönüllü öğrenciler diyalog metnini okur.	Metin okuma	Diyalog metni
04	15 dk.	Öğretmen, diyalog ile ilgili soruların beşer kişilik takımlarda yanıtlanmasını ve takım çalışması sonuçlarının sınıfla paylaşılmasını ister.	Öğrenciler, diyalog ile ilgili soruları beşer kişilik takımlarda yanıtlarlar. Takım önderleri takım çalışmasının sonuçlarını sınıfla paylaşırlar.	Takım çalışması ve sonuçların paylaşılması	Diyalog metni, Sorular ve yanıtlar
Ara					
05	5 dk.	Sınıf tahtasının önüne bir sıra çekilir. Sıranın üstüne bir kutu konur.	Öğrenciler kabartmalı görselleri dokunarak ne olduğunu tahmin etmeye çalışır.	Kubaşık ve bireysel çalışma	Kabartmalı oyun kartları

06	30 dk.	Öğretmen, eğitsel 'Dokun Bana' adlı oyununun oynanacağını bildirir. Öğrencilere rastgele resimler verir.	Öğrenciler bu resimlerdeki kabartmayı dokunarak bulmaya çalışır.	Bireysel çalışma	Kabartmalı oyun kartları
07	5	Öğretmen etkinliğin sonuçlarının sınıfla paylaşılmasını ister.	Sonuçlar sınıfla paylaşır.	Paylaşma	Bireysel çalışmanın sonuçları
Ara					
08	5 dk.	Öğretmen öğrencilerin tekrar beşer kişilik takımlarda yer almalarını ister.	Öğrenciler, beşer kişilik takımlarda yer alırlar.	Takımların oluşturulması	
09	30 dk.	Öğretmen, okuma metnini takım önderlerine verir, takım üyelerinin dikkatlice dinlemesi sağlanır. Metin sonunda alıştırmalar verilir.	Takım önderleri, okuma metnini okur, takım üyeleri dinledikten sonra verilen alıştırmalar yapılır.	Takımların oluşturulması Ve sunum	Okuma metni, alıştırmalar
16	5 dk.	Takım çalışması sonuçlarının sınıfla paylaşılmasını ister	Takım çalışması sonuçlarını sınıfla paylaşırlar	Düz anlatım	
Toplam süre: 120 dakika (3 ders saati)					

3.5.2.1.9. Uygulamanın Değerlendirilmesi

3.5.2.1.9.1. Uygulama ile İlgili Rapor

Tablo ve grafikleri yorumlayarak nüfus konusunu daha iyi kavradıkları gözlemlenmiştir. Eğitsel oyun çocukların ilgisini çekmekle birlikte derse olan ilgilerini de arttırmıştır.

3.5.2.1.9.1.1. Uygulama ile İlgili Değerlendirme ve Gözlem Formu

3.5.2.1.9.2.2. Öğretmen Tarafından Yapılan Değerlendirme Formu

Gözlem ve Değerlendirme Formu

No	**Beceriler**	**Değerlendirme Dereceleri**				
		Yetersiz	Kabul edilebilir	Orta	İyi	Çok iyi
01	Etkinlik öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyine uygun mu?					
02	Öğrenciler konuya ilgi gösterdiler mi?					
03	Öğrenciler eğitsel oyunu benimsedi mi?					
04	Öğrenciler derste geçen sözcükleri anladı mı?					

05	Öğrenciler tablo ve grafikleri yorumlayabildi mi?					
06	Öğrenciler nüfusun dağılımını etkileyen etmenleri kavradı mı?					
07	Öğrenciler nüfusa ilişkin bilgileri edindi mi?					
08	Öğrenciler eğitsel oyuna katılırken kurallara uydu mu?					
09	Öğrenciler oyunun vermek istediği kazanımı edindi mi?					
10	Öğrencilerin sözcük dağarcığı zenginleşti mi?					

3.5.2.1.9.2.3. Öğrenci Tarafından Yapılan Değerlendirme Formu

ÖĞRENCİ DERS DEĞERLENDİRME FORMU

No	Beceriler	Değerlendirme Dereceleri				
		Yetersiz	Kabul edilebilir	Orta	İyi	Çok iyi
01	Öğretmen derse zamanında girdi.					
02	Dersin içeriği ve kazanımları hakkında bilgi verdi.					
03	Öğretmen konunun anlaşılması için gerekli araç ve gereçleri kullandı.					
04	Öğretmen derse katılımımızı sağladı.					
05	Diyalog metni düzeye uygundu.					
06	Okuma metni düzeye uygundu					
07	Eğitsel oyunun kurallarını anladım.					
08	Eğitsel oyun eğlenceliydi.					
09	Alıştırmalar düzeye uygundu.					
10	Yapılan etkinlikler sonucu sözcük dağarcığım zenginleşti.					

3.5.2.1.10. Sonuç ve Öneriler

Derslerin etkin öğrenme temelli ders planı yaklaşımına göre hazırlanması öğrencilerin ilgisini çekmektedir. Derslerin bu biçimde hazırlanması öğrencinin derse daha çok katılımını sağladığı görülmüştür. Bu da öğrencilerin hem dersten zevk almalarını sağlamakta hem de hazırbulunuşluluk düzeylerini yükseltmektedir.

3.5.2.1.11. Kaynakça

https://turkiye-nufus-ozellikleri.nedir.org/

https://cografyahocasi.com/istatistikler/turkiyenin-nufus-piramidi-2021.html

https://tinyurl.com/26ncpdxz

Resimlerle İlgili İnternet Adresleri

http://cliparts.co/clipart/369256 (altyapı) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/954354 (çevre) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/1985 (çocuk) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/47097 (eğitim) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/2382785 (ekonomi) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/250405 (enerji) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/115860 (göç) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/70342 (hizmet) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/14722 (iş) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/785972 (iklim) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/1 (iletişim) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/2352941 (insan) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/88346 (kent) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/14491 (ev) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/176422 (memur) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/942096 (piramit) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/1290069 (tarım) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/9840 (para) Erişim tarihi: 15.07.2021

https://tinyurl.com/rmjjkzww (Türkiye) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/12876 (ulaşım) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/33489 (üretim) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/469377 (vergi) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/30122 (yaşam) Erişim tarihi: 15.07.2021

3.5.2.1.12. Ekler

3.5.2.1.12.1. Diyalog Metni ile İlgili Sorular ve Yanıt Anahtarı

Diyalog Metni ile İlgili Sorular

1. Türkiye'nin nüfusu yaklaşık olarak kaçtır?

( ) a. 80 milyon
( ) b. 82 milyon
( ) c. 87 milyon
( ) d. 84 milyon

2. Aşağıdakilerden hangisi doğum oranının düşmesinin nedenlerinden biri değildir?

( ) a. İnsanların eğitim düzeyinin yükselmesi
( ) b. Ekonomik olarak gelişim
( ) c. Erkeklerin iş yaşamında daha etkin olması
( ) d. İnsanların kentlerde daha küçük evlerde yaşaması

3. Tarımda makineleşme hangi ekonomik sektörde daha faza insanın çalışmasına neden oldu?

( ) a. Tarım
( ) b. Hizmet
( ) c. Hayvancılık
( ) d. Eğitim

4) Aşağıdakilerden hangisi büyük kentlerin göç için tercih edilme nedenlerinden biri değildir?

( ) a. Trafik sorunu
( ) b. Eğitim olanakları
( ) c. Sağlık olanakları İş olanakları
( ) d. İş olanaklarının fazla olması

5) Türkiye'de hangi sektör insanlara önemli derecede iş olanağı sağlıyor?

( ) a. Eğitim

( ) b. Sağlık

( ) c. Hizmet

( ) d. Turizm

Diyalog Metni ile ilgili Soruların Yanıt Anahtarı

1	2	3	4	5
D	C	B	A	C

3.5.2.1.12.2. Okuma Metni ile İlgili Sorular ve Yanıt Anahtarı

Okuma Metni ile İlgili Sorular

1. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'deki en çok göç alan kentlerden biri değildir?

( ) a. Ankara

( ) b. İstanbul

( ) c. Bursa

( ) d. Bayburt

2. Hangisi kentlerin göç alma nedenlerinden olamaz?

( ) a. Ekonomisinin güçlü olması

( ) b. Altyapı sorunları ve trafik

( ) c. Konforlu yaşam sunması

( ) d. Nitelikli eğitim kurumlarına sahip olması

3. 2007 ve 2021 yıllarının nüfus piramidine bakılarak çocuk sayısı hakkında nasıl bir karşılaştırma yapılabilir?

( ) a. Çocuk sayısı 20221'de artmıştır.

( ) b. Çocuk sayısı 2007'de daha azdır.

( ) c. Çocuk sayısı iki yolda da eşittir.

( ) d. Çocuk sayısı 2021 yılında azalmıştır.

4. Genç ve ortanca nüfus sayısının fazla olması aşağıdakilerden hangisine neden olmaktadır.

( ) a. İç ve dış göçlerin yaşanması

( ) b. Doğum oranının fazla olması

( ) c. Ülkenin gelir düzeyinin yüksek olması

( ) d. Eğitim düzeyinin düşük olması

5. Türkiye'deki hangi bölgede tarımsal nüfus yoğunluğu en fazladır?

( ) a. İç Anadolu bölgesi

( ) b. Doğu Anadolu bölgesi

( ) c. Marmara bölgesi

( ) d. Karadeniz bölgesi

Okuma Metni ile ilgili Soruların Yanıt Anahtarı

1	2	3	4	5
D	B	D	A	D

3.5.2.1.12.3. Alıştırmaların Çözümü

Alıştırma-1 Çözümü

D	Altyapı; bir yapı, kent ve ülke için gerekli olan yol, su, elektrik, gaz, kanalizasyon, peyzaj, çevre ve ulaşım gibi donanımların tümüdür.
Y	İnsanların yaşamlarını tek başına geçirdikleri alana çevre denir.
D	Bebeklik ve ergenlik çağındaki insanlar için çocuk sözcüğü kullanılır.
D	Yabancı dil kursları birer eğitim kurumudur.
D	Bir kimsenin ya da ailenin içinde yaşadığı yere ev denir.
Y	Taş kömürü bir enerji kaynağı değildir.
Y	Yurt dışına ürün ihraç etmek ekonomimiz için kötü bir sonuç doğurabilir.
Y	Bütün göç biçimleri kırsaldan kente doğru yapılır.
D	Turizm hizmet sektörünün içinde yer alır.
Y	Yaşama tutunmak için bir iş yerinde çalışmak gereklidir.
D	İklim bir bölgede uzun süreli görülen meteorolojik olayların ortalamasına verilen addır.
Y	İletişim her zaman sözlü olmak zorundadır.
Y	Her insan kesinlikle göç etmelidir.
D	Kentlerde iş olanağı daha fazladır.
D	Kamu bünyesinde çalışan insanlara memur denir.
Y	18 yaşını doldurmayanlar da para kazanmak için çalışabilir.
Y	Nüfus piramitleri bize nüfus artış hızını göstermez.

Y	Çankırı bir sahil kentidir.
D	Kullanılan ulaşım araçlarının fazlalığı trafik sorununa neden olur.
D	Türkiye yurt dışından göç alan bir ülkedir.
D	Doğanın temiz kalması için ulaşımda toplu taşıma araçlarını tercih etmeliyiz.
D	Herhangi bir ürün ortaya koymaya üretim denir.
D	Her Türk vatandaşı vergi vermek zorundadır.
Y	İnsanlar yaşamlarını başkalarının verdiği kararlar doğrultusunda devam ettirmelidir.

Alıştırma-2 Çözümü

1	A	L	T	Y	A	P	I	
2	Ç	E	V	R	E			
3	Ç	O	C	U	K			
4	E	Ğ	İ	T	İ	M		
5	E	K	O	N	O	M	İ	
6	E	N	E	R	J	İ		
7	E	V						
8	G	Ö	Ç					
9	H	İ	Z	M	E	T		
10	İ	Ş						
11	İ	K	L	İ	M			
12	İ	L	E	T	İ	Ş	İ	M
13	İ	N	S	A	N			
14	K	E	N	T				
15	M	E	M	U	R			
16	P	A	R	A				
17	P	İ	R	A	M	İ	T	
18	T	A	R	I	M			
19	T	R	A	F	İ	K		
20	T	Ü	R	K	İ	Y	E	
21	U	L	A	Ş	I	M		
22	Ü	R	E	T	İ	M		
23	V	E	R	G	İ			
24	Y	A	Ş	A	M			

3.5.2.1.12.4. Uygulamadan Örnekler

TABLO VE GRAFİKLERDEN YARARLANARAK, ÜLKEMİZ NÜFUSUNUN ÖZELLİKLERİ İLE İLGİLİ VERİLERİ YORUMLAR

Diyalog Metni ile İlgili Sorular

1) Türkiye'nin nüfusu yaklaşık olarak kaçtır?
   A) 80 milyon
   B) 82 milyon
   C) 87 milyon
   D) 84 milyon

2) Aşağıdakilerden hangisi doğum oranının düşmesinin nedenlerinden biri değildir?
   A) İnsanların eğitim seviyesinin yükselmesi
   B) Ekonomik olarak gelişim
   C) Erkeklerin iş hayatında daha aktif olması
   D) İnsanların kentlerde daha küçük evlerde yaşaması

3) Tarımda makineleşme hangi ekonomik sektörde daha faza insanın çalışmasına neden oldu?
   A) Tarım
   B) Hizmet
   C) Hayvancılık
   D) Eğitim

4) Aşağıdakilerden hangisi büyük kentlerin göç için tercih edilme sebeplerinden biri değildir?
   A) Trafik sorunu
   B) Eğitim olanakları
   C) Sağlık olanakları İş imkanları
   D) İş imkanlarının fazla olması

5) Türkiye'de hangi sektör insanlara önemli derecede iş imkanı sağlıyor?
   A) Eğitim
   B) Sağlık
   C) Hizmet
   D) Turizm

Okuma Metni ile İlgili Sorular

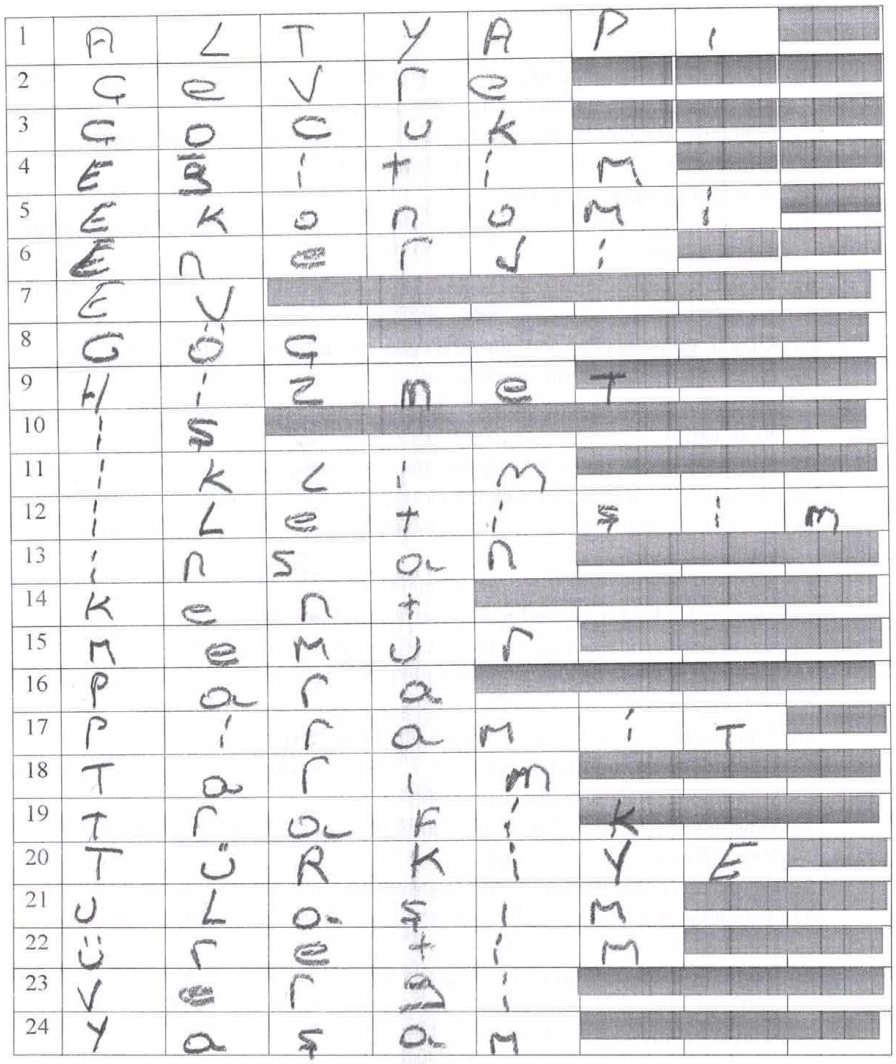
1) Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'deki en çok göç alan şehirlerden biri değildir?
   A) Ankara
   B) İstanbul
   C) Bursa
   D) Bayburt

2) Hangisi şehirlerin göç alma nedenlerinden olamaz?
   A) Ekonomisinin güçlü olması
   B) Altyapı sorunları ve trafik
   C) Konforlu hayat sunması
   D) Nitelikli eğitim kurumlarına sahip olması

3) 2007 ve 2021 yıllarının nüfus piramidine bakılarak çocuk sayısı hakkında nasıl bir karşılaştırma yapılabilir?
   A) Çocuk sayısı 20221'de artmıştır.
   B) Çocuk sayısı 2007'de daha azdır.
   C) Çocuk sayısı iki yılda da eşittir.
   D) Çocuk sayısı 2021 yılında azalmıştır.

4) Genç ve ortanca nüfus sayısının fazla olması aşağıdakilerden hangisine sebep olmaktadır.
   A) İç ve dış göçlerin yaşanması
   B) Doğum oranının fazla olması
   C) Ülkenin gelir seviyesinin yüksek olması
   D) Eğitim seviyesinin düşük olması

5) Ülkemizdeki hangi bölgede tarımsal nüfus yoğunluğu en fazladır?
   A) İç Anadolu bölgesi
   B) Doğu Anadolu bölgesi
   C) Marmara bölgesi
   D) Karadeniz bölgesi



3.5.3. Üçüncü Alt Ünite

3.5.3.1. Göçün Neden ve Sonuçlarını Tartışır

3.5.3.1.1. Genel Bilgiler

Bu çalışma ortaokul 7. sınıf sosyal bilgiler dersinde uygulamalı olarak işlenecek biçimde tasarlanmıştır. Genel bilgiler aşağıda verilmiştir:

Eğitim Kurumu : Ortaokul

Hedef Grubu : 7. sınıf öğrencileri

Ders (branş) : Sosyal Bilgiler

Konu : Göçün Neden ve Sonuçlarını Tartışır

Süre : 120 dakika (3 ders saati)

3.5.3.1.2. Dersin Hedeflenen Kazanımları

Bu çalışmada; Tarihsel süreçteki göçlerin nedenleri ve sonuçları, Türkiye'deki göçlerin neden ve sonuçları, göçün yöresel ve ekonomik etkileri, temel özellikleri ve ülkelerin gelişmişlik düzeyleriyle olan ilişkisi gibi konulara yer verilmiştir.

Planlanan bu etkinliğe katılan öğrenci;

1. Göçün neden ve sonuçlarını tartışır.
2. Nüfus hareketleri konusunda bilgi sahibi olur.
3. Yapraklı nüfusunun tarihsel süreçteki değişimini yorumlar.
4. Nüfus artış oranının değişiminde etkili olan etmenleri sorgular.
5. Nüfus konusunda şimdiye kadar edindiği bilgileri anımsar.

3.5.3.1.3. Derste Kullanılan Anahtar ve 24 Sözcük

Flaş Kart / Lernkarte / Flash Card

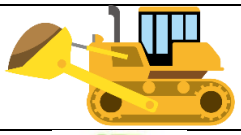
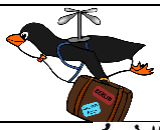
	die Bevölkerung	
Nüfus		**Population**
	00	

Bu resim ile ilgili 5 Türkçe, Almanca ve İngilizce tümce yazınız.
Schreiben Sie über dieses Bild 5 Sätze auf Türkisch, Deutsch und Englisch.
Write 5 sentences about this picture in Turkish, German and English.

No	Türkçe	Deutsch	English
01	Dünyada nüfus hızlı bir biçimde artmaktadır.	Die Weltbevölkerung nimmt rasant zu.	The population in the world is increasing rapidly.
02	Doğum oranını dengede tutmalıyız.	Wir müssen die Geburtenrate im Gleichgewicht halten.	We have to keep the birth rate in balance.
03	Göçü mesleki eğitimle önleyebiliriz.	Mit Berufsausbildung können wir Migration verhindern.	We can prevent migration with vocational training.
04	Ekonomik etkinlikler Toplum için önemlidir.	Wirtschaftliche Aktivitäten sind für die Gesellschaft wichtig.	Economic activities are important to society.
05	Yeni fabrikalarla çevre kirliliği artar.	Die Umweltverschmutzung nimmt mit neuen Fabriken zu.	Environmental pollution increases with new factories.

Resim: https://tinyurl.com/y8qncsp6 Erişim tarihi: 15.08.2021

Sözcük Listesi / Wortliste / Word List / Nüfus / der Bevölkerung / Population (a)

No	Resim/Bild/Picture	Türkçe	Deutsch	English
01		altyapı	die Infrastruktur	infrastructure
02		çevre	die Umwelt	environment
03		çocuk	das Kind	child
04		eğitim	die Bildung	education
05		ekonomi	die Wirtschaft	economi
06		enerji	die Energie	energy
07		ev	das Haus	housing
08		göç	die Migration	migration
09		hizmet	der Dienst	service
10		iş	die Arbeit	work
11		iklim	das Klima	climate
12		iletişim	die Kommunikation	communication

Sözcük Listesi / Wortliste / Word List / Nüfus / der Bevölkerung / Population (b)

No	Resim/Bild/Picture	Türkçe	Deutsch	English
13		insan	der Mensch	human being
14		kent	die Stadt	city
15		memur	die Beamtin	civil servant
16		para	das Geld	money
17		piramit	die Pyramide	pyramid
18		tarım	die Landwirtschaft	agriculture
19		trafik	der Straßenverkehr	traffic
20		Türkiye	der Türkei	Turkey
21		ulaşım	der Verkehr	transportation
22		üretim	die Produktion	production
23		vergi	die Steuer	tax
24		yaşam	das Leben	life

3.5.3.1.4. Diyalog Metni: Göç

Diyalog (Rol sahipleri: Yusuf, Angela, Bilal, Helen, David, Zeliha)

Öğretmen: 'Sevgili öğrenciler! Nüfus ile ilgili ve altı kişi arasında geçen bir diyalog metni getirdim. Metni gönüllü okumak isteyen 6 öğrenci tahtaya gelebilir mi?

		Bölüm I
1	Yusuf	Arkadaşlar! Nasılsınız?
2	Angela	İyiyiz! Teşekkür ederiz. Sen nasılsın?
3	Yusuf	Ben de iyiyim ve çok heyecanlıyım.
4	Zeliha	Neden, ne oldu ki heyecanlısın?
5	David	Ben biliyorum, babası yeni **işi** için kent değiştirecekmiş ve ailecek başka bir **kente** göç edeceklermiş.
6	Bilal	Aaa! Göç ne demek ki?
7	Helen	Göç, **insan**ların bir yerleşim yerinden değişik nedenlerden dolayı başka bir yerleşim yerine gitmesine denir.
8	David	**Türkiye**'de insanlar neden göç eder?
9	Angela	Türkiye'de insanların **göç** etmesi için birden çok neden vardır. Yusuflar babasının işi için göç ediyorlar. Bu **ekonomik** neden olarak gösterilebilir.
10	Bilal	Peki Yusuf, senin ve kardeşinin **eğitimi** konusunda araştırma yaptınız mı?
		Bölüm II
11	Yusuf	Babam benim ve kardeşimin gideceği okulun **ev**imizin, babamın iş yerinin **çevresinde** olacağını söyledi.
12	Zeliha	Hangi kente taşınıyorlar?
13	Angela	İstanbul'a göç ediyorlar.
14	Helen	İstanbul hakkında daha önce bende araştırma yapmıştım. En çok şaşırdığım konu insanların **trafik** ve **altyapı** sorunları yaşamalarıymış.
15	Bilal	Trafik sorununun yaşanmasının nedeni Türkiye'nin en fazla nüfusa sahip olan kenti olması ve insanların **ulaşım** için aynı saatleri ve yolları kullanmaları olabilir.
16	Zeliha	İstanbul büyük bir kent olduğu için **hizmet** sektöründe çalışan insanları özellikle **memur** sayısı nüfusun büyük bir kısmını oluşturuyor.
17	Helen	Aynı zamanda İstanbul'da **yaşam**ın çok pahalı olduğunu duydum.
18	David	Evet bende öyle duydum, kuzenimde İstanbul'da yaşıyor. Okula giderken bile çok fazla **para** harcadığını söylemişti bana.
19	Yusuf	Evet ailemde bunu söylemişti. Ama her ne olursa olsun **çocuk**lar için birden fazla olanak olması da beni heyecanlandırıyor.
20	Angela	İstanbul'un **iklimi** buraya göre daha yumuşakmış. Bizim kentimiz kadar sert soğuk havalar olmuyormuş.
		Bölüm III
21	Helen	Evet İstanbul'un iklimi yaşam ve **üretim** için çok elverişliymiş.
22	Zeliha	Ama **tarım** alanları dar olması tarımsal üretimi daha az olmasına neden olabilir.

23	David	Tarım alanları az ancak enerji kaynaklarının işlenmesi konusunda birden fazla fabrika insanlara iş olanağı sağlıyor.
24	Yusuf	Geçen hafta izlediğim belgeselde büyük fabrikaların ve şirketler İstanbul'da olduğu için Türkiye'de en fazla **vergi** bu kentten sağlanıyormuş.
25	Bilal	Sadece vergi mi İstanbul'daki nüfus sayısının fazla olduğundan dolayı nüfus **piramid**indeki en fazla insan burada yaşıyormuş.
26	Zeliha	Fazla insan olması yanında **çevre** kirliliğini de birlikte getirebilir.
27	Helen	Yusuf seni özleyeceğiz. **İletişim** halinde kalalım.
28	David	Evet, Yusuf seni özleyeceğiz.
29	Angela	Eveet!
30	Yusuf	Bende sizi özleyeceğim herkesin telefon numarası bende var, ara ara görüşürüz.

3.5.3.1.5. Okuma Metni: Göçün Nedenleri

1.Türkler tarih sahnesinde var olduklarında konar göçer bir biçimde yaşamlarını idame ettiren topluluklar olarak bilinirdi. Yaşam koşullarını bu biçimde olması ile **yaşam**ları için daha elverişli bit alan bulma zorunluluğunda kendilerini hissetmişlerdir. İlerleyen yıllarda yerleşik yaşama geçen Türk toplulukları daha verimli **tarım** alanları bulunan Anadolu'ya **göç** etmişler. Anadolu'da elverişli **iklim** koşulları ile ikamet edilen **çevre** verimli tarım arazilerinin bulunduğu noktalardır. Su kaynaklarının çevresine evlerini kurmuşlardır. Süre gelen zaman içerisinde özellikle Osmanlı Devleti'nde tarımsal **üretim** çok önemsenmiştir. Hatta bir çiftçi arazisini iki yıl üst üste ekmezse o çiftçiden çift bozan adında **vergi** alınmıştır. Bu vergi sistemi sayesinde tarım arazileri boş kalmamış olup üretim sekteye uğramaması amaçlanmıştır.

2.Günümüzde sınır komşularımız olan Suriye'de yaşanan savaş nedeniyle birçok **insan Türkiye** gibi ülkelere göç etmektedir. Suriyeli insanların Türkiye'ye göç etmesinin bir nedeni de iki kıtayı birleştiren Asya ve Avrupa kıtalarını birleştiren **ulaşım** yolları üzerinde olmasıdır. Türkiye'ye gelen insanların başka ülkelere gidebilmesi için zorunlu olarak Türkiye'de konaklamak zorundadır. Ayrıca göç eden insanlar Türkiye'de **yaşam** koşullarının çok daha iyi olduğunu söylemekte ve burada daha fazla **eğitim**, sağlık ve **ekonomik** olanağa sahip olduklarını belirtmektedirler.

3.Cumhuriyetin kurulduğu yıllardan bu zamana doğru gelindiğinde **insanların** kırsal kesimlerden **kentlere** göç ettikleri görülmektedir. Büyük kentlere göçlerin nedenleri olarak insanlar kırsal alanların **eğitim** ve ekonomik olanaklar için yetersiz olduğunu

göstermiştir. Kırsal alanlarda **çocuk**ların geleceklerini iyi bir biçimde inşa edecekleri okulların bulunmaması, tarım yapacak arazisi olmayan insanların geçinmek için **para** kazanma gereksinimleri gibi nedenlerle birlikte bazı **kentlerimiz** nüfus olarak yüksek yoğunluğa sahip olmuştur. Büyük kentlerde çalışma alanlarının geniş olması insanlar için çekici bir etken olmuştur.

4.Kırsal alanlardan gelen insanlar **hizmet** sektöründe kendilerine **iş** bulmuş ve memlekette bıraktıkları aileleri ile **iletişim**leri ile başka insanlarında bu kentlere göç etmelerine neden olmuşlardır. İlerleyen yıllarda kırsal kesimlerde insanların kalmamış olması ile kentlerde yaşayan insanlar eğitimlerini tamamlamış ve devlet sektöründe kendilerine **memur**luk gibi iş bulmuştur. İnsanların eğitim düzeylerinin yükselmesi ve kadınlarında iş yaşamında yer edinmesi ile birlikte Türkiye'de doğum oranları azalmış, nüfus **piramid**ine katılan insan sayısı da azalmıştır.

5.Büyük kentlerde nüfus sayısının artması bir noktaya kadar olumlu sonuçlar getirmiş dünyaca ünlü şirketler Türkiye'ye ve bu kentlere yatırım yapmışlardır. **Enerji** sektörüne yapılan yatırımlar bu konuya örnek verilebilir. Nüfus yoğunluğunun fazla olması olumlu sonuçlar getirdiği gibi **ulaşım** konusunda **trafik** sorununu ve yeni yerleşim alanlarının açılması için yapılan **evler** altyapı sorununu da beraberinde getirmiştir. Bütün bu bilgilerin sonucunda belli başlı kentlere yapılan göçlerin fazlalığının her zaman olumlu olmayacağı sonucunu çıkarabiliriz.

3.5.3.1.6. Eğitsel 'Sözcüklerden Şarkı Oluşturalım' Oyunu

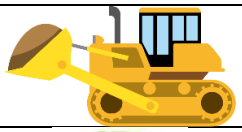
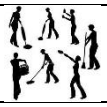
Eğitsel 'Sözcüklerden Şarkı Oluşturalım' Oyununun Kuralları

Eğitsel 'Sözcüklerden Şarkı Oluşturalım' oyununun kuralları aşağıda yer almaktadır:

No	Eğitsel Oyunun Kuralları
01	6 kişilik öğrenci grubu ikişerli olarak üç gruba ayrılır.
02	Her gruba 24 sözcükten rastgele sekizer tane sözcük dağıtılır.
03	Her takım çalışması için on dakika süre verilir.
04	Takımlar kendilerine verilen sözcüklerle şarkı oluşturur.
05	Şarkılarında en fazla sözcüğü kullan ve en iyi performansı sergileyen takım sınıfça belirlenir.
06	Etkinliğe katılan öğrencilere teşekkür edilip, oyuna son verilir.

3.5.3.1.7. Alıştırma

Tablodaki görselleri verilen sözcüklerin İngilizce karşılıklarını yazalım.

FOTOĞRAFA	KEY WORDS
	
	
	
	
	
	
	
	
	
	
	
	
	
	

Alıştırma-2 Karışık biçimde verilmiş harflerden sözcükleri oluşturalım

HARFLER	SÖZCÜKLER
L A T I P A Y	
E V R E Ç	
O Ç U C K	
M İ Ğ İ T E	
E O K O N M İ	
N E R J İ E	
V E	
Ç G Ö	
İ Z H E T M	

Ş İ	
K İ M İ L	
L E T İ M İ Ş	
N S A İ N	
T E K N	
R M E U M	
A P R A	
İ R A P İ T M	
M I R A T	
R A K İ F T	
Y Ü E R T K İ	
Ş I M L A U	
M İ R T E M Ü	
İ G E R V	
M A Ş A Y	

3.5.3.1.8. Dersin Akış Şeması

Aşa-ma	Süre	Öğretmen Davranışları	Katılımcı Davranışları	Yöntem / Teknik	Araç / Gereç
01	5 dk.	Öğretmen sınıfa göçün nedenlerinin neler olabileceği hakkında öğrencilere soru sorar.	Öğrenciler, konu ile ilgili bildiklerini arkadaşlarıyla paylaşır.	Karşılıklı konuşma	
02	10 dk.	Öğretmen, dünya, Türkiye, Çankırı ve Yapraklı ilçesindeki göçlerle ilgili sorular sorar.	Öğrenciler, nüfus konusunda ön bilgilerini anımsarlar ve bunları göç bağlamında birleştirerek bildiklerini paylaşırlar.	Tartışma, Karşılıklı bilgilendirme	Etkileşimli tahta, bilgisayar
03	20 dk.	Öğretmen, gönüllü 6 öğrencinin diyalog metnini sınıfta okumasını ister.	Gönüllü öğrenciler diyalog metnini okur.	Metin okuma	Diyalog metni
04	5 dk.	Öğretmen, diyalog ile ilgili soruların beşer kişilik takımlarda yanıtlanmasını ve takım çalışması sonuçlarının sınıfla paylaşılmasını ister.	Öğrenciler, diyalog ile ilgili soruları beşer kişilik takımlarda yanıtlarlar. Takım önderleri takım çalışmasının sonuçlarını sınıfla paylaşırlar.	Takım çalışması ve sonuçların paylaşılması	Diyalog metni, Sorular ve yanıtlar
Ara					

05	10 dk.	Öğretmen, eğitsel ‘Sözcüklerden Şarkı Oluşturalım’ adlı oyununun oynanacağını bildirir. Takım önderlerine resimli kartları dağıtır.	Takım önderleri, resimli kartları takım arkadaşıyla tartışarak en iyi performansı sağlayacak çalışmayı planlar.	Takım çalışması	Resimli kartlar
06	25 dk.	Öğretmen takım önderlerine kartlarında geçen sözcüklerin geçtiği şarkıları arkadaşlarıyla paylaşmasını ister.	Takım üyeleri performanslarını sergilerler. Şarkılarında en fazla sözcüğü kullanan ve iyi bir performans sergileyen takım etkinlikte öne çıkacaktır.	Takım çalışması	
07	5 dk.	Öğretmen takım çalışması sonuçlarının sınıfla paylaşılmasını ister.	Takım önderi takım çalışmasının sonuçlarını sınıfla paylaşırlar.	Paylaşma	Takım çalışması sonuçları
Ara					
08	15	Öğretmen, öğrencilerin tekrar beşer kişilik takımlarda yer almalarını ister, takım önderlerine okuma metnini ve soruları verir, soruların yanıtlanmasını ister.	Öğrencilerin tekrar beşer kişilik takımlarda yerlerini alırlar, takım önderleri okuma metnini ve soruları dağıtır, alt takımlar soruları yanıtlarlar.	Takım çalışması	Okuma metni ve Sorular
09	20 dk.	Öğretmen, alıştırmaların yapılmasını takım önderlerinden ister ve sonuçların sınıfta paylaşılmasını ister.	Takım önderleri, alıştırmaları tamamlar ve sonuçlarını sınıfla paylaşırlar	Takım çalışması ve sunum	Alıştırmalar
10	5 dk.	Öğretmen, etkinliği özetler. Oyun ile ilgili araç-gerecin kendisine verilmesini ister ve iyi günler diler.	Öğrenciler, etkinlik için teşekkür ederler, takım önderleri araç-gereci teslim ederler.	Düz anlatım	Oyun ile ilgili araç-gereç, Alıştırmalar
Toplam süre: 120 dakika (3 ders saati)					

3.5.3.1.9. Uygulamanın Değerlendirilmesi

3.5.3.1.9.1. Uygulama ile İlgili Rapor

Göçün neden ve sonuçlarını etkilen etkenler öğrencilerin düzeyine uygun olarak hazırlanmış diyalog metni, konuşma metni ve eğitsel oyundan oluşmaktadır. Genel olarak konunun anlaşıldığı görülmüş olup kazanımlar öğrencilere aktarılmıştır. Etkin öğrenme yaklaşımlı ders planının dersleri daha eğlenceli yaptığı gözlemlenmiştir.

3.5.3.1.9.1.1. Uygulama ile İlgili Değerlendirme ve Gözlem Formu

3.5.3.1.9.1.2. Öğretmen Tarafından Yapılan Değerlendirme Formu

Gözlem ve Değerlendirme Formu

No	Beceriler	Değerlendirme Dereceleri				
		Yetersiz	Kabul edilebilir	Orta	İyi	Çok iyi
01	Etkinlik öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyine uygun mu?					
02	Öğrenciler konuya ilgi gösterdiler mi?					
03	Öğrenciler eğitsel oyunu benimsedi mi?					
04	Öğrenciler derste geçen sözcükleri anladı mı?					
05	Öğrenciler göçün nedenlerini kavradı mı?					
06	Öğrenciler göçün sonuçlarını kavradı mı?					
07	Öğrenciler göçe ilişkin bilgileri edindi mi?					
08	Öğrenciler eğitsel oyuna katılırken kurallara uydu mu?					
09	Öğrenciler oyunun vermek istediği kazanımı edindi mi?					
10	Öğrencilerin sözcük dağarcığı zenginleşti mi?					

3.5.3.1.9.1.3. Öğrenci Tarafından Yapılan Değerlendirme Formu

ÖĞRENCİ DERS DEĞERLENDİRME FORMU

No	Beceriler	Değerlendirme Dereceleri				
		Yetersiz	Kabul edilebilir	Orta	İyi	Çok iyi
01	Öğretmen derse zamanında girdi.					
02	Dersin içeriği ve kazanımları hakkında bilgi verdi.					
03	Öğretmen konunun anlaşılması için gerekli					

	araç ve gereçleri kullandı.					
04	Öğretmen derse katılımımızı sağladı.					
05	Diyalog metni düzeye uygundu.					
06	Okuma metni düzeye uygundu					
07	Eğitsel oyunun kurallarını anladım.					
08	Eğitsel oyun eğlenceliydi.					
09	Alıştırmalar düzeye uygundu.					
10	Yapılan etkinlikler sonucu sözcük dağarcığım zenginleşti.					

3.5.3.1.10. Sonuç ve Öneriler

Göçün nedenlerini en aza indirecek çalışmalar yapılmalıdır. Göçe bağlı yer değişimleri büyük kentlerde farklı sorunlar ortaya çıkarmaktadır. Gelişmiş kentlerin fazlaca göç alması özellikle çevre ve yerleşme konularında sıkıntılara yol açmaktadır.

3.5.3.1.11. Kaynakça

Resimlerle İlgili İnternet Adresleri

http://cliparts.co/clipart/369256 (altyapı) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/954354 (çevre) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/1985 (çocuk) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/47097 (eğitim) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/2382785 (ekonomi) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/250405 (enerji) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/115860 (göç) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/70342 (hizmet) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/14722 (iş) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/785972 (iklim) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/1 (iletişim) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/2352941 (insan) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/88346 (kent) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/14491 (ev) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/176422 (memur) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/942096 (piramit) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/1290069 (tarım) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/9840 (para) Erişim tarihi: 15.07.2021

https://tinyurl.com/rmjjkzww (Türkiye) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/12876 (ulaşım) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/33489 (üretim) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/469377 (vergi) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/30122 (yaşam) Erişim tarihi: 15.07.2021

3.5.3.1.12. Ekler

3.5.3.1.12.1. Diyalog Metni ile İlgili Sorular ve Yanıt Anahtarı

1. Göçün tanımı aşağıdakilerden hangisidir?

( ) a. Halkın kendi kendini yönetmesi
( ) b. İnsanların tatile gitmesi
( ) c. İnsanların yaşamlarını sürdürebilmek için başka bir yaşam alanı tercih etmesi
( ) d. İnsanların hafta sonu gezisine çıkması

2. Aşağıdakilerden hangisi insanların göç etme nedenlerinden değildir?

( ) a. Ekonomi
( ) b. İş
( ) c. Eğitim
( ) d. Eğlence

3. Yusuf ailesiyle birlikte hangi şehre göç edecektir?

( ) a. Ankara
( ) b. Elazığ
( ) c. Sivas
( ) d. İstanbul

4. Aşağıdakilerden hangi öğrencilerin İstanbul hakkında edindikleri bilgilerden biri değildir?

( ) a. Nüfusun büyük bir kısmının memurların oluşturduğu
( ) b. İnsanlar trafik ve altyapı sorunları yaşamaktadırlar.
( ) c. Çok sayıda avm vardır.
( ) d. Yaşam çok pahalıdır.

5. Yusuf'un izlediği belgesele göre en çok vergi hangi kentten sağlanıyormuş?

( ) a. Malatya

( ) b. Ankara

( ) c. Bursa

( ) d. İstanbul

Diyalog Metni ile İlgili Soruların Yanıt Anahtarı

1	2	3	4	5
C	D	D	C	D

3.5.3.1.12.2. Okuma Metni ile İlgili Sorular ve Yanıt Anahtarı

1. Metne göre Türk toplulukları nereye göç etmiştir?

( ) a. Anadolu'ya

( ) b. Avrupa'ya

( ) c. Amerika'ya

( ) d. Afrika'ya

2. Osmanlı Devleti'nde bir çiftçi iki yıl üst üste tarlasını ekmez ise çiftçiden alınan verginin adı nedir?

( ) a. Tarla kıran

( ) b. Çift bozan

( ) c. Avarız

( ) d. Ekin

3. Okuma metnine göre Suriyeli insanların ülkelerinden göç etme nedeni nedir?

( ) a. Savaş

( ) b. Eğitim

( ) c. Ticaret

( ) d. Ulaşım

4. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin göç alma nedenlerinden biridir?

( ) a. Asya ve Avrupa kıtalarını birleştiren ulaşım yolları üzerinde olması

( ) b. İkliminin sıcak olması

( ) c. Sosyal etkinliklerin değişik olması

( ) d. Kuzey yarım kürede olması

5. Nüfus yoğunluğunun fazla olması nasıl bir sonuç doğurur?

( ) a. Sadece olumludur

( ) b. Sadece olumsuzdur

( ) c. Bir etkisi yoktur

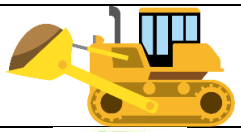
( ) d. Hem olumlu hem de olumsuz sonuçları vardır

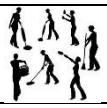
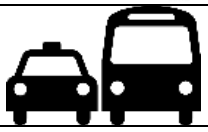
Okuma Metni ile İlgili Soruların Yanıt Anahtarı

1	2	3	4	5
A	B	A	A	D

3.5.3.1.12.3. Alıştırmaların Çözümü

Alıştırma-1 Çözümü

FOTOĞRAF	WORDS
	infrastructure
	environment
	child
	education
	economi
	energy

	housing
	migration
	service
	work
	climate
	communication
	human being
	city
	civil servant
	money
	pyramid
	agriculture
	traffic
	Turkey
	transportation

	production
	tax
	life

Alıştırma-2 Çözümü

HARFLER	ANAHTAR SÖZCÜKLER
L A T I P A Y	ALTYAPI
E V R E Ç	ÇEVRE
O Ç U C K	ÇOCUK
M İ Ğ İ T E	EĞİTİM
E O K O N M İ	EKONOMİ
N E R J İ E	ENERJİ
V E	EV
Ç G Ö	GÖÇ
İ Z H E T M	HİZMET
Ş İ	İŞ
K İ M İ L	İKLİM
L E T İ M İ Ş	İLETİŞİM
N S A İ N	İNSAN
T E K N	KENT
R M E U M	MEMUR
A P R A	PARA
İ R A P İ T M	PİRAMİT
M I R A T	TARIM
R A K İ F T	TRAFİK
Y Ü E R T K İ	TÜRKİYE
Ş I M L A U	ULAŞIM
M İ R T E M Ü	ÜRETİM
İ G E R V	VERGİ
M A Ş A Y	YAŞAM

3.5.3.1.12.4. Uygulamadan Örnekler

GÖÇÜN NEDEN VE SONUÇLARINI TARTIŞIR

Diyalog Metni ile İlgili Sorular

1) Göçün tanımı aşağıdakilerden hangisidir?
A) Halkın kendi kendini yönetmesi
B) İnsanların tatile gitmesi
C) İnsanların hayatlarını sürdürebilmek için başka bir yaşam alanı tercih etmesi
D) İnsanların hafta sonu gezisine çıkması

2) Aşağıdakilerden hangisi insanların göç etme sebeplerinden değildir?
A) Ekonomi
B) İş
C) Eğitim
D) Eğlence

3) Yusuf ailesiyle birlikte hangi şehre göç edecektir?
A) Ankara
B) Elazığ
C) Sivas
D) İstanbul

4) Aşağıdakilerden hangi öğrencilerin İstanbul hakkında edindikleri bilgilerden biri değildir?
A) Nüfusun büyük bir kısmının memurların oluşturduğu
B) İnsanlar trafik ve altyapı sorunları yaşamaktadırlar.
C) Çok sayıda avm vardır.
D) Yaşam çok pahalıdır.

5) Yusuf'un izlediği belgesele göre en çok vergi hangi kentten sağlanıyormuş?
A) Malatya
B) Ankara
C) Bursa
D) İstanbul

Okuma Metni ile İlgili Sorular

1) Metne göre Türk toplulukları nereye göç etmiştir?
   A) Anadolu'ya
   B) Avrupa'ya
   C) Amerika'ya
   D) Afrika'ya

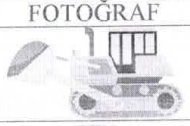
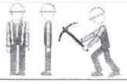
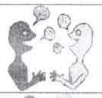
2) Osmanlı Devleti'nde bir çiftçi iki yıl üst üste tarlasını ekmez ise çiftçiden alınan verginin adı nedir)
   A) Tarla kıran
   B) Çift bozan
   C) Avarız
   D) Ekin

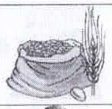
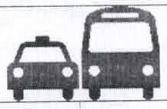
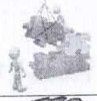
3) Okuma metnine göre Suriyeli insanların ülkelerinden göç etme sebebi nedir?
   A) Savaş
   B) Eğitim
   C) Ticaret
   D) Ulaşım

4) Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin göç alma nedenlerinden biridir?
   A) Asya ve Avrupa kıtalarını birleştiren ulaşım yolları üzerinde olması
   B) İkliminin sıcak olması
   C) Sosyal faaliyetlerin çeşitli olması
   D) Kuzey yarım kürede olması

5) Nüfus yoğunluğunun fazla olması nasıl bir sonuç doğurur?
   A) Sadece olumludur
   B) Sadece olumsuzdur
   C) Bir etkisi yoktur
   D) Hem olumlu hem de olumsuz sonuçları vardır

Tabloda görselleri verilen sözcüklerin İngilizce karşılıklarını karşısına yazalım.

FOTOĞRAF	KEY WORDS
	infrastructure
	environment
	child
	education
	Economy
	Energy
	Housing
	Migration
	Service
	Work
	Climate
	communication
	human being
	City
	Civil Servant

	money
	Pyramid
	agriculture
	traffic
	Turkey
	transportation
	Production.
	Tax
	Life

3.5.4. Dördüncü Alt Ünite

3.5.4.1. Yerleşme ve Seyahat Özgürlüğünü Açıklar

3.5.4.1.1. Genel Bilgiler

Bu çalışma ortaokul 7. sınıf sosyal bilgiler dersinde uygulamalı olarak işlenecek biçimde tasarlanmıştır. Genel bilgiler aşağıda verilmiştir:

Eğitim Kurumu : Ortaokul

Hedef Grubu : 7. sınıf öğrencileri

Ders (branş) : Sosyal Bilgiler

Konu : Yerleşme ve Seyahat Özgürlüğünü Açıklar

Süre : 120 dakika (3 ders saati)

3.5.4.1.2. Dersin Hedeflenen Kazanımları

Bu çalışmada; Türkiye nüfusunun yapısal özellikleri, Türkiye'de yerleşme ve nüfus dağılımını etkileyen etmenler gibi konulara yer verilmiştir.

1. Türkiye'de yerleşme ve nüfus dağılımını etkileyen etmenler hakkında çıkarımlarda bulunur.
2. Nüfus hareketleri konusunda bilgi sahibi olur.
3. Nüfus, yerleşme ve ekonomik etkinliklerde gelecekte olabilecek değişimlerle ilgili varsayımlarda bulunur.
4. Nüfus konusunda şimdiye kadar edindiği bilgileri anımsar.

3.5.4.1.3. Derste Kullanılan Anahtar ve 24 Sözcük

Flaş Kart / Lernkarte / Flash Card

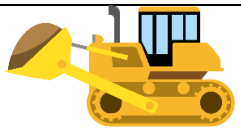
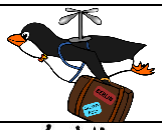
	die Bevölkerung	
Nüfus		**Population**
	00	

Bu resim ile ilgili 5 Türkçe, Almanca ve İngilizce tümce yazınız.
Schreiben Sie über dieses Bild 5 Sätze auf Türkisch, Deutsch und Englisch.
Write 5 sentences about this picture in Turkish, German and English.

No	Türkçe	Deutsch	English
01	Dünyada nüfus hızlı bir biçimde artmaktadır.	Die Weltbevölkerung nimmt rasant zu.	The population in the world is increasing rapidly.
02	Doğum oranını dengede tutmalıyız.	Wir müssen die Geburtenrate im Gleichgewicht halten.	We have to keep the birth rate in balance.
03	Göçü mesleki eğitimle önleyebiliriz.	Mit Berufsausbildung können wir Migration verhindern.	We can prevent migration with vocational training.
04	Ekonomik etkinlikler Toplum için önemlidir.	Wirtschaftliche Aktivitäten sind für die Gesellschaft wichtig.	Economic activities are important to society.
05	Yeni fabrikalarla çevre kirliliği artar.	Die Umweltverschmutzung nimmt mit neuen Fabriken zu.	Environmental pollution increases with new factories.

Resim: https://tinyurl.com/y8qncsp6 Erişim tarihi: 15.08.2021

Sözcük Listesi / Wortliste / Word List / Nüfus / der Bevölkerung / Population (a)

No	Resim/Bild/Picture	Türkçe	Deutsch	English
01		Altyapı	die Infrastruktur	infrastructure
02		Çevre	die Umwelt	environment
03		Çocuk	das Kind	child
04		Eğitim	die Bildung	education
05		Ekonomi	die Wirtschaft	economi
06		Enerji	die Energie	energy
07		Ev	das Haus	housing
08		Göç	die Migration	migration
09		Hizmet	der Dienst	service
10		İş	die Arbeit	work
11		İklim	das Klima	climate
12		İletişim	die Kommunikation	communication

Sözcük Listesi / Wortliste / Word List / Nüfus / der Bevölkerung / Population (b)

No	Resim/Bild/Picture	Türkçe	Deutsch	English
13		İnsan	der Mensch	human being
14		Kent	die Stadt	city
15		Memur	die Beamtin	civil servant
16		Para	das Geld	money
17		Piramit	die Pyramide	pyramid
18		Tarım	die Landwirtschaft	agriculture
19		Trafik	der Straßenverkehr	traffic
20		Türkiye	der Türkei	Turkey
21		Ulaşım	der Verkehr	transportation
22		Üretim	die Produktion	production
23		Vergi	die Steuer	tax
24		Yaşam	das Leben	life

3.5.4.1.4. Diyalog Metni: Nerde Yaşamak İstersin?

Öğretmen: ‘Sevgili öğrenciler! Nüfus ile ilgili ve altı kişi arasında geçen bir diyalog metni getirdim. Metni gönüllü okumak isteyen 6 öğrenci tahtaya gelebilir mi?

		Bölüm I
1	Yusuf	Arkadaşlar merhaba, Nasılsınız
2	Angela	İyiyim, Yusuf sen nasılsın?
3	Yusuf	Bende iyiyim. Eğer başka bir kente yerleşmek ya da seyahat amaçlı gidecek olsaydınız nereye gitmek isterdiniz ve nedeniniz ne olurdu?
4	Zeliha	Ben İstanbul’a yerleşmek isterdim. Çünkü istediğim üniversite **eğitim**ini İstanbul’da daha kaliteli alacağıma inanıyorum.
5	David	Arkadaşlar bildiğiniz gibi ben yurtdışından göç ederek geldim **Türkiye**’ye**.** Bu ülkede Antalya’ya seyahat etmek isterdim. Derslerden gördüğümüz kadarıyla Antalya’nın **iklim**i çok güzelmiş.
6	Bilal	Arkadaşlar ben ticareti ve **para**yı kazanmayı seviyorum. Bu yüzden **ekonomi**si büyük olan kentler ilgimi çekiyor. Liman ve açık ticaret alanları olan kent olan Mersin ilgimi çekiyor.
7	Helen	Doğada zaman geçirmeyi çok seviyorum. Kırsal bir alanda **yaşam**ıma devam etme fikri beni cezbediyor. Manisa’da zeytin **üretimi** yapmak isterdim.
8	David	Helen Manisa’ya daha önce gitmiştim. **Tarım** yapan insanlarla zaman geçirmiştik. Bir sürü fotoğrafım var sana göstereyim onları.
9	Angela	Herkes çok farklı kentler söyledi.
10	Bilal	Evet ama ben Yusuf’un ne düşündüğünü merak ediyorum.
		Bölüm II
11	Yusuf	Ben **iş** yaşamım için Şanlıurfa’ya gitmek istiyorum.
12	Zeliha	Neden, Yusuf Şanlıurfa’da ne iş yapabilirsin ki?
13	Angela	Yusuf’la dün konuşmuştuk. Yusuf güneş **enerji**sinden elektrik üretmek için güneş paneli yapmak ve kullanmak istiyor. Ama neden Şanlıurfa ben de anlamadım.
14	Helen	Çünkü Şanlıurfa **iklim** özelliği bakımından güneş enerjisinin en çok yararlanılabilecek kentlerden biri.
15	Bilal	Çok mantıklıymış Yusuf özellikler elektrik enerjisinin **ulaşım** araçlarında da kullanılabilir olması bu işe ilgiyi arttırır.
16	Zeliha	Hem de **çevre** kirliliğine önlem alınmış olur.
17	Helen	Sadece ulaşım araçları için değil **ev**lerin elektrik ihtiyacını karşılar.
18	David	Biz **çocuk**lara daha iyi yaşanılabilir bir dünya için bence de bu sektör çok değerli.
19	Yusuf	**İnsanl**ar yaşamlarını daha iyi sürdürebilmeleri için istedikleri kentlere göç edebilirler.
20	Angela	Türkiye’de en fazla **göç** alan kentler hangileri?
		Bölüm III
21	Helen	İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük kentler diye biliyorum.
22	Zeliha	Evet, insanlar en çok bu **kentl**eri tercih ediyor.
23	David	İstanbul sürekli göç aldığı için **trafik** ve **altyapı** sorunları ile birlikte

		yaşamaktaymış.
24	Yusuf	Evet insan yoğunluğu fazla olduğu için.
25	Bilal	Ankara'da **memur**lar için önemli bir çalışma alanı oluşturuyor.
26	Zeliha	Evet benim iki teyzem de Ankara'da çalışıyor. Bir tanesi V**ergi** İşleri Daire Başkanlığı'nda diğeri ise öğretmen.
27	Helen	İzmir'de ise **hizmet** sektörü gelişmiş.
28	Zeliha	**İletişim** halinde olduklarım bana İzmir'i görmelisin dediler.
29	David	Mutlu olduğumuz yerlerde yaşamak dileğiyle arkadaşlar.
30	Bilal	Kendinize iyi bakın, en kısa zamanda tekrar görüşelim.

3.5.4.1.5. Okuma Metni: Seyahat ve Yerleşme

1. Anayasamızın 23. Maddesine göre her **insan**ın yerleşme ve seyahat özgürlüğüne sahip olduğu güvence altına alınmıştır. Bu şu anlama geliyor: İnsanların bir kentten başka bir **kente** göç etme hakkı vardır. Yerleşme özgürlüğü sosyal ve **ekonomik** gelişmeyi sağlamak, sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi gerçekleştirmek ve kamu mallarını korumak gibi nedenler içinde kullanılmaktadır. İnsanların yerleşme ve seyahat özgürlüklerinin sınırlandırılması ancak ve ancak herhangi bir suçlu ya da şüpheli olma durumunda sınırlanır.

2. İnsanlar **yaşam**larını daha iyi idame ettirebilmeleri bakımından **göç** etmek zorunda kalabilirler. **Türkiye'de** göçün birden fazla nedeni bulunmaktadır. **Eğitim,** sağlık, **iş** gibi nedenler sayılabilir. Türkiye'de iç göçler kentlere doğru yapılmaktadır. Kentler insanlara yaşamları için daha iyi olanaklar sağlamaktadır. Çevre planlaması, **altyapı** sorunlarının azlığı, **memurlar** için daha fazla çalışma alanları, **çocuklar** için eğitim olanakları gibi nedenler de gelişmiş kentler insanları kendine çekmektedir.

3. Kentlerin nüfus **piramit**lerinden göç aldığı anlaşılmaktadır. Nitekim bir kentin **nüfus** piramidinde doğal nüfus artışı az ise yani doğum oranının azlığından ya da fazlalığından o kentin göç aldığını anlayabiliyoruz. Göç alan kentlerde insan sayısının fazla olması **enerji** kaynaklarının fazla kullanılmasına neden olmaktadır. Özellikle **iklimi** yaşam için elverişli olan kentlerde nüfusun çokluğuna bağlı olarak **ev** sayısı fazladır.

4. Her evde yaşayan insanlar **çevreye** ayak izlerini bırakmaktadır. Sadece evde kullanılan enerji kaynakları değil bir yerden bir yere giderken **ulaşım** araçlarını kullanıldığında ya da kendi aracımız ile seyahatlerimizde **trafik** anında bile doğaya zarar verebiliriz. Her ne kadar yerleşme ve seyahat özgürlüğümüz olsa da bilinçli

olarak hareket etmeliyiz. İnsanlar yaşamları boyunca birden fazla nedenden göç ya da seyahat etmek durumunda kalırlar. Bu göçlerin en büyük nedeni ekonomik kaygılardır. İnsanlar kırsal alanlarda genellikle **tarım** ve hayvancılık gibi birincil ekonomik etkinliklerde **hizmet** vermektedirler. Günümüzde ise kırsal alanlarda **üretimin** azaldığı bilinmektedir.

5. Bugün ki **ekonomik** çalışmalara bakıldığında **tarım** ve hayvancılık gibi sektörler için **vergi** indirimi, teşvik çalışması gibi uygulamalar yapılmaktadır. Bu uygulamaların asıl nedeni ekonomik olarak canlandırmaktır. Kırsal alanlardaki **yaşam** ne kadar çok canlanırsa ve o bölgelerde ne kadar çok olanak bulunursa insanlar daha az **göç** etme gereksinimi bulurlar. Her ne kadar insan yerleşme ve seyahat özgürlüğüne sahip olsa da en yararlı ve mutlu olacağı yerde yaşaması önemlidir.

3.5.4.1.6. Eğitsel 'Söylenti' Oyunu

Eğitsel 'Söylenti' Oyununun Kuralları

Eğitsel 'Söylenti oyununun kuralları aşağıda yer almaktadır:

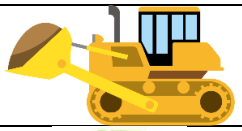
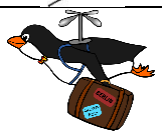
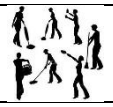
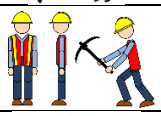
No	Eğitsel Oyunun Kuralları
01	Oyunu oynayacak öğrenciler yan yana sıralanır.
02	Öğretmen ilk sıradaki öğrenciye arkadaşının kulağına söyleyeceği sözcüğü fısıldar.
03	Öğretmen söylediği sözcüğün görselini de ilk öğrenciye gösterir.
04	Öğrenciler arkadaşından duyduklarını kendisinden bir sonraki arkadaşının kulağına fısıldar.
05	Sırasıyla bütün öğrenciler sözcüğü birbirine söyler.
06	Son öğrenci sözcüğü yüksek sesle sınıfa açıklar.

3.5.4.1.7. Alıştırma

Alıştırma-1

Sözcük havuzundaki sözcükleri uygun yerlere yerleştirelim

• ALTYAPI • ÇEVRE • ÇOCUK • EĞİTİM • EKONOMİ • ENERJİ • EV • GÖÇ • HİZMET • İŞ • İKLİM • İLETİŞİM
• İNSAN • KENT • MEMUR • PARA • PİRAMİT • TARIM • TRAAFİK • TÜRKİYE • ULAŞIM • ÜRETİM • VERGİ • YAŞAM

FOTOĞRAF	SÖZCÜK
	
	
	
	
	
	
	
	
	
	
	
	
	
	
	

Alıştırma-2

Boşlukları uygun konu ile ilgili sözcükle dolduralım

1. Kentlerdeki …… sorunları insan nüfusunu azaltıcı bir etki oluşturabilir.

2. Doğal yaşamın en az derece etkilenmesi için ……. düzenlemesi yaparak yerleşim alanları oluşturulmalıdır.

3. Ülkelerin nüfuslarının devamlılığı ve dinamikliği için……..sayısı önemlidir.

4. Türkiye'deki her öğrenciye verilen temel haklardan biri de ……dir.

5. Dünyamızın uzun yıllar boyunca bize ev sahipliği yapabilmesi için …….. kaynaklarını özenli kullanmalıyız.

6. Ailecek içinde yaşadığımız alana …… denir.

7. Turizm, kamu, öğretmenlik gibi meslekler ……..….. sektörü içerisinde ele alınabilir.

8. İstanbul insanların …… bulma ümidi ile göç ettikleri kentlerdendir.

9. Üretimi etkilen en önemli etken …….dir.

10. Telefon, mektup gibi araçlar ……. aracına örnek verilebilir.

11. Düşünebilen tek varlık…….dır.

12. Türkiye'de 81 tane ……. ……vardır.

13. Polisler, öğretmenler birer ……..……..örneğidir.

14. Tarım hayvancılık ……..… kazanma yollarındandır.

15. Nüfusun yaş ve cinsiyet bakımından meydana gelen değişimleri gösteren grafiğe nüfus ……..… denir.

16. Topraktan ürün elde edilmesine …….…….. denir.

17. Büyük kentlerde başta olmak üzere araç fazlalığından kaynaklanan soruna ……..…sorunu denir.

18. Üç tarafı denizlerle kaplı Asya ve Avrupa kıtlarını birbirine bağlayan ülke ……..…..'dir.

19. Uçak, otobüs, minibüs, tren ve tramvay…….. araçlarına örnek olarak verilebilir.

20. Ham maddelerin işlenmesiyle ürün elde etmeye ……..… denir.

21. Devletin her vatandaşından aldığı ücrete ……..… denir.

22. Evimiz bizim …… alanımızdır.

3.5.4.1.8. Dersin Akış Şeması

Aşa-ma	Süre	Öğretmen Davranışları	Katılımcı Davranışları	Yöntem / Teknik	Araç / Gereç
01	10 dk.	Öğretmen, öğrencilere hangi kentlerde yaşamak istediklerini sorar ve yorumlarını bekler.	Öğrenciler, yaşamak istedikleri kenti nedenleriyle açıklar.	Karşılıklı konuşma	
03	15 dk.	Öğretmen, gönüllü 6 öğrencinin diyalog metnini sınıfta okumasını ister.	Gönüllü öğrenciler diyalog metnini okur.	Metin okuma	Diyalog metni
04	15 dk.	Öğretmen, diyalog ile ilgili soruların beşer kişilik takımlarda yanıtlanmasını ve takım çalışması sonuçlarının sınıfla paylaşılmasını ister.	Öğrenciler, diyalog ile ilgili soruları beşer kişilik takımlarda yanıtlarlar. Takım önderleri takım çalışması sonuçlarını sınıfla paylaşırlar.	Takım çalışması ve sonuçların paylaşılması	Diyalog metni, Sorular ve yanıtlar
Ara					
05	5 dk.	Öğretmen öğrencilerden yan yana dizilmelerini ister.	Öğrenciler yan yana belli aralıklarla dizilirler.	Birlikte hareket edebilme	
06	30 dk.	Öğretmen eğitsel ‘Söylenti’ adlı oyununun oynanacağını bildirir.	Öğretmen yanındaki öğrenciye sözcüklerden birini fısıldayıp sözcüğün görselini gösterir.	Birlikte hareket edebilme	
07	5 dk.	Öğretmen çalışmanın sonuçlarını sınıfla paylaşır.	Öğretmen çalışmanın sonuçlarını sınıfla paylaşır ve öğrencileri tebrik eder.	Paylaşma	Çalışmanın sonuçları
Ara					
08	10 dk.	Öğretmen, öğrencilerin beşer kişilik takımlarda yer almalarını ister, takım önderlerine okuma metnini ve soruları verir, soruların yanıtlanmasını ister.	Öğrencilerin beşer kişilik takımlarda yerlerini alırlar, takım önderleri okuma metnini ve soruları dağıtır, alt takımlar soruları yanıtlarlar.	Takım çalışması	Okuma metni ve Sorular
09	5 dk.	Öğretmen takım çalışması sonuçlarının sınıfla paylaşılmasını ister.	Takım önderleri takım çalışmasının sonuçlarını sınıfla paylaşırlar.	Paylaşma	Takım çalışması sonuçları
10	5 dk.	Öğretmen öğrencilerin tekrar beşer kişilik takımlarda yer almalarını ister.	Öğrenciler, beşer kişilik takımlarda yer alırlar.	Takımların oluşturulması	

11	15 dk.	Öğretmen, alıştırma çalışmalarını takım önderlerine verir, alıştırmaların tamamlanmasını ve takım çalışması sonuçlarının sınıfla paylaşılmasını ister	Takım önderleri, boşluklu okuma metnini dağıtır, takım üyeleri boşlukları doldururlar ve takım önderleri takım çalışması sonuçlarını sınıfla paylaşırlar	Takımların oluşturulması ve sunum	Boşluklu okuma metni
12	5 dk.	Öğretmen, etkinliği özetler. Ev ödevlerini açıklar, oyun ile ilgili araç-gerecin kendisine verilmesini ister ve iyi günler diler.	Öğrenciler, etkinlik için teşekkür ederler, ödevleri not alırlar ve takım önderleri araç-gereci teslim ederler.	Düz anlatım	Oyun ile ilgili araç-gereç
Toplam süre: 120 dakika (3 ders saaati)					

3.5.4.1.9. Uygulamanın Değerlendirilmesi

3.5.4.1.9.1. Uygulama ile İlgili Rapor

Etkin öğrenme ders planı yaklaşımının öğrenciler üzerinde olumlu etkisi olduğu görülmüştür. Öğretmenin konuyu anlatıp sadece soru-yanıt yoluyla dersi işlemesinin öğrencileri sıktığı bilinmektedir. Yaptığımız çalışma da ise öğrencilerin zevkle derse katıldıkları, heyecanla etkinlikleri yapmak istedikleri gözlemlenmiştir. Eğitsel oyun ve alıştırmalar dersi sıkıcı olmaktan çıkarmıştır.

3.5.4.1.9.1.1. Uygulama ile İlgili Değerlendirme ve Gözlem Formu

3.5.4.1.9.1.2. Öğretmen Tarafından Yapılan Değerlendirme Formu

Gözlem ve Değerlendirme Formu

No	Beceriler	Değerlendirme Dereceleri				
		Yetersiz	Kabul edilebilir	Orta	İyi	Çok iyi
01	Etkinlik öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyine uygun mu?					
02	Öğrenciler konuya ilgi gösterdiler mi?					
03	Öğrenciler eğitsel oyunu benimsedi mi?					
04	Öğrenciler derste geçen sözcükleri anladı mı?					
05	Öğrenciler yerleşme ve seyahat özgürlüğü ile ilgili bilgi edindiler mi?					
06	Konuyla ilgili verilen alıştırmalar ilgi çekici miydi?					
07	Öğrenciler diyalog ve okuma metinlerini anladılar mı?					

08	Öğrenciler eğitsel oyuna katılırken kurallara uydu mu?					
09	Öğrenciler oyunun vermek istediği kazanımı edindi mi?					
10	Öğrencilerin sözcük dağarcığı zenginleşti mi?					

3.5.4.1.9.1.3. Öğrenci Tarafından Yapılan Değerlendirme Formu

ÖĞRENCİ DERS DEĞERLENDİRME FORMU

No	Beceriler	Değerlendirme Dereceleri				
		Yetersiz	Kabul edilebilir	Orta	İyi	Çok iyi
01	Öğretmen derse zamanında girdi.					
02	Dersin içeriği ve kazanımları hakkında bilgi verdi.					
03	Öğretmen konunun anlaşılması için gerekli araç ve gereçleri kullandı.					
04	Öğretmen derse katılımımızı sağladı.					
05	Diyalog metni düzeye uygundu.					
06	Okuma metni düzeye uygundu					
07	Eğitsel oyunun kurallarını anladım.					
08	Eğitsel oyun eğlenceliydi.					
09	Alıştırmalar düzeye uygundu.					
10	Yapılan etkinlikler sonucu sözcük dağarcığım zenginleşti.					

3.5.4.1.10. Sonuç ve Öneriler

Derslerin etkin öğrenme temelli ders planı yaklaşımına göre hazırlanması öğrencilerin ilgisini çekmektedir. Derslerin bu biçimde hazırlanması öğrencinin derse daha çok katılımını sağladığı görülmüştür. Bu da öğrencilerin hem dersten zevk almalarını sağlamakta hem de derse olan hazırbulunuşluluk düzeylerini yükseltmektedir.

3.5.4.1.11. Kaynakça

Resimlerle İlgili İnternet Adresleri

http://cliparts.co/clipart/369256 (altyapı) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/954354 (çevre) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/1985 (çocuk) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/47097 (eğitim) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/2382785 (ekonomi) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/250405 (enerji) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/115860 (göç) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/70342 (hizmet) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/14722 (iş) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/785972 (iklim) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/1 (iletişim) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/2352941 (insan) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/88346 (kent) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/14491 (ev) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/176422 (memur) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/942096 (piramit) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/1290069 (tarım) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/9840 (para) Erişim tarihi: 15.07.2021
https://tinyurl.com/rmjjkzww (Türkiye) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/12876 (ulaşım) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/33489 (üretim) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/469377 (vergi) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/30122 (yaşam) Erişim tarihi: 15.07.2021

3.5.4.1.12. Ekler

3.5.4.1.12.1. Diyalog Metni ile İlgili Sorular ve Yanıt Anahtarı

1. Zeliha hangi kente göç etmek istemektedir?

( ) a. İzmir
( ) b. İstanbul
( ) c. Antalya
( ) d. Şanlıurfa

2. David neden Antalya'ya göç etmek istemektedir?

( ) a. Turizm sektörü gelişmiş olduğu için
( ) b. Eğitim olanakları daha iyi olduğu için
( ) c. İklimi yaşam için daha uygun olduğu için
( ) d. Doğal güzelliklere sahip olduğu için

3. Yusuf hangi ekonomik sektör için Şanlıurfa kentini tercih etmiştir?

( ) a. Enerji sektörü

( ) b. Tarım

( ) c. Sanayi

( ) d. Hayvancılık

4. Memurlar için en fazla çalışma alanı olan kent hangisidir?

( ) a. Konya

( ) b. Kayseri

( ) c. Düzce

( ) d. Ankara

5. Zehra'nın teyzesi nerede çalışmaktadır?

( ) a. Şehit Hasan Öztürk İlkokulu

( ) b. Gevher Nesibe Meslek Lisesi

( ) c. Samsun Çocuk Esirgeme Kurumu

( ) d. Vergi İşleri Daire Başkanlığı

Diyalog Metni ile İlgili Soruların Yanıt Anahtarı

1	2	3	4	5
B	C	A	D	D

3.5.4.1.12.2. Okuma Metni ile İlgili Sorular ve Yanıt Anahtarı

1. Bir insanın seyahat hakkının sınırlandırılmasının nedeni nedir?

( ) a. Turistik yerleri ziyaret etmek istemesi

( ) b. Herhangi bir suç üzerine şüpheli durumda olması

( ) c. Okulunun devam etmemesi

( ) d. İş yerinden izin alamaması

2. Nüfus piramitlerinden bir kentin göç aldığı nasıl anlaşılır?

( ) a. Doğum oranının az olup genç nüfusun fazla olması

( ) b. Yaşlı nüfusun az olması

( ) c. Yeni doğan insanların fazla olması

( ) d. Ortanca yaştaki insanların çalışıyor olması

3. Aşağıdakilerden hangisi göç alan bir kent karşılaşabileceği olumsuzluklardır?

( ) a. Eğitim kurumlarının fazla olması

( ) b. Gelişmiş yapıların bulunması

( ) c. Enerji kaynaklarının fazlaca kullanılması

( ) d. İkili iletişimlerin yoğun olarak yaşanması

4. İnsanların göç etmelerinin en büyük nedeni nedir?

( ) a. Sağlık

( ) b. Turizm

( ) c. Eğitim

( ) d. Ekonomik

5. Hangisi Türkiye'de üretimin devamlılığı için yapılan çalışmalardan biridir?

( ) a. Vergi indirimi yapılması

( ) b. Ekim için arazi sağlanması

( ) c. Hayvan hibe edilmesi

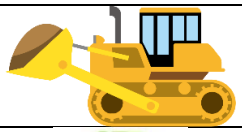
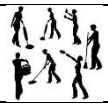
( ) d. İşçi temini sağlanması

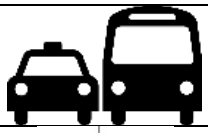
Okuma Metni ile İlgili Soruların Yanıt Anahtarı

1	2	3	4	5
B	A	C	D	A

3.5.4.1.12.3. Alıştırmaların Çözümü

Alıştırma-1 Çözüm

FOTOĞRAF	ANAHTAR SÖZCÜK
	ALTYAPI
	ÇEVRE
	ÇOCUK
	EĞİTİM
	EKONOMİ
	ENERJİ
	EV
	GÖÇ
	HİZMET
	İŞ
	İKLİM
	İLETİŞİM
	İNSAN
	KENT
	MEMUR

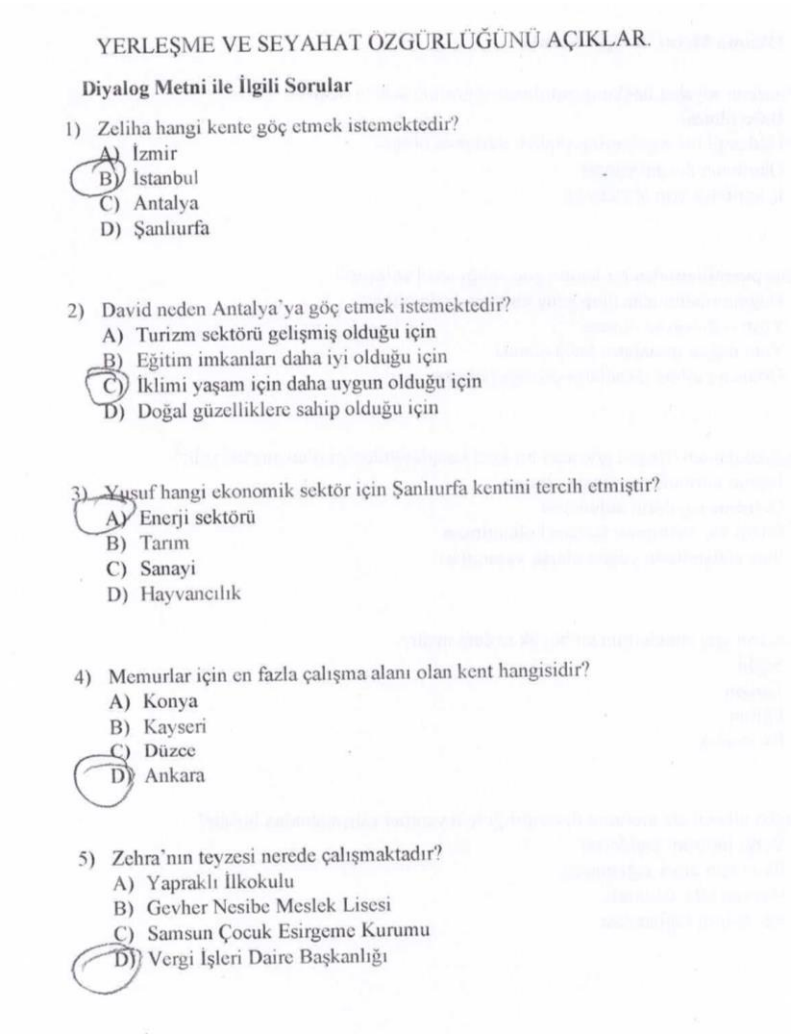
	PARA
	PİRAMİT
	TARIM
	TRAFİK
	TÜRKİYE
	ULAŞIM
	ÜRETİM
	VERGİ
	YAŞAM

Alıştırmalar-2 çözümü

1) Altyapı
2) Çevre
3) Çocuk
4) Eğitim
5) Enerji
6) Ev
7) Hizmet
8) İş
9) İklim
10) İletişim
11) İnsan
12) Kent
13) Memur
14) Para
15) Piramit

16) Tarım
17) Trafik
18) Türkiye
19) Ulaşım
20) Üretim
21) Vergi
22) Yaşam

3.5.4.1.12.4. Uygulamadan Örnekler



YERLEŞME VE SEYAHAT ÖZGÜRLÜĞÜNÜ AÇIKLAR.

Diyalog Metni ile İlgili Sorular

1) Zeliha hangi kente göç etmek istemektedir?
   A) İzmir
   B) İstanbul
   C) Antalya
   D) Şanlıurfa

2) David neden Antalya'ya göç etmek istemektedir?
   A) Turizm sektörü gelişmiş olduğu için
   B) Eğitim imkanları daha iyi olduğu için
   C) İklimi yaşam için daha uygun olduğu için
   D) Doğal güzelliklere sahip olduğu için

3) Yusuf hangi ekonomik sektör için Şanlıurfa kentini tercih etmiştir?
   A) Enerji sektörü
   B) Tarım
   C) Sanayi
   D) Hayvancılık

4) Memurlar için en fazla çalışma alanı olan kent hangisidir?
   A) Konya
   B) Kayseri
   C) Düzce
   D) Ankara

5) Zehra'nın teyzesi nerede çalışmaktadır?
   A) Yapraklı İlkokulu
   B) Gevher Nesibe Meslek Lisesi
   C) Samsun Çocuk Esirgeme Kurumu
   D) Vergi İşleri Daire Başkanlığı

Okuma Metni ile İlgili Sorular

1) Bir insanın seyahat hakkının sınırlandırılmasının sebebi nedir?
   A) Baba olması
   B) Herhangi bir suç üzerine şüpheli durumda olması
   C) Okulunun devam etmesi
   D) İş yerinden izin alamaması

2) Nüfus piramitlerinden bir kentin göç aldığı nasıl anlaşılır?
   A) Doğum oranının az olup genç nüfusun fazla olması
   B) Yaşlı nüfusun az olması
   C) Yeni doğan insanların fazla olması
   D) Ortanca yaştaki insanların çalışıyor olması

3) Aşağıdakilerden hangisi göç alan bir kent karşılaşabileceği olumsuzluklardır?
   A) Eğitim kurumlarının fazla olması
   B) Gelişmiş yapıların bulunması
   C) Enerji kaynaklarının fazlaca kullanılması
   D) İkili iletişimlerin yoğun olarak yaşanması

4) İnsanların göç etmelerinin en büyük nedeni nedir?
   A) Sağlık
   B) Turizm
   C) Eğitim
   D) Ekonomik

5) Hangisi ülkemizde üretimin devamlılığı için yapılan çalışmalardan biridir?
   A) Vergi indirimi yapılması
   B) Ekim için arazi sağlanması
   C) Hayvan hibe edilmesi
   D) İşçi temini sağlanması

Alıştırmalar

Boşlukları uygun sözcüklerle dolduralım

1) altyapı sorunları kentlerdeki insan nüfusunu azaltıcı bir etki oluşturabilir.
2) Doğal yaşamın en az derece etkilenmesi için çevre düzenlemesi yaparak yerleşim alanları oluşturulmalıdır.
3) Ülkelerin nüfuslarının devamlılığı ve dinamikliği için çocuk sayısı önemlidir.
4) eğitim ülkemizdeki her öğrenciye verilen bir temel haklardandır.
5) Dünyamızın uzun yıllar boyunca bize ev sahipliği yapabilmesi için enerji kaynaklarını özenli kullanmalıyız.
6) Ailecek içinde yaşadığımız alana e.. denir.
7) Turizm, kamu, öğretmenlik gibi meslekler hizmet sektörü içerisinde ele alınabilir.
8) İstanbul insanların iş.. bulma ümidi ile göç ettikleri şehirlerdendir.
9) Üretimi etkilen en önemli etken iklimdir.
10) Telefon, mektup gibi araçlar iletişim aracına örnek verilebilir.
11) Düşünebilen tek varlık insandır.
12) Ülkemizde 81 tane kent vardır.
13) Polisler, öğretmenler birer memur örneğidir.
14) Tarım hayvancılık para kazanma yollarındandır.
15) Nüfusun yaş ve cinsiyet bakımından meydana gelen değişimleri gösteren grafiğe nüfus piramidi denir.
16) Topraktan ürün elde edilmesine tarım denir.
17) Büyük şehirlerde başta olmak üzere araç fazlalığından kaynaklanan soruna trafik denir.
18) Üç tarafı denizlerle kaplı Asya ve Avrupa kıtalarını birbirine bağlayan ülke türkiye..'dir.
19) ulaşım.. araçlarına örnek olarak; uçak, otobüs, minibüs, tren ve tramvay verilebilir.
20) Ham maddelerin işlenmesiyle ürün elde etmeye üretim denir.
21) Devletin her vatandaşından aldığı ücrete vergi denir.
22) Evimiz bizim yaşam alanımızdır.

BÖLÜM IV

4. BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. Birinci Alt Problem ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın birinci alt problemi "Etkinlik temelli ders planı yaklaşımının öğrencilerin başarı düzeylerini artırmada cinsiyete göre anlamlı bir farklılık var mıdır?" biçiminde belirtilmektedir. Bu alt probleme ilişkin bulgu ve yorumlar aşağıda verilmiştir.

Etkin öğrenme temelli ders planı yaklaşımının sosyal bilgiler dersinde nüfus konusunun öğrenilmesine kız ve erkek öğrencilerin ön test ve son test puan ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 4-1: Cinsiyete göre ön test-son test puanlarına ait betimsel istatistikler

	Grup	**N**	**Ortalama**	**Ss.**
Ön Test	Erkek	3	5,67	1,53
	Kız	3	8,67	1,53
	Toplam	6	7,17	2,14
Son Test	Erkek	3	10,67	1,16
	Kız	3	13,33	0,58
	Toplam	6	12,00	1,67

Tablo 4-1 incelendiğinde ön teste kız öğrencilerin ortaokul yedinci sınıf sosyal bilgiler dersinde nüfus konusunun öğrenilmesi puanı 8,67±1,53, erkek öğrencilerin ortaokul yedinci sınıf sosyal bilgiler dersinde nüfus konusunun öğrenilmesi puanı 5,67±1,53 bulunmuştur. Son teste kız öğrencilerin ortaokul yedinci sınıf sosyal bilgiler dersinde nüfus konusunun öğrenilmesi puanı 13,33±0,58, erkek öğrencilerin ortaokul yedinci sınıf sosyal bilgiler dersinde nüfus konusunun öğrenilmesi puanı 10,67±1,16 bulunmuştur.

Tablo 4-2: Ortaokul Yedinci Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Nüfus Konusunun Öğrenilme Ön test ve Son Test Puanlarına İlişkin İki Faktörlü ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	**KT**	**sd**	**KO**	**F**	**p**
Gruplar Arası					
Grup	0,083	1	0,083	,143	,725
Hata	2,333	4	0,583		
Gruplar İçi					

Ölçüm	70,083	1	70,083	120,143	**0,000**
Ölçüm*Grup	0,083	1	0,083	0,143	0,725
Hata (Ölçüm)	2,333	4	0,583		

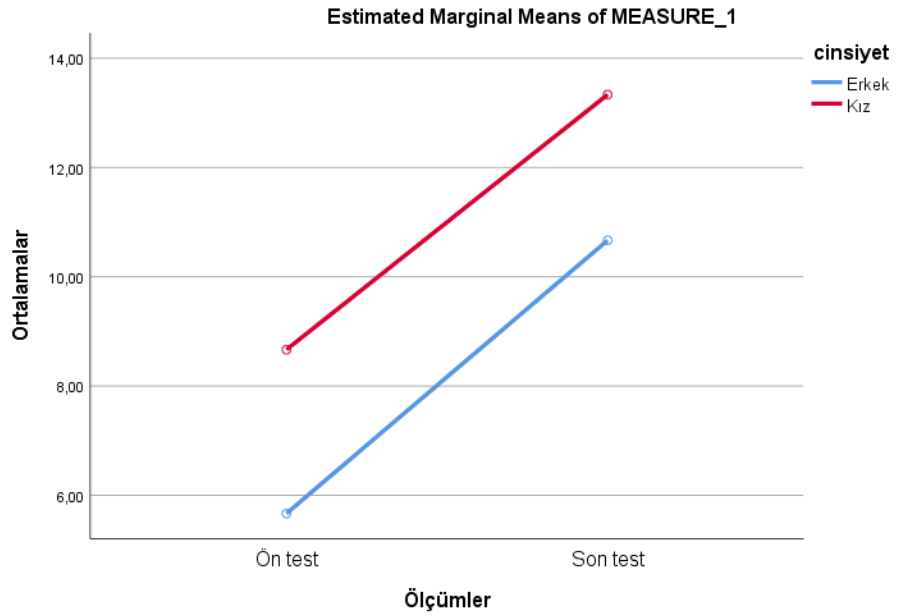
*p<0,05.

Tablo 2 incelendiğinde, kız ve erkek gruplarının ön test ve son test toplam öğrenme değişkeni puanları arasında anlamlı bir farklılık yoktur (F(1, 4)=0,143; p>,05). Yani gruplar arasındaki farklılıkların ön test ve son test ayrımı yapmaksızın toplam puanlar açısından değişmediği gözlenmektedir.

Katılımcıların verilen eğitim açısından ön test son test ortalama öğrenme puanları arasında anlamlı bir fark vardır (F(1, 4)=120,143; p<,05). Yani grup ayrımı yapılmadan deneklerin eğitim programına bağlı olarak öğrenme puanlarının değiştiğini göstermektedir. Eğitimlerin öğrenme üzerinde etkili olmuştur.

Farklı gruplarda olma ile farklı zamanlardaki ölçümü gösteren etkenlerin katılımcıların öğrenme puanları üzerindeki ortak etkisinin anlamlı olmadığı bulunmuştur (F(1; 4)=0,143; p>.05).

Kız ve erkek gruplarının zaman içerisinde değişimleri grafiksel olarak Şekil 4-1'de sunulmuştur.



Şekil 4-1: Ortaokul Yedinci Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Nüfus Konusunun Öğrenilme Ön test ve Son Test Puanlarına İlişkin Çizgi Grafiği

Şekil 1 incelendiğinde, öğrenme değişkenine ait puanlar kız ve erkek grupları açısından ön test son test arasında bir artış göstermektedir. Grup ve zaman değişkenlerinin birlikte kıyaslandığında etkin öğrenme temelli ders planı yaklaşımının alan kız grubunun öğrenme puanları ön test ile son test açısından anlamlı biçimde yükselmektedir (ön test ort.=8,67/ son test ort.=13,33; p=,020). Ayrıca erkek grubunun ön test ve son test açısından anlamlı biçimde yükselmiştir (ön test ort.=5,67/ son test ort.=10,67; p=,013).

4.2. İkinci Alt Problem ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

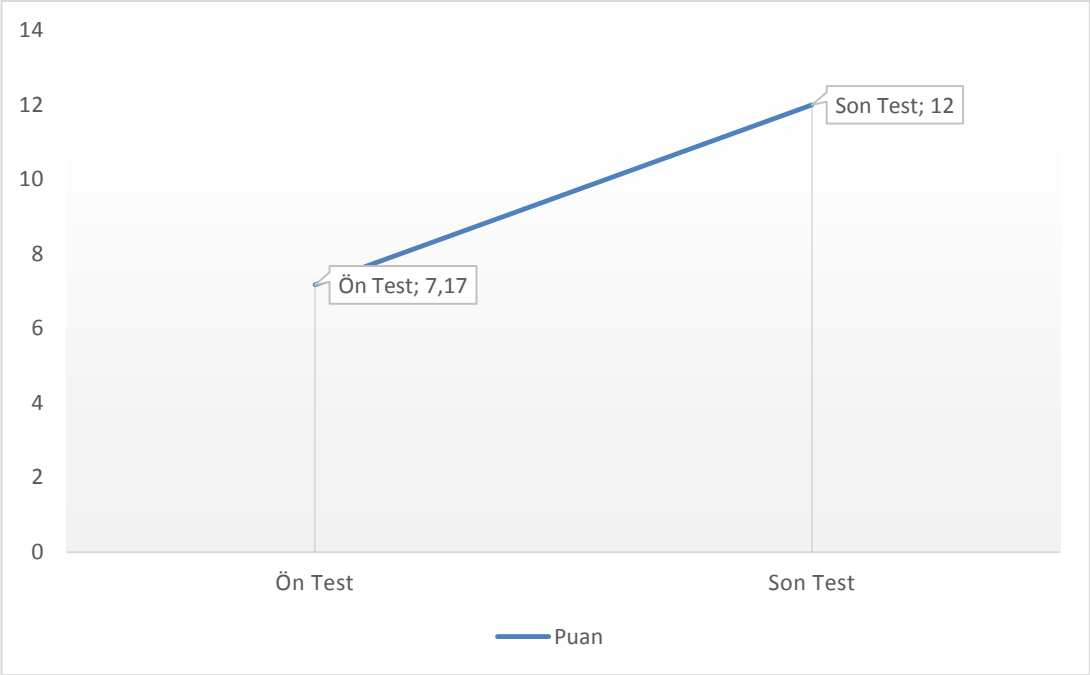
Araştırmanın ikinci alt problemi "Öğrencilerin ön-test ve son-test sonuçları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?" biçiminde belirtilmektedir. Bu alt probleme ilişkin bulgu ve yorumlar aşağıda verilmiştir.

Etkin öğrenme temelli ders planı yaklaşımının ortaokul yedinci sınıf sosyal bilgiler dersinde nüfus konusunun öğrenilmesine anlamlı etkisinin olup olmadığına ilişkin işlemin etkisine yönelik Paired Samples Testi kullanılmıştır. Etkin öğrenme temelli ders planı yaklaşımının sosyal bilgiler dersinde nüfus konusunun öğrenilmesine ön test ve son test puan ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 4.3'te sunulmuştur.

Tablo 4-3: Ön ve Son Test Puanları Paired Samples Test Sonucu

	N	**Minimum**	**Maksimum**	**Ortalama**	**Ss.**	**t**	**df**	**p**
Ön Test	6	4,00	10,00	7,17	2,14	-12,042	5	,000
Son Test	6	10,00	14,00	12,00	1,67			

Tablo 4-3 incelendiğinde; etkin öğrenme temelli ders planı yaklaşımının ortaokul yedinci sınıf sosyal bilgiler dersinde nüfus konusunun öğrenilmesine son test ortalaması, ön test ortalamasına göre istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür. Etkin öğrenme temelli ders planı yaklaşımı ortaokul yedinci sınıf sosyal bilgiler dersinde nüfus konusunun öğrenilmesine de etkili olduğu bulunmuştur.



Şekil 4-2: Ortaokul Yedinci Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Nüfus Konusunun Öğrenilme Ön Test ve Son Test Puanlarına İlişkin Çizgi Grafiği

4.3. Üçüncü Alt Problem ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın üçüncü alt problemi "Bu yaklaşım, öğrencilerin etkinliklere katılmalarını desteklemekte midir?" biçiminde belirtilmektedir. Bu alt probleme ilişkin bulgu ve yorumlar aşağıda verilmiştir.

Hazırlanan etkin öğrenme temelli ders planları 4 alt başlığa ayrılmıştır. Her bölümde öğrencilerin ve öğretmenlerin cevaplamaları için hazırlanan ve 10 maddeden oluşan gözlem ve değerlendirme formlarına yer verilmiştir. Öğrenciler değerlendirme formlarında öğretmene yönelik değerlendirmelerde "1-2-3-4" numaralı sorulara yanıt vermişlerdir. Değerlendirmenin "5-6-7-8-9-10" numaralı sorularında öğrenciler etkin öğrenme temelli ders planında yer alan eğitsel oyun, diyalog metni ve okuma metinlerini değerlendirmişlerdir.

Tablo 4-4: Öğrenci tarafından yapılan değerlendirme formunun işaretlenme yüzdelikleri

No	**Beceriler**	**Değerlendirme Dereceleri**				
		Yetersiz	Kabul edilebilir	Orta	İyi	Çok iyi
01	Öğretmen derse zamanında girdi.					**100**
02	Dersin içeriği ve kazanımları hakkında bilgi verdi.				**50**	**50**
03	Öğretmen konunun anlaşılması için gerekli araç ve gereçleri kullandı.				**50**	**50**
04	Öğretmen derse katılımımızı sağladı.				**50**	**50**
05	Diyalog metni düzeye uygundu.				**83,33**	**16,66**
06	Okuma metni düzeye uygundu				**16,66**	**83,66**
07	Eğitsel oyunun kurallarını anladım.				**50**	**50**
08	Eğitsel oyun eğlenceliydi.				**50**	**50**
09	Alıştırmalar düzeye uygundu.		**16,66**	**16,66**	**16,66**	**50**
10	Yapılan etkinlikler sonucu sözcük dağarcığım zenginleşti.				**50**	**50**

Elde edilen bulgular sonucunda etkin öğrenme temelli ders planı yaklaşımı için özgün olarak geliştirilen diyalog ve okuma metinleri, eğitsel oyunlar, etkinlikler ve alıştırmalar öğrencilerin ilgisini çekmiştir. Öğrenciler uygulama sürecinde sık sık söz alarak konu ile ilgili bilgi ve deneyimlerini aktarmışlardır. Öğrenciler uygulama sürecinde etkin katılım göstermişlerdir. Bu bağlamda etkin öğrenme temelli ders planı yaklaşımı öğrencilerin derse etkin katılımını desteklemektedir.

4.4. Dördüncü Alt Problem ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın dördüncü alt problemi "Bu yaklaşım yabancı dil sözcüklerin ve metinlerin öğrenilmesini desteklemekte midir?" biçiminde belirtilmişti. Bu alt probleme ilişkin bulgu ve yorumlar aşağıda verilmiştir

Etkin öğrenme temelli ders planına göre hazırlanan 3 dilli (Türkçe. İngilizce ve Almanca) sözcük alıştırmaları öğrenciler dil becerilerini geliştirdiği görülmüştür. Özellikle okunuşları birbirine yakın olan sözcüklerin öğrenilmesi daha kolay olmuştur. Örneğin; aşağıdaki tabloda verilen sözcüklerin öğrenilmesinin daha kolay olduğu görülmüştür.

Tablo 4-5: Kolay Öğrenilen Sözcüklere Örnekler

Türkçe	**Almanca**	**İngilizce**
Enerji	die Energie	energy
Türkiye	der Türkei	Turkey
İklim	das Klima	climate
Piramit	die Pyramide	pyramid

Bazı sözcüklerin ise öğrenilmesinin zor olduğu görülmüştür. Okunuşları ve yazılışları bakımından bazı Almanca ve İngilizce sözcüklerin öğrenilmesi kalıcı olmamıştır. Bu sözcüklere örnek olarak aşağıdaki tablodaki sözcükler gösterilebilir.

Tablo 4-6: Öğrenilmesi Zor Olan Sözcüklere Örnekler

Türkçe	**Almanca**	**İngilizce**
Tarım	die Landwirtschaft	agriculture
Memur	die Beamtin	civil servant
Altyapı	die Infrastruktur	infrastructure

Etkinliklerde ve ders planında kullanılan sözcüklerden özellikle İngilizce olan sözcüklerin Almanca sözcüklere göre daha kolay öğrenildiği ders planı çerçevesinde hazırlamış olduğum alıştırmaların yanıtlarında görülmüştür. Türkiye'de ortaokullarda yabancı dil olarak İngilizcenin öğretilmesi alıştırmalarda İngilizce sözcüklerin daha kolay kavranmasında etkili olduğu görülmüştür. Bu bulgulardan hareketle etkin öğrenme temelli ders planının yabancı dil öğretiminde de kısmen etkili olduğunu söyleyebiliriz.

BÖLÜM V

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın bulgularından yola çıkarak sonuçlar ortaya konmuş ve tartışmaya yer verilmiştir. Ayrıca etkin öğrenme temelli ders planı yaklaşımının yaygınlaştırılmasına yönelik önerilerde bulunulmuştur.

5.1. Sonuç ve Tartışma

Hazırlanan bu ders planı taslağının öğretmen ve öğretmen adaylarına yol gösterici olması hedeflenmiştir. Taslağın eğitimin her kademesinde uygulanabilir olacağı düşünülmektedir. Öğretmenlerin kendi alanlarına uygulayabilecekleri bu etkin öğrenme temelli ders planı çalışmalarının öğrencilerin eğitim düzeyini yükselteceği yapılan araştırmalarla ortaya konmuştur. Uygulamalı bir ders planı olduğu için dersleri tekdüzelikten kurtaracaktır. Eğitsel oyunlarla dersler hem öğretmen için hem de öğrenciler için daha verimli ve zevkli hale gelecektir.

Türkiye farklı kültürlerin bir arada bulunduğu bir bölgede yer almaktadır. Ders planları hazırlanırken her bölgenin özellikleri dikkate alınarak hazırlanabilir. Yapılan bu tez çalışması sınırlı bir çalışma grubu ve alanda geçmiş olsa da genele uygulanabilir niteliktedir. Yabancı dil eğitimini de destekleyen bu çalışma öğrenicilerin dil gelişimini de desteklemektedir. Türkiye'de yabancı dil eğitimi uzun yıllar verilmekte ama genellikle eğitimin sonunda öğrencilerin yabancı dil becerilerinden büyük ölçüde yoksun olduğu görülmektedir. Hazırlanan bu ders planı taslağının öğrencilerin yabancı dili öğrenmesinde etkili olacağı ve aynı zamanda bu ders planı taslağının yabancılara Türkçe öğretimi konusunda da yararlı olacağı düşünülmektedir.

Etkin öğrenme yönteminde öğrenciler derslere daha etkin katılmakta, arkadaşlarıyla iletişimleri de güçlenmektedir. Kendilerini anlatabilen, duygu ve düşüncelerini açıklamakta sıkıntı çekmeyen, öz güveni yüksek öğrenciler yetiştirmek hedeflenmiştir. Geleneksel yöntemle karşılaştırıldığında etkin öğrenme temelli ders planlarındaki öğrenmeler daha kalıcı olacaktır.

Kız ve erkek gruplarının ön test ve son test toplam öğrenme değişkeni puanları

arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Gruplar arasındaki farklılıkların ön test ve son test ayrımı yapmaksızın toplam puanlar açısından değişmediği gözlenmektedir. Katılımcıların verilen eğitim açısından ön test son test ortalama öğrenme puanları arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır. Yani grup ayrımı yapılmadan deneklerin eğitim programına bağlı olarak öğrenme puanlarının değiştiğini göstermektedir. Eğitimlerin öğrenme üzerinde etkili olmuştur. Farklı gruplarda olma ile farklı zamanlardaki ölçümü gösteren etkenlerin katılımcıların öğrenme puanları üzerindeki ortak etkisinin anlamlı olmadığı bulunmuştur.

Etkin öğrenme temelli ders planı yaklaşımının ortaokul yedinci sınıf sosyal bilgiler dersinde nüfus konusunun öğrenilmesine son test ortalaması ön test ortalamasına göre istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür. Etkin öğrenme temelli ders planı yaklaşımının ortaokul yedinci sınıf sosyal bilgiler dersinde nüfus konusunun öğrenilmesine de etkili olduğu bulunmuştur.

Elde edilen bulgular sonucunda etkin öğrenme temelli ders planı yaklaşımı için özgün olarak geliştirilen diyalog ve okuma metinleri, eğitsel oyunlar, etkinlikler ve alıştırmalar öğrencilerin ilgisini çekmiştir. Öğrenciler uygulama sürecinde sık sık söz alarak konu ile ilgili bilgi ve deneyimlerini aktarmışlardır. Öğrenciler uygulama sürecinde etkin katılım göstermişlerdir. Bu bağlamda etkin öğrenme temelli ders planı yaklaşımı öğrencilerin etkin katılımını desteklemektedir.

Ölçümlerle etkin öğrenme temelli ders planının yabancı dil öğretiminde de etkili olduğu ortaya çıkmıştır. Etkinlik ve planda kullanmış olduğumuz sözcüklerden özellikle İngilizce olanların daha kolay öğrenildiği görülmüştür.

Etkin öğrenme temelli ders planı yaklaşımı sınıf ortamında eğlenmeye, derslerde motivasyonu sağlamaya, eğitimin kalıcı olmasına olumlu katkılar sunması gibi öne çıkan özelliklerini sıralayabiliriz.

Etkin öğrenme temelli ders planı konusunda uzun yıllardan beri çalışmalar yapan COŞKUN'un yurtiçi ve yurtdışı kitap, makale ve diğer çalışmaları incelenmelidir.

5.2. Öneriler

Araştırmanın bulguları ve bu bulgulardan elde edilen sonuçlarına göre aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur.

1. Yapılan araştırma sonucunda etkin öğrenme temelli ders planın öğrenme üzerinde etkili ve verimli olduğu görülmüştür. Bu nedenle etkin öğrenme temelli ders planı yaklaşımının yaygınlaşması sağlanmalıdır.

2. Araştırma sürecinde hazırlanan etkin öğrenme temelli ders planın öğrencilerin derslere daha etkin katıldığını göstermiştir. Öğrencilerin derslere daha etkin katılımını sağlamak amacıyla etkin öğrenme temelli ders yaklaşımı yaygınlaştırılmalıdır.

3. Öğrencilere yönelik yapılacak değişik dillerdeki etkin öğrenme temelli ders planı çalışmaları öğrencilerin dil becerilerini geliştirdiği görülmüştür. Yabancı dil eğitiminde kullanılabilecek olan bu ders planı yaklaşımı çalışmalarına gerekli destekler sağlanmalıdır.

4. Dersler, öğretmen merkezli olmaktan çıkarılmalı ve öğrencilerin daha fazla katkı sağlayacağı etkin öğrenme temelli ders planlarına yer verilmelidir. Bunun için dersleri sıradanlıktan kurtarmak amacıyla eğitsel oyunlara, alıştırmalara daha fazla yer verilmelidir.

5. Yapılan bu araştırma ortaokul 7. sınıflara uygulanmıştır. Araştırmanın olumlu sonuçları göz önünde bulundurulmalı ve eğitimin her kademesine etkin öğrenme ders planı çalışmalarına yer vermelidir.

6. Öğretmenler, akademisyenler ders planı yaparken etkin öğrenme uygulamalarına yer vermelidir. Öğretmenlere ve akademisyenlere etkin öğrenme yaklaşımının kullanılması hakkında hizmet içi eğitimler verilmelidir.

7. Yabancı dil öğretiminde etkin öğrenmeye çalışmalarına daha fazla yer vermelidir.

8. Yabancılara Türkçe eğitiminde etkin öğrenme ders planı yaklaşımına yer verilmelidir.

9. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmenlere ‘Etkin Öğrenme Temelli Ders Planı’ ile ilgili yerel ve merkezi hizmet içi kurslar verilmelidir. Bu kurslarda eğitimin her kademesindeki öğretmenlere eğitici eğitimleri verilmeli ve bu öğretmenler de

bulundukları yerdeki öğretmenlere etkin öğrenme temelli ders planı yaklaşımı ile ilgili bilgi vermelidir.

10. Bu ders planı taslağının uygulanabilmesi için müfredattaki konuların azaltılması gerekmektedir, bu ders planının hazırlanması fazlaca zaman almaktadır. Hazırlanan etkin öğrenme temelli ders planı örneklerinin bir plan havuzunda toplanması ve eğitimcilerin kullanımına sunulması zamandan fayda sağlayabilir.

11. Etkin öğrenme uzun soluklu bir süreç olduğundan bu sürecin devamlılığının sağlanması önemlidir. Etkin öğrenme temelli ders planının uygulama aşamasında süre sınırlı olduğu için öğrenmenin kalıcı olup olmadığının takibinin yapılması gerekebilir.

KAYNAKÇA

Yazılı Eser Kaynakçası:

Açıkgöz, K. Ü. (2003). *Aktif öğrenme.* 2. Baskı. İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları.

Akpınar, B. ve Özer, B. (2008). Genel ortaöğretimde yapılan öğretim planlarının okul müdürü ve öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 5*(10), 121-145.

Aşiroğlu, S. ve Akran, S. K. (2018). Öğretmen adaylarının ders planlarının ve öğretim uygulamalarının incelenmesi. *e-Kafkas Journal of Educational Research, 5*(3), 1-13.

Batdı, V. (2014). Etkinlik temelli öğrenme yaklaşımının akademik başarıya etkisi (meta analitik ve tematik bir çalışma), *e-International Journal of Educational Research*, 5(3), 39-55.

Bloom, B. S. (1977). Human chariacteristicks and scholl learning. *Phi Delta Kappa International*, 59(3), 189-193.

Canbaba, Z. (2018). *Ortaöğretim öğrencilerinin nüfus ve göç kavramına ilişkin algılarının metafor yöntemi ile incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Caner, T. (2008). *Kalıp hazırlama teknikleri dersinde etkin öğrenme yaklaşımının uygulanması ve öğrenci başarısına etkisini belirlemeye yönelik bir araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Coşkun, H. (2012). Bilimsel Öyküler İçeren Eğitsel Oyunlar ile Fen Öğretiminin Öğrencilerin Akademik Başarısına Etkisi. (Yüksek Lisans Tezi.). Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.

Coşkun, H. (2018). Hoşgörü eğitimi bağlamında bir ders planı taslağının geliştirilmesi ve uygulanması. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Karatekin Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 6(2), 1-26.

Coşkun, H. (2017). *Barış Eğitimi.* Ankara: Konrad-Adenauer-Stiftung e.V.

Coşkun, H. (2016). *Kültürlerarası Eğitim, Türkiye ve Almanya Örneği.* Ankara: Konrad-Adenauer-Stiftung e.V.

Coşkun, H., Yılmaz, F. ve Aksoy, M. E. (2015). *Öğretimin Planlanması.* Berlin: Dağyeli Verlag Yayıncılık.

Coşkun, H., Güzel, F. ve Yıldırım, M. (2018). *Öğretmenlik uygulaması ve ders planları.* Berlin: Dağyeli Verlag.

Coşkun, H. (2020). *Yapraklı-yerel gelişmeleri araştırma planı ve eğitsel uygulama örnekleri*. Ankara: Konrad Adenauer Stiftung

Demirel, Ö. (2019). *Eğitimde program geliştirme, kuramdan uygulamaya.* 26. Baskı. Ankara: Pegem Akademi.

Deneysel Araştırma Yöntemleri, https://sedatsen.files.wordpress.com/2015/02/bilim3.pdf (10.09.2022)

Doğan, S. (2015). *Cumhuriyet döneminde Türkiye nüfusunda meydana gelen değişimler ve okul öncesi eğitim sistemine yansımaları*. Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.

Doğanay, H. (2017). *Coğrafya bilim alanları sözlüğü*. Altaş, N., T. (Ed). 2. Baskı. Ankara: Pegem.

Doğanay, H., Özdemir, Ü. ve Şahin, İ., F. (2020). *Genel beşeri ve ekonomik coğrafya.* 11. Baskı. Ankara: Pegem.

Doksanoğlu, A. (2020). *Güzel Sanatlar eğitiminde Monobaskı tekniğinin etkin öğrenme ve mesleki beceri bağlamında öğretmen adaylarına kazanımları*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul

Dolmaz, M. (2012). *İlköğretim sosyal bilgiler dersi tarih konularının öğretiminde aktif öğrenme modelleri, öğrenci ve öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi,* Yüksek Lisans Tezi. Niğde Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.

Doğan, H. (1979). *Analiz ve program hazırlama*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.

Erkan, S. (2017). Osmanlı döneminde tarih öğreniminin tarihçesi. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Eğitim Bilimleri Ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, *6*(17), 395-424.

Güldü, Ö. Araştırma Yöntem ve Teknikleri, https://acikders.ankara.edu.tr/pluginfile.php/158800/mod_resource/content/0/KONU%202.pdf (15.08.2022).

Gülnar, G. (2022). *Ortaöğretim 12. sınıflarda bağımlılıkla mücadele konusunun etkin öğrenme temelli ders planı ile öğrenilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çankırı Karatekin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çankırı.

İnce, Ö. (2019). Eski Türk edebiyatı bağlamında iki müellif bir ideal insan: Kutadgu Bilig ve Divanü Lügati't-Türk. *EKEV Akademi Dergisi*, (79), 319-332.

İstanbul Valiliği, Nüfus Bakımından Türkiye'nin En Büyük Kenti: İstanbul, http://www.istanbul.gov.tr/nufus-bakimindan-turkiyenin-en-buyuk-kenti-istanbul (17.03.2022)

Dönmez-Baykoç, N. (1992). *Oyun kitabı*. İstanbul. Esin Yayınevi.

Engle, S. H. ve Ocha, A. (1988). E*ducation for democratic citizenship: decision making in the social studies.* New York: Teacher College Press.

Ertürk, S. (1994). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Meteksan A. Ş.

Felder, R. M. ve Brent, R. B. (1997). *Effective teaching workshop*. North Caroline State University.

Güleryüz, H. (2001). Eğitim programlarının dili ve yaratıcı düşünme. Ankara: PegemA Yayıncılık.

Kılıç, Z. (2015). *Hayat bilgisi dersinde öğrencilerin yaşam becerilerinin geliştirilmesinde etkin öğrenme uygulamaları*. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Karasar, N. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar ilkeler teknikler*. Ankara: Nobel Yayınları.

Korkmaz, S. M., ve Güler, H. (2020). 1926 yılından günümüze ilköğretim okullarının programları ve sosyal bilgiler. *Asia Minor Studies*, 8(2, 501-512,

Koyuncu, B. (2015). *Cumhuriyetten günümüze sosyal bilgiler programlarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kilis.

Küçükahmet, L. (2002). *Öğretimde planlama ve değerlendirme*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2003). *Tebliğler dergisi*, 2551, Ağustos. Ankara: 1-5.

Milli Eğitim Bakanlığı (2014). Okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumları yönetmeliği. *T.C. Resmi Gazete,* 29072, 26 Temmuz 2014.

Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Ve Öğretim Çalışmalarının Planlı Yürütülmesine İlişkin Yönerge, http://mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/2143.pdf (15.04.2022)

Milli Eğitim Bakanlığı. (2018). *Sosyal bilgiler dersi (4, 5, 6, 7, 8. sınıflar) öğretim programı*.

Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü, Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS), https://www.nvi.gov.tr/mernis (12.02.2022)

Nüfusu.com, https://www.nufusu.com/ (11.03.2022)

Öcal, M. ve Ay, M. E. (1994). *Eğitimde ölçme değerlendirme*. Bursa: Uludağ Üniversitesi Yayınları.

Öncül, R. (2000). *Eğitim ve eğitim bilimleri sözlüğü (terimlerin Almanca, Fransızca, İngilizce en eski terim karşılıklarıyla) I, II.* Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Öztürk, B. (2001). Derse giriş davranışlarının öğretmenler tarafından kullanılma durumu. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 25, 107-124.

Özdemir, S. M. (2009). Eğitimde program değerlendirme ve Türkiye'de eğitim programlarını değerlendirme çalışmalarının incelenmesi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 6*(2), 126-149.

Öztürk, M. ve Altuntepe, N. (2008). Türkiye'de kentsel alanlara göç edenlerin kent ve çalışma hayatına uyum durumları: bir alan araştırması. *Yaşar Üniversitesi E-Dergisi, 3*(11), 1587-1625.

Sönmez, V. (1991). P*rogram geliştirmede öğretmen elkitabı*. Ankara: Anı Yayımcılık

Tan, Ş. (2006). *Öğretimi planlama ve değerlendirme.* 10. Baskı. Ankara: Pegema Yayıncılık

Taşdemir, M. (2006). Sınıf öğretmenlerinin planlama yeterliklerini algılama düzeyleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, *4*(3), 287-307.

Trewartha, G. T. (1970). Population geography: a reader. Demko, G., J, Rose, H., M. ve Schnell, G., A. (Ed.). geography and the study of population içinde (5-26). U.S.A: McGraw-Hill.

Tuğluoğlu, F. ve Tunç, T. (2010). 1926 İlkmektep Müfredatı ve Cumhuriyet Dönemi Eğitiminin Ekonomik Hedefleri. *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi* 26, 55-98

Ural, M., Tüzün, M. ve Erdoğan, H. (1984). E*ğitimde ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Kadıoğlu Matbaası.

Wach, E. (2013). Learning about qualitative document analysis. *Ids Practice Paper in Brief,* 1-9.

Yıldırım, A. ve Öztürk, E. (2002). Sınıf öğretmenlerinin günlük planlara ilişkin algıları. *İlköğretim Online, 1*(1), 17-27.

İnternet Kaynakçası:

https://tinyurl.com/bb64r6wz Erişim tarihi: 15.07.2021

https://tinyurl.com/3ks483zy Erişim tarihi: 15.07.2021

https://tinyurl.com/ysdfhafv Erişim tarihi: 15.07.2021

https://tinyurl.com/5834ey63 Erişim tarihi: 15.07.2021

https://tinyurl.com/4j7944zc Erişim tarihi: 15.07.2021

https://tinyurl.com/kehaz2hn Erişim tarihi: 15.07.2021

https://tinyurl.com/jczfhmwk Erişim tarihi: 15.07.2021

https://tinyurl.com/yx6vjx4w Erişim tarihi: 15.07.2021

https://tinyurl.com/yddctwwm Erişim tarihi: 15.07.2021

Resimlerle İlgili İnternet Adresleri

http://cliparts.co/clipart/369256 (altyapı) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/954354 (çevre) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/1985 (çocuk) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/47097 (eğitim) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/2382785 (ekonomi) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/250405 (enerji) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/115860 (göç) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/70342 (hizmet) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/14722 (iş) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/785972 (iklim) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/1 (iletişim) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/2352941 (insan) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/88346 (kent) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/14491 (ev) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/176422 (memur) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/942096 (piramit) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/1290069 (tarım) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/9840 (para) Erişim tarihi: 15.07.2021

https://tinyurl.com/rmjjkzww (Türkiye) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/12876 (ulaşım) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/33489 (üretim) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/469377 (vergi) Erişim tarihi: 15.07.2021

http://cliparts.co/clipart/30122 (yaşam) Erişim tarihi: 15.07.2021

EKLER

EK 1. Soru Formu

Sayın Katılımcı

LÜTFEN BU DÖKÜMANI DİKKATLİCE OKUMAK İÇİN ZAMAN AYIRINIZ

Sizi İsmail KAYA tarafından yürütülen "Etkin Öğrenme Temelli Ders Planı Yaklaşımının Ortaokul Yedinci Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Nüfus Konusunun Öğrenilmesine Etkisi" başlıklı **araştırmaya** davet ediyoruz. Bu araştırmaya katılıp katılmama kararını vermeden önce, araştırmanın neden ve nasıl yapılacağını bilmeniz gerekmektedir. Bu nedenle bu formun okunup anlaşılması büyük önem taşımaktadır. Eğer anlayamadığınız ve sizin için açık olmayan şeyler varsa, ya da daha fazla bilgi isterseniz bize sorunuz. Bu çalışmaya katılmak tamamen **gönüllülük** esasına dayanmaktadır. Çalışmaya **katılmama** ya da katıldıktan sonra herhangi bir anda çalışmadan **çıkma** hakkında sahipsiniz. **Çalışmayı yanıtlamanız, araştırmaya katılım için onam verdiğiniz** biçiminde yorumlanacaktır. Size verilen **formlardaki** soruları yanıtlarken kimsenin baskısı ya da telkini altında olmayın. Bu formlardan elde edilecek kişisel bilgiler tamamen gizli tutulacak ve yalnızca araştırma amacı ile kullanılacaktır.

EK 2. Yedinci Sınıf Sosyal Bilgisi Dersi Başarı Testi Soruları

1. Türkiye Cumhuriyetinde ilk nüfus sayımı ne zaman yapılmıştır?

A) 1925

B) 1926

C) 1927

D) 1928

2. I- Ulaşım II- İklim III- Tarım IV- Turizm

Nüfusun dağılımını etkileyen etkenler hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

A) I-II

B) I-III

C) II-IV

D) Hepsi

3. Aşağıdakilerden hangisi nüfus artış hızının olumsuz sonuçlarındandır?

A) Enflasyon ve işsizlik artar.

B) Üretim ve vergi gelirleri artar.

C) İş gücü artar ve ucuzlar, üretim ucuzlar.

D) Yurt savunması kolaylaşır.

4. Aşağıdakilerden hangisi nüfus artış hızının olumlu sonuçlarındandır?

A) Kişi başına düşen milli gelir azalır.

B) Göç ve çarpık kentleşme meydana gelir.

C) İş gücü artar ve üretim ucuzlar.

D) Enflasyon ve işsizlik artar.

5. Aşağıdakilerden hangisi göçün başlıca nedenidir?

A) Ticaret

B) İşsizlik

C) Turistik gezi

D) İklim

6. Türkiye'deki ilk ve son nüfus sayımlarının tarihi hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

A) 1927-1990
B) 1917-1997
C) 1920-1990
D) 1927-1997

7. Tarımsal nüfus yoğunluğunun en fazla olduğu bölgeler aşağıdakilerden hangisidir?

A) Karadeniz Bölgesi- Doğu Anadolu Bölgesi
B) İç Anadolu Bölgesi- Akdeniz Bölgesi
C) Marmara Bölgesi- Ege Bölgesi
D) İç Anadolu Bölgesi- Güneydoğu Anadolu Bölgesi

8. "Etkin nüfus, çalışan nüfus ya da faal nüfus olarak da adlandırılır." Hangi yaş grubu etkin yaş grubu olarak görülmektedir?

A) 12-65
B) 15-64
C) 15-65
D) 14-65

9. Aşağıdakilerden hangisi iç göçün sonuçlarından birisi değildir?

A) Nüfusun dağılışında dengesizlik görülür.
B) Nüfusun eğitim düzeyi yükselir.
C) Yatırımlar dengesiz dağılır.
D) Düzensiz kentleşme görülür.

10. Türkiye'de göç en fazla hangi yıllar arasında olmuştur?

A) 1980-1985
B) 1970-1980
C) 1980-1990
D) 1990-1995

11. Nüfus sayımı sonu hangi rakamlarla biten yıllarda yapılmıştır?

A) 0-5

B) 1-5

C) 0-4

D) 1-4

12. Nüfus sayımlarıyla aşağıdakilerden hangisi hakkında bilgi sahibi olamayız?

A) Kadın-erkek nüfusu

B) Çocuk sayısı

C) Nüfus artış hızı

D) Evcil hayvan sayısı

13. Aşağıdakilerden hangisi nüfusun belirlenmesinde beşeri etkenlerden biri değildir?

A) Teknolojik gelişim

B) Ekonomik yapı

C) İklim

D) Ulaşım

14. Türkiye'de son nüfus sayımı ne zaman yapılmıştır?

A) 1997

B) 1998

C) 1999

D) 2000

15. Birleşmiş Milletlerin hazırlamış olduğu bir rapora göre dünya nüfusu 2050' de yaklaşık olarak kaç kişi olacaktır?

A) 8,2 milyar

B) 9,8 milyar

C) 11,2 milyar

D) 12,6 milyar

Ek 3. Araştırma Aracı Olarak Kullanılan Ders Planı Taslağı

Giriş

Nüfus ya da popülasyon, belirli bir zamanda sınırları tanımlı bir bölgede yaşayan insan sayısıdır. Nüfus sözcüğü, çoğunlukla insan sayısını belirleyen bir kavram olarak kullanılır. Nüfus; başka bir deyişle bir ülkede, bir bölgede, bir evde belirli bir alanda yaşayanların oluşturduğu toplam sayıdır. Nüfus, belirli aralıklarla yapılan sayımlar yoluyla belirlenir. Nüfus sayımları, seçmenlerin belirlenmesinin yanı sıra başka pek çok amaç için de yapılmaktadır. İlk nüfus sayımlarının temel amacı, askeri gücü belirlemek, vergilendirme için kolaylık sağlamaktı. İlk sayımlarda yalnızca erkekler dikkate alınıyor, kadınlar ve çocuklar göz ardı ediliyordu. Nüfus sayımları; erkek-kadın nüfusu, kırsal-kentsel nüfusu, nüfusun yerleşim yerlerine göre dağılımını, okuma-yazma oranını, eğitim durumunu, nüfusun genel sayısını, nüfusun yaşlara göre dağılımını belirlemek amacıyla yapılmaktadır.

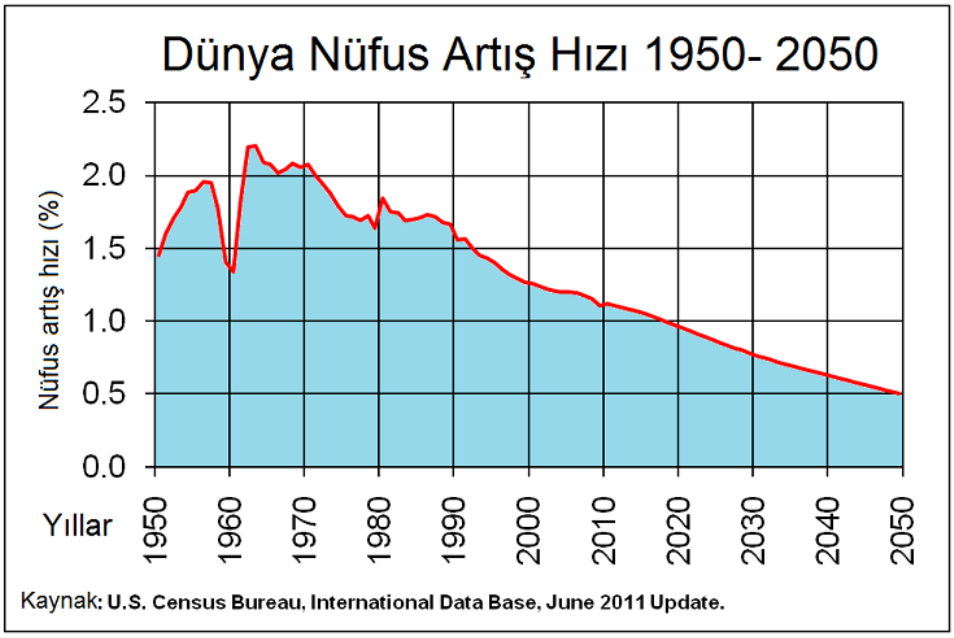
Çankırı Yapraklı ilçesinin nüfusu mevsimlik olarak değişkenlik gösteren bir yapıya sahiptir. Bununla birlikte Türkiye genelinde yaşanan iç göç sorunu, özellikle son 15 yılda Yapraklı'da da etkili olmuş ve yoğun bir nüfus yitimi yaşanmıştır. İlçenin başlıca göç verdiği yerler Antalya, Ankara, Kırıkkale, İstanbul ve yurtdışı olarak da Paris kentidir. İlçe nüfusunun büyük kısmı tarım ve hayvancılık, kalanı kısmı ise hizmet sektöründe çalışmaktadır. İlçe genelinde işsizlik önemli bir sorundur. İşsizlik, göç sorununun ana nedenini oluşturmaktadır. Yaşanan yoğun göç sonucunda ilçe nüfusunun büyük çoğunluğunu 50 yaş üzeri yöre sakinleri oluşturmaktadır.

Nüfusun Nitelik ve Nicelik Dengesi

Dünyada nüfus artışı kuşkusuz çağımızın en büyük sorunu haline gelmiştir. Bu gelişme nüfus verilerinde, artan suç ve çevre kirliliği gibi çevresel sorunlarda da görülmektedir. Nüfus, bir toplumu oluşturan ve etkileyen ana bileşendir. Söz konusu ülkedeki nüfusun niceliğinin yanında niteliği de çok önemlidir. Nüfusun eğitim düzeyi ile toplumsal gelişme arasında önemli bir bağ bulunmaktadır. Bu bağlamda birçok ülke örnek olarak verilebilir. Bu nedenle nüfus nicel değil nitel olarak ele alınmalıdır. Örneğin Nijerya, nüfusun sürekli arttığı ve buna koşut olarak ölüm oranlarının yüksek olduğu bir ülkedir. Nüfusun büyük çoğunluğu birincil ekonomik

sektörlerde çalışmaktadır. Dolayısıyla Nijerya nüfusu nitelik bakımından istenilen düzeyde değildir.

Nüfus artış oranın az olduğu ama nüfusun niteliğinin yüksek olduğu ülkeler de bulunmaktadır. Örneğin Almanya bu ülkelerden birisidir. Almanya'da doğal nüfus artışı ortalamanın altındadır. Almanya nüfusunun niteliğinin yüksek olması, olumlu bir olgudur. Aynı zamanda nüfus artış oranının düşük olması, olumsuz bir gelişmedir. Çünkü nüfus artış oranı düşük olan ülkelerde genç nüfus giderek azalmakta ve nüfus kendini yenileyememektedir. Almanya bu konuda bazı önlemler almaktadır. Örneğin aileleri çok çocuk yapma konusunda teşvik etmektedir. Çalışan hamile kadınlara uzun izinler sağlamaktadır. Bu da nüfusun sadece niteliği ya da niceliğinin yüksek olmasının pek etkili olmadığını göstermektedir. Nüfusun niteliği ve niceliği birbirini tamamlayan iki öge gibidir. İkisi arasında denge olmadığı durumlarda nüfusun hiçbir özelliği tek başına toplumun sağlıklı bir geliştirme göstermesinde etkili olamamaktadır (https://bit.ly/381kPEy Erişim tarihi: 15.08.2021).



Bilindiği gibi nüfus sayımları dünyada oldukça geç başlamıştır. Osmanlı devleti ilk nüfus sayımlarını resmi olarak 1800'lü yıllarda yapmıştı. Bu nedenle net olarak dünya nüfusunun belirlendiği yıllar 1940'tan sonra olduğu varsayılmaktadır. Bu metinde yer alan yıllara göre dünya nüfusu artış hızı grafiği ve tarihsel süreçteki

değişimi içeriği 1950 yılından beri olacak biçimde sunulmaya çalışılmıştır. Dünya nüfusunun tarihsel süreçteki değişimi ve yıllara göre dünya nüfusu artış hızı grafiği nüfus bilgileriyle birlikte aşağıda gösterildiği gibidir.

Nüfusla İlgili Veriler ve Yorumlar

01. Resmi kayıtlara göre 1950 yılında dünya nüfusu 2,3 milyar kadardı.

02. 1960 yılında yapılan sayımlara göre dünya nüfusu 3 milyar bandına ulaşmıştı.

03. 1970 yılına gelindiğine ise dünya nüfusunda 800 milyon gibi bir artış meydana gelerek 3,8 milyona ulaştığını görülmektedir.

04. 1980 yılında ise nüfus artış hızında biraz azalmanın olduğu görülmektedir. 1980 yılındaki dünya nüfusu 4,3 milyon olarak kaydedilmiştir.

05. Dünya nüfusu 1990 yılında 5,2 milyona ulaştı. Son 10 yılda nüfusun artışında hızlı bir gelişmenin yaşadığını görülmektedir.

06. Dünya nüfusu 2000 yılında 6 milyara ulaştı.

07. 2010 yılında yapılan ölçümlere göre dünya nüfus artışı oranında büyük bir rekorun yaşandığı görülmektedir. Yaklaşık 8 sene önce dünyanın 7,1 milyara ulaştığı açıklandı.

08. Dünya nüfusunun 2018 yılında yaklaşık 7,6 milyarı bulacağı düşünülüyordu.

09. Birleşmiş Milletler, dünya nüfusunun 2030 yılında 8.6 milyarı, 2050 yılında 9.8 milyarı ve 2100 yılında ise 11.2 milyarı bulacağı varsayılmaktadır. Birleşmiş Milletler, Türkiye nüfusunun 2050 yılında 95 milyonu geçeceğini belirtilmiştir (https://bit.ly/3mnmNrd Erişim tarihi: 15.08.2021).

Türkiye'ye yıllara göre nüfus sayımı konusuna bakılacak olursa; savaşlar 1927 yılından 1950 yılına kadar kaygı verici oranda nüfus kaybına yol açmıştır. Cumhuriyetin ilanı ile birlikte biten savaşlar sonucunda devlet nüfus sayısını artırma politikaları yürütmeye başlamıştır.

Türkiye'nin sağlık koşullarında meydana gelen gelişmeler sayesinde 1950 ile 1960 yılları arasında ölüm oranlarında büyük düşüşler yaşanmıştır. Doğum oranında meydana gelen artış ile birlikte Türkiye'nin nüfusu 30 milyona yaklaşmıştır. Türkiye'de 1980 yılına kadar oldukça olumlu bir nüfus artışı yaşandı.

Nüfusun sayısı 45 milyona ulaştı. Türkiye'de 1980 yılından sonra nüfus biraz azalmaya başladı. Geçim konusunda sorun yaşayan birçok kişi kentlere taşındı ya da yurtdışına gitti. Erken yaşta yapılan evliliklerin azalması ve doğum kontrol yöntemlerinin gelişmesi nüfus artış hızının %60 oranında düşmesine neden olmuştu. Türkiye'nin nüfusu 2018 yılı için 81 milyon olarak açıklanmıştır (https://bit.ly/3sBocM4 Erişim tarihi: 15.08.2021). Günümüzde ise Türkiye'de nüfusun 83 milyonu aştığı varsayılmaktadır.

Yapraklı İlçesindeki Nüfusla İlgili Veriler ve Yorumlar

Yerleşim Birimleri	2000 Nüfus Tespiti	2016 Nüfus Tespiti	2017 Nüfus Tespiti	2018 Nüfus Tespiti
Yapraklı Merkez	5384	2183	2056	2.182
Tüm Köyler	15631	5607	5520	6799
TOPLAM	**21.015**	**7.790**	**7.576**	**8.981**

Yapraklı ilçesinde 2000 yılından 2017 yılına kadar nüfus azalırken 2018 yılında arttığı görülmektedir. Nüfusun 2020 yılından beri tekrar azalma eğiliminde olduğu izlenmektedir. Kaymakamlık ve Belediye nüfusun tekrar artışa geçmesi için değişik önlemler almaktadır.

Çankırı'nın Yapraklı ilçesinin nüfusu mevsimlik olarak değişkenlik gösteren bir yapıya sahiptir. Bununla birlikte Türkiye genelinde yaşanan iç göç sorunu, özellikle son 15 yılda Yapraklı'da da etkili olmuş ve yoğun bir nüfus kaybı yaşanmıştır. İlçenin başlıca göç verdiği yerler Antalya, Ankara, Kırıkkale, İstanbul ve yurtdışı olarak da Paris'tir. İlçe nüfusunun büyük kısmı tarım ve hayvancılık, kalanı ise hizmetler sektöründe etkinlik göstermektedir. İlçe genelinde işsizlik önemli bir sorun olup; göç sorununun ana nedenini oluşturmaktadır. Yaşanan yoğun göç neticesinde ilçe nüfusunun büyük çoğunluğunu 50 yaş üzeri vatandaşlarımız oluşturmaktadır (Nüfusu, 2020).

1. Genel Bilgiler

Bu çalışma ortaokul 7. sınıf sosyal bilgiler dersinde uygulamalı olarak işlenecek biçimde tasarlanmıştır. Genel bilgiler aşağıda verilmiştir:

Eğitim Kurumu : Ortaokul

Hedef Grubu : 7. sınıf öğrencileri

Ders (branş) : Sosyal Bilgiler

Konu : Nüfus

Süre : 200 dakika (5 ders saati)

2. Konu Seçiminin Gerekçesi

Nüfus kavramı; dünya, kıta, ülke, bölge, idari ünite (il, ilçe, bucak gibi) ya da bir yerleşme (köy, kasaba, kent) gibi sınırları kesin olarak belirlenmiş bir alanda, belli bir zaman diliminde yaşayan insanların toplam sayısını belirtir. Nüfus, her an değişen, dinamik bir olaydır. Bir yandan doğumlar, diğer taraftan ölümler gerçekleşmekte, göçler yaşanmakta ve insanların nitelikleri zamanla değişmekte, hepsinden önemlisi nüfusun miktarı ve niteliklerinin dağılışında değişiklikler söz konusu olmaktadır.

Nüfusu, her biri kendi bakış açısı ve yöntemiyle inceleyen birçok bilim vardır. Bunların başında demografi, sosyoloji, ekonomi, planlama, tarih, tıp gelmektedir. Yunanca demos (halk, nüfus) ve graphia (yazmak, çizmek) sözcüklerinden türetilmiş olan demografi, nüfusun miktar ve yapısı ile bunlarda meydana gelen değişiklikleri konu almaktadır. Demografi, öngörüye dayanan bir bilimdir. Bir ülkenin nüfusunun nicelik ve niteliği ile ilgili veriler nüfus sayımları yoluyla elde edilir. Böylece nüfusun miktarı, artış oranı, yaş durumu, cinsiyet, çalışan nüfusun sektörlere dağılımı, kır ve kent nüfusu, eğitim durumu, nüfus hareketleri vb. veriler kullanılarak ülkede planlamalar yapılabilir. Nüfus ve nüfusun özellikleri ekonomik büyümeyi ve kalkınmayı etkilemektedir.

Bir ülkede yaşayan nüfusun miktarı, yaş grupları, çalışan nüfusun oranı ve bunun sektörlere dağılımı gibi özellikler o ülkenin gelişmişlik düzeyi hakkında fikir verir. Nüfus, az gelişmiş ve gelişmiş ülkeler açısından farklı önem taşır. Gelişmekte olan ülkelerin birçoğu aşırı nüfus artışı nedeniyle beslenme, açlık, istihdam, eğitim, sağlık, ulaşım ve diğer sosyal hizmetlerin yetersizliği gibi sorunlarla uğraşmaktadır. Buna karşın gelişmiş ülkeler ise nüfus artış hızının düşük oluşu, nüfusun azalması ve özellikle nüfusta yaşlanma sorunuyla karşı karşıya kalmaktadır. Ülkeler sahip olduğu doğal kaynakları nüfusun oranı ve özellikleri doğrultusunda planlayarak kalkınma planı yapar. Bundan dolayı yapılacak yatırımlar ile nüfus artışı arasında denge

sağlanmalıdır. Kalkınma hızına uygun sağlanan nüfus artışı ülkenin gereksinim duyduğu iş gücü ihtiyacını karşılar. Bundan dolayı Yapraklı ilçesinin tanıtım kitabı için bu konu seçilmiştir. Bu çalışma için geliştirilen konunun öğretmenler tarafından derslerde işleneceği tahmin edilmektedir (Coğrafya Hocası, 2021).

3. Hedef / Kazanım Tartışması

Eğitim programları dört temel öğeden oluşur. Bunlar hedef / kazanım, içerik, eğitim durumları ve sınama durumlarıdır. Bir programda ilk olarak bireylerde bulunması gerekli özellikler belirlenir. Bu yüzden öncelik, hedefler ve hedeflerin gerçekleştirilmesine yönelik davranışlardır. Hedef, yetiştirilen bir bireyde bulunması uygun görülen ve eğitim yoluyla bireye kazandırılabilen istendik özelliklerdir (Demirel, 2019). Hedefler davranış cinsinden belirtilmelidir. Hedefler davranışa dönüştürülmediği zaman programlarda işlevsiz kalmaktadır (Demirel, 2019). Eğitimde hedef, amaç, kazanım gibi ifadeler bazen bir arada kullanılmakta ve bu durum bir anlam karmaşasına neden olmaktadır. Coşkun (2018), eğitim bağlamında hedef ile kazanım arasındaki farkın yeterince belli olmadığını belirtmiştir.

Hedefler; uzak, genel ve özel hedefler olarak üç gruba ayrılmaktadır. Uzak hedefler ülkelerin politik kararlarına göre şekillenirken, genel hedefler Milli Eğitimin ve okulun hedeflerine göre belirlenir. Özel hedefler ise ders ya da konunun nitelikleri ile ilişkilidir. Ayrıca Bloom hedefleri; bilişsel, duyuşsal ve devinişsel olarak üç grupta toplamıştır.

4. Dersin Hedeflenen Kazanımları

Türkiye'de nüfusun tarihsel seyri, Türkiye nüfusunun dağılışında etkili olan etkenler, Türkiye nüfusunun yapısal özellikleri, tarihsel süreçteki göçlerin nedenleri ve sonuçları, Türkiye'deki göçlerin neden ve sonuçları, göçün mekânsal etkileri, ekonomik etkinlikleri temel özellikleri ve ülkelerin gelişmişlik düzeyleriyle olan ilişkisi konularına yer verilecektir.

1- Harita, tablo ve grafiklerden yararlanarak nüfus artış oranının değişiminde etkili olan etkenleri sorgular.

2- Nüfus piramitleri oluşturarak nüfusun yapısıyla ilgili çıkarımlarda bulunur.

3- Verilerden yararlanarak Yapraklı nüfusunun tarihsel süreçteki değişimini yorumlar.

4- Görsel materyalleri kullanarak Yapraklı'nın yerleşme ve nüfus dağılışını etkileyen etkenler hakkında çıkarımlarda bulunur.

5- Örnek incelemeler yoluyla göçün neden ve sonuçlarını tartışır.

6- Nüfusun özellikleri ve önemi hakkında çıkarımlarda bulunur

7- Nüfus artış oranının değişiminde etkili olan etkenleri sorgular.

8- Türkiye'de yerleşme ve nüfus dağılışını etkileyen etkenler hakkında çıkarımlarda bulunur.

9- Nüfus, yerleşme ve ekonomik etkinliklerde gelecekte olabilecek değişimlerle ilgili çıkarımlarda bulunur.

10- Nüfus konusunda şimdiye kadar edindiği bilgileri anımsar.

5. Derste Kullanılan Anahtar ve Konu ile İlgili 24 Sözcük

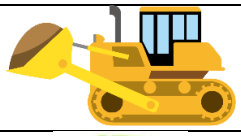
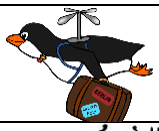
Flaş Kart / Lernkarte / Flash Card

<table>
<tr><td></td><td colspan="3">die Bevölkerung</td><td></td></tr>
<tr><td>Nüfus</td><td colspan="3"></td><td>Population</td></tr>
<tr><td></td><td colspan="3">00</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="5">Bu resim ile ilgili 5 Türkçe, Almanca ve İngilizce tümce yazınız.
Schreiben Sie über dieses Bild 5 Sätze auf Türkisch, Deutsch und Englisch.
Write 5 sentences about this picture in Turkish, German and English.</td></tr>
<tr><td>No</td><td>Türkçe</td><td>Deutsch</td><td colspan="2">English</td></tr>
<tr><td>01</td><td>Dünyada nüfus hızlı bir biçimde</td><td>Die Weltbevölkerung nimmt rasant zu.</td><td colspan="2">The population in the world is increasing rapidly.</td></tr>
</table>

	artmaktadır.		
02	Doğum oranını dengede tutmalıyız.	Wir müssen die Geburtenrate im Gleichgewicht halten.	We have to keep the birth rate in balance.
03	Göçü mesleki eğitimle önleyebiliriz.	Mit Berufsausbildung können wir Migration verhindern.	We can prevent migration with vocational training.
04	Ekonomik etkinlikler Toplum için önemlidir.	Wirtschaftliche Aktivitäten sind für die Gesellschaft wichtig.	Economic activities are important to society.
05	Yeni fabrikalarla çevre kirliliği artar.	Die Umweltverschmutzung nimmt mit neuen Fabriken zu.	Environmental pollution increases with new factories.

Resim: https://tinyurl.com/y8qncsp6 Erişim tarihi: 15.08.2021

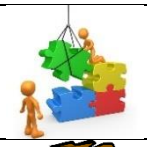
Sözcük Listesi / Wortliste / Word List / Nüfus / der Bevölkerung / Population (a)

No	Resim/Bild/Picture	Türkçe	Deutsch	English
01		altyapı	die Infrastruktur	infrastructure
02		çevre	die Umwelt	environment
03		çocuk	das Kind	child
04		eğitim	die Bildung	education
05		ekonomi	die Wirtschaft	economi
06		enerji	die Energie	energy
07		ev	das Haus	housing
08		göç	die Migration	migration
09		hizmet	der Dienst	service

10		iş	die Arbeit	work
11		iklim	das Klima	climate
12		iletişim	die Kommunikation	communication

Sözcük Listesi / Wortliste / Word List / Nüfus / der Bevölkerung / Population (b)

No	Resim/Bild/Picture	Türkçe	Deutsch	English
13		insan	der Mensch	human being
14		kent	die Stadt	city
15		memur	die Beamtin	civil servant
16		para	das Geld	money
17		piramit	die Pyramide	pyramid
18		tarım	die Landwirtschaft	agriculture
19		trafik	der Straßenverkehr	traffic
20		Türkiye	der Türkei	Turkey
21		ulaşım	der Verkehr	transportation

22		üretim	die Produktion	production
23		vergi	die Steuer	tax
24		yaşam	das Leben	life

6. Diyalog Metni: Nüfus

(Rol sahipleri: Yusuf, Angela, Bilal, Helen, David, Zeliha)

Öğretmen: 'Sevgili öğrenciler! Nüfus ile ilgili ve altı kişi arasında geçen bir diyalog metni getirdim. Metni gönüllü okumak isteyen 6 öğrenci tahtaya gelebilir mi?

Nüfus

	Bölüm I	
1	Yusuf	Merhaba arkadaşlar! Nasılsınız?
2	Angela	İyiyiz! Teşekkür ederiz. Sen nasılsın?
3	Yusuf	Ben de iyiyim, teşekkür ederim. Sizce **Türkiye**'de ilk nüfus sayımı ne zaman yapıldı?
4	Zeliha	İlk nüfus sayımı II. Mahmut zamanında yapıldı. Ama yalnızca askere gidecek ve **vergi** verecek erkekler sayıldı.
5	David	Türkiye Cumhuriyetinde ise ilk nüfus sayımı 1927 yılında yapıldı.
6	Bilal	Peki, **nüfus** nedir?
7	Helen	Nüfus, sınırları belli bir alanda yaşayan **insan** sayısıdır.
8	David	Genelde nüfusun dağılımını etkileyen etmenler nelerdir?
9	Angela	Nüfusun dağılımını i**klim**, yeryüzü şekilleri, sanayileşme, **ekonomik** etkinlikler, turizm, gibi etmenler etkiler.
10	Bilal	Türkiye'nin yeraltı ve yerüstü zenginlikleri ile **tarım** ve **ulaşım** gibi etmenler de nüfusun dağılımında etkili olmaktadır.
	Bölüm II	
11	Yusuf	Zeliha, nüfus artışının ne olduğunu biliyor musun**?**
12	Zeliha	Nüfus artışı; sınırları belli bir alanda, belirli bir sürede yaşayan insan sayısında meydana gelen artışı belirtir.
13	Angela	Arkadaşlar nüfus artışının olumlu sonuçları var mıdır?
14	Helen	Olumlu sonuçlarından bazıları şunlardır: Üretim, tüketim ve vergi gelirleri artar. Ayrıca mal ve **hizmet** üretimine talep artar.
15	Bilal	**İş** gücü artar ve ucuzlar, **üretim** ucuzlar. Ülkenin savunması kolaylaşır. Paranın alım gücü artar.
16	Zeliha	Nüfus artışının olumsuz sonuçları da vardır arkadaşlar.
17	Helen	Kişi başına düşen milli gelir azalır. Enflasyon ve işsizlik artar, **para**nın alım gücü düşer. Göç ve çarpık **kent**leşme gündeme gelir.
18	David	Dere yataklarına kadar neden konut yapıldığını anladım. Kaynaklar hızla tükenir. Özellikle **trafik** sorunu ortaya çıkar ve **altyapı** yetersiz kalır.

19	Yusuf	Sana katılıyorum. Örneğin; **göç** ilçemiz için büyük bir sorun oluşturuyor.
20	Angela	İşsizlik Türkiye'de büyük bir sorun. İlçemizdeki gençler iş olanaklarının daha iyi olduğu yerlere gitmek istiyor. **Çocuk**lar ve yaşlılar da ilçenin ekonomisine yararlı olamıyor.
Bölüm III		
21	Helen	Arkadaşlar, **yaşam** kalitemizi arttırmak bizim elimizde. **Eğitim** alanındaki gelişmeler için devletimizin önemli çalışmaları oluyor.
22	Zeliha	Buraya gelen insanlar **ev** bulmakta dahi sıkıntı çekiyorlar.
23	David	Yapraklı'da görevli **memur**lar Çankırı'ya gidiş geliş yapıyorlar. Bu onlar için gereğinden çok **enerji** ve zaman kaybı demektir.
24	Yusuf	Birçok yerleşim yerinde benzer sıkıntılar olduğunu biliyoruz.
25	Bilal	Benzer nedenler benzer nüfus **piramit**lerinin oluşmasına yol açıyor.
26	Zeliha	Nüfus yoğunluğunun düşük olduğu yerlerde **çevre** kirliliği azdır.
27	Helen	İkili ilişkilerde **iletişimin** önemli olduğunu söyleyebiliriz.
28	David	Kesinlikle sana katılıyorum.
29	Angela	Yöremizin değerini bilelim.
30	Yusuf	İyi günler arkadaşlar, yarın okulda tekrar görüşmek üzere.

7. Okuma Metni

Nüfus Dağılımı

1. Nüfusun sayısı ve nüfusla ilgili veriler yapılan nüfus sayımları ile elde edilir. Bu sayımlar sonucunda, toplam **nüfus**, nüfusun yaş gruplarına ve cinsiyete göre dağılımı, okur-yazar oranı, eğitilmiş insan sayısı, işsiz sayısı, çalışan nüfusun **iş** kollarına göre dağılımı, köy ve kent nüfus sayıları belirlenir. **Türkiye**'de ilk düzenli nüfus sayımı 1927'de, ikinci nüfus sayımı ise 1935'te yapılmıştır. Daha sonra sonu 5 ve 0 ile biten yıllarda nüfus sayımı yinelenmiştir. Nüfus sayımının 1990 yılından sonra 10 yılda bir yapılması kararlaştırılmıştır. Nüfus sayımları ve sonuçları nüfusla ilgili bilgiler, genellikle nüfus sayımı sonuçlarından elde edilir. Bu sayımlarla nüfusun sayısı, meslek grupları, yaş ve **eğitim** durumu, ailedeki nüfus sayısı, kadın - erkek nüfusu, çocuk sayısı, nüfus artış hızı gibi bilgiler elde edilebilir. Yapılan bu sayımlarda farklı nüfus **piramit**leri ortaya çıkmıştır.

2. Türkiye'de tarımsal nüfus yoğunluğu, bölge ve iller arasında farklılık göstermektedir. Bunda yer şekillerinin dağlık ve ovalık olmasıyla sanayileşme etkili olmaktadır. Genel olarak, tarımsal nüfus yoğunluğu, dağlık alanlarda çok, geniş ovalarımızda ise azdır. Rize, Artvin ve Hakkâri gibi kır nüfusunun çok, buna karşılık **tarım** topraklarının az olduğu sahalarda, tarımsal nüfus yoğunluğu artmaktadır. Konya, Şanlıurfa ve Edirne gibi geniş tarım alanlarının bulunduğu illerde ise tarımsal nüfus yoğunluğu azalmaktadır. Karadeniz ve Doğu Anadolu bölgeleri dağlık olduğundan tarımsal nüfus yoğunluğu artarken, İç Anadolu'da ovalık alanlar çok

olduğundan tarımsal nüfus yoğunluğu azalmaktadır. Su kaynakları özellikle **iklim** koşullarının oldukça kurak olduğu yerlerde daha da önemlidir. Tarımsal etkinliklerle birlikte **üretim** artmış ama bununla birlikte **çevre** sorunları da ortaya çıkmıştır.

3. Nüfus sayısının belirlenmesinde etkili olan beşeri etmenlerin başlıcaları; ekonomik yapı, sanayi-ticaret etkinlikleri, ulaşım, turizm, sağlık, eğitim, teknolojik gelişim ve **iletişim** olarak sıralanabilir. İç göçlerin sonuçlarından bazıları şunlardır: Ülke genelinde nüfusun dağılımında dengesizlik görülür. Yatırımlar dengesiz dağılır. **Yaşam** kalitesi düşük düzeyler de olacaktır. Nüfus dağılımı, kırsal ve kentsel alanlarda, farklı unsurların etkisi altında biçimlenir. Kırsal alanlarda nüfusun dağılımı daha çok doğal koşulların etkisiyle belirlenirken, kentsel alanlarda beşeri koşullar ağır basar. Kırsal kesim yatırımlarında verimsizlik meydana gelir. Düzensiz kentleşme görülür. Sanayi tesisleri kent içinde kalır. Kentlerde **ev** sıkıntısı çekilir. Kent nüfusunda aşırı artış meydana gelir. **Alt yapı** hizmetlerinde (yol, su, elektrik) yetersizlik görülür. **Trafik** ve ulaşım gibi konularda sıkıntılar yaşanır. Kentlerde işsiz **insan**ların oranı artar.

4. Nüfus, etkin, çalışan ya da faal olarak da adlandırılır. Genelde 15-64 yaş arasındaki nüfusa çalışma çağındaki nüfus denilmektedir. Bu nüfusun hepsi bir işte çalışmaktadır. Genç nüfus **ekonomi**nin işleyişinde büyük bir rol oynamaktadır. Doğal olarak ekonomik koşulların daha iyi olduğu bölgelere **göç** olmaktadır. Çalışabilecek yaştaki nüfus içinde, çalışan nüfus oranı ne kadar çoksa, işsizlik oranı o kadar azdır. Genellikle, sanayileşmiş ve buna bağlı olarak gelişmiş ülkelerde işsizlik az iken, az gelişmiş ülkelerde işsizlik çoktur. Türkiye'de nüfusun % 40'ını **çocuk**, genç ve yaşlı nüfusu oluşturduğundan, etkin nüfus oranı gelişmiş ülkelere göre daha az ve işsizlik oranı daha azdır. Türkiye her bölgesinde değişik madenlerin bulunduğu bir ülkedir. Türkiye'de **enerji** açısından zengin ve işletmeye elverişli değişik madenler bulunmaktadır. Ancak, bugün bütün madenler henüz yeterince işletmeye açılmamıştır. Çıkarılan madenler hem iç piyasaya verilmekte, hem de ham madde olarak ihraç edilmektedir.

5. Türkiye'de, 1927 -1997 yılları arasında kır ve **kent** nüfusunda büyük değişmeler olmuştur. Ülkede **ulaşım** yollarının ve sanayi etkinliklerinin gelişmeye başlaması ve buna koşut olarak kırsal nüfusun artmasıyla birlikte kentlere ve yurtdışına göç başlamıştır. Kırsal kesimden kente göç, en çok, 1980 -1985 yılları arasında meydana

gelmiş ve 1985'li yıllarda kır ve kent nüfusu az çok dengelenmiştir. İnsanlar **para**sal açıdan daha rahat edecekleri yerleri tercih etmişlerdir. En son yapılan 1997 yılındaki sayımda kent nüfusu % 65'e ulaşmıştır. Bu sonuç, Türkiye'de sanayi ve **hizmet** sektöründe çalışan nüfusun arttığını göstermektedir. Hizmet sektörünün büyük çoğunluğunu **memur** kesimi oluşturmaktadır. Ülkenin **vergi** gelirlerinin büyük bir kısmı sanayinin gelişmiş oluğu kentlerden sağlanmaktadır.

8. Eğitsel Oyunun Önemi

Türk Dil Kurumu (2017) oyun kavramını, "Yetenek ve zekâ geliştirici, belli kuralları olan, iyi zaman geçirmeye yarayan eğlence" olarak tanımlamaktadır. Oyunlar, fiziksel ve zihinsel yeteneklerin yanı sıra, sanatsal ve estetik becerilerin de geliştirildiği etkinliklerdir. Eğitsel oyunlar aracılığıyla derste anlatılan konular daha ilgi çekici ve öğrenciyi güdüleyici duruma getirilebilir. Ayrıca öğrencilere derse etkin olarak katılma olanağı sağlanır. "Oyunlar, öğrencilerin farklı düzey ve yeteneklerine uyarlanabilecek esneklikle, basit, kolay ve ilginç olmalıdır" (Coşkun, 2018: 48).

Eğitsel oyunlar bir konuya bağlı olarak kullanılmalıdır. Özellikle okulöncesi ve ilköğretim çağındaki çocukların gelişim özellikleri oyun temelli eğitime uygun olduğundan onların çok yönlü gelişimlerini destekler. Bu nedenle kullanılacak eğitsel oyun ve aktarılacak konu birbiriyle ilişkili olmalıdır. Eğitici oyunların kuralları olmalı ve kurallar önceden belirlenmelidir. Yine oyunlarda kullanılacak araç-gereç hazırlanmalıdır. Bu örnek çalışma için tasarlanan eğitsel oyun, öğrenilen bilgilerin pekiştirilmesini ve daha özgür bir ortamda tekrar edilmesini sağlayan bir öğretim tekniğidir. Geliştirilen eğitsel oyun, 7. sınıf öğrencilerinin hem algılarını hem de dil yeteneklerinin geliştirilmesine yöneliktir.

9. Eğitsel 'Gör Beni, Bil Beni' Oyununun Kuralları

Eğitsel 'Gör Beni, Bil Beni ' Oyununun Kuralları

Eğitsel 'Gör Beni, Bil Beni' oyununun kuralları aşağıda yer almaktadır:

No	Eğitsel Oyunun Kuralları
01	Öğrenciler beşer kişilik takımlara ayrılır.
02	Her takımda öğrencilerden biri takım önderi olurken diğer dört oyuncu ikişer kişiden A ve B alt takımlara ayrılırlar.
03	Her alt takım üyelerinin biri oyuncu ve diğeri ise yazman olur.
04	Oyunun amacı, kısa sürede boşluklu çalışma yapraklarında istenilen Türkçe, Almanca

	ve İngilizce sözcükleri bulmaktır.
05	Oyunun süresi 20 dakikadır. Boşlukların doldurulması için 15 dakika ve sunum için 5 dakika ayrılır. Gerektiğinde süre uzatılabilir.
06	Öğretmen her takım önderine oyun kurallarını, zar ya da yazı tura madalyonunu, 8 x 8 x 0,3 ölçülerinde resimli kartları ve boşluklu çalışma yapraklarını verir.
07	Takım önderleri oyunun kurallarını açıklar, resimli kartları masanın üstünde üst üste koyarlar ve boşluklu çalışma yapraklarını dağıtırlar.
08	Oyunu başlatacak alt takım zar ya da yazı-tura ile belirlenir.
	Zar ile en büyük sayıyı atan ya da yazı turada doğru varsayımda bulunan alt takım oyunu başlatır.
09	Oyunu başlatan alt takımdaki oyuncu, üstten resimli bir kart çeker ve resmin Türkçe, Almanca ve İngilizce adını söyler.
10	Sözcükler üç dilde doğru söylenmişse yazman çalışma yaprağındaki boşlukları doldurur.
11	Sözcüklerin üçü de doğru ise kart çekme, resmin adını üç dilde söyleme ve boşluk doldurma süreci devam eder.
12	Sözcüklerin üçü de doğru değilse kart çekme, resmin adını üç dilde söyleme ve boşluk doldurma sırası diğer alt gruba geçer.
13	Etkinlik, masadaki kartların tamamı çekilene kadar ya da oyunun başlangıcında kararlaştırılan süre dolana kadar devam eder.
14	Oyun süreci bittikten sonra takım önderi sınıfı etkinlik konusunda bilgilendirir.
15	Oyunun sonunda takımlar birbirlerini tebrik ederler ve araç-gereci öğretmene teslim ederler.

10. Eğitsel Oyunda Kullanılacak Araç-Gereç

Eğitsel ‘Gör Beni, Bil Beni’’ oyunu için, anahtar ve konu ile ilgili 24 sözcük, A4 kâğıdına çıkarılır. Kâğıttan hazırlanan bu materyalin uzun ömürlü olması için laminasyon cihazı ile digifix kaplaması yapılır. Eğitsel oyun bir zar ya da yazı tura madalyonu, A4 ölçülerinde boşluklu çalışma yaprakları, resimli kartlar ve üç dilli sözcük listeleri hazırlanır.

11. Dersin Akış Şeması

Aşa-ma	**Süre**	**Öğretmen Davranışları**	**Katılımcı Davranışları**	**Yöntem / Teknik**	**Araç / Gereç**
01	5 dk.	Öğretmen, metinde bulunan yer küresini duvara ya da akıllı tahtaya yansıtır ve öğrencilerin yorumlarını bekler.	Öğrenciler, resmi yorumlaralar. Konunun nüfus olduğu ortaya çık	Resim yorumlama	Resimli yer küresi
02	15 dk.	Öğretmen, dünya, Türkiye, Çankırı ve Yapraklı ilçesinin nüfusu konusunda neler bildiklerini sorar.	Öğrenciler, nüfus konusunda ön bilgilerini anımsarlar ve bildiklerini paylaşırlar.	Tartışma, Karşılıklı bilgilendirme	Etkileşimli tahta, bilgisayar
03	15 dk.	Öğretmen, nüfus dağılımıyla ile ilgili etkenlerin neler olduğunu sorar.	Öğrenciler, sorulan soruya uygun yanıtlar verirler.	Düz anlatım Soru-yanıt	Etkileşimli tahta/ Bilgisayar
04	10 dk.	Öğretmen, sanayileşmenin bir yerleşim birimi üzerindeki olumlu ve olumsuz yanlarını sorar.	Öğrenciler, yöneltilen soruya uygun yanıtlar verirler.	Düz anlatım Soru-yanıt	Etkileşimli tahta/ Bilgisayar

05	15 dk.	Öğretmen, gönüllü 6 öğrencinin diyalog metnini sınıfta okumasını ister.	Gönüllü öğrenciler diyalog metnini okur.	Metin okuma	Diyalog metni
06	20 dk.	Öğretmen, diyalog ile ilgili soruların beşer kişilik takımlarda yanıtlanmasını ve takım çalışması sonuçlarının sınıfla paylaşılmasını ister.	Öğrenciler, diyalog ile ilgili soruları beşer kişilik takımlarda yanıtlarlar. Takım önderleri takım çalışması sonuçlarını sınıfla paylaşırlar.	Takım çalışması ve sonuçların paylaşılması	Diyalog metni, Sorular ve yanıtlar
Ara					
07	15 dk.	Öğretmen, flaş kartların çamaşır mandalları yardımıyla çamaşır ipine asılmasını, katılımcıların flaş kartlardaki Türkçe, Almanca ve İngilizce sözcükleri koro biçiminde sesli okumalarını ister.	Öğrenciler, flaş kartları çamaşır mandalları yardımıyla çamaşır ipine asarlar, flaş kartlardaki Türkçe, Almanca ve İngilizce sözcükleri koro biçiminde sesli okurlar.	Kubaşık ve bireysel çalışma	Flaş kartlar, çamaşır ipi, çamaşır mandalları
08	5 dk.	Öğretmen öğrencilerin tekrar beşer kişilik takımlarda yer almalarını ister.	Öğrenciler beşer kişilik takımlarda yer alırlar.	Takımların oluşturulması	
09	20 dk.	Öğretmen, Eğitsel ‘Gör Beni, Bil Beni ’ adlı oyununun oynanacağını bildirir. Takım önderlerine resimli kartları, oyun kurallarını ve boşluklu çalışma yapraklarını verir ve oyun sürecinde boşlukların doldurulmasını ister.	Takım önderleri, resimli ve numaralı kartları masanın ortasına koyar, oyun kurallarını açıklar ve boşluklu çalışma yapraklarını dağıtır. Takım önderleri resimli ve numaralı kartları birer birer çekip gösterir, alt takımlardaki oyuncular boşluklar için sözcükler önerirler ve yazmanlar önerilen sözcükleri boşluklara yazarlar.	Takım çalışması	Resimli ve numaralı kartlar, boşluklu çalışma yaprakları
10	5 dk.	Öğretmen takım önderlerine resimli ve üç dilli sözcük listelerini dağıtır ve katılımcıların çalışma yapraklarında gerekli düzeltmeleri yapmalarını ister.	Takım önderleri resimli ve üç dilli sözcük listelerini alt takımlara verir ve alt takımlar çalışma yapraklarında gerekli düzeltmeleri yaparlar.	Takım çalışması	Doldurulmuş çalışma yaprakları ile resimli ve üç dilli sözcük listeleri
11	15	Öğretmen takım çalışması sonuçlarının sınıfla paylaşılmasını ister.	Takım önderleri takım çalışması sonuçlarını sınıfla paylaşırlar.	Paylaşma	Takım çalışması sonuçları
12	20 dk.	Öğretmen, öğrencilerin tekrar beşer kişilik takımlarda yer almalarını ister, takım önderlerine okuma metnini ve soruları verir, soruların yanıtlanmasını ister.	Öğrencilerin tekrar beşer kişilik takımlarda yerlerini alırlar, takım önderleri okuma metnini ve soruları dağıtır, alt takımlar soruları yanıtlarlar.	Takım çalışması	Okuma metni ve Sorular
Arar					
13	15 dk.	Öğretmen takım çalışması sonuçlarının sınıfla paylaşılmasını ister.	Takım önderleri takım çalışması sonuçlarını sınıfla paylaşırlar.	Paylaşma	Takım çalışması sonuçları
14	5 dk.	Öğretmen öğrencilerin tekrar beşer kişilik takımlarda yer almalarını ister.	Öğrenciler, beşer kişilik takımlarda yer alırlar.	Takımların oluşturulması	

15	15 dk.	Öğretmen, boşluklu okuma metnini takım önderlerine verir, boşlukların doldurulmasını ve takım çalışması sonuçlarının sınıfla paylaşılmasını ister	Takım önderleri, boşluklu okuma metnini dağıtır, takım üyeleri boşlukları doldururlar ve takım önderleri takım çalışması sonuçlarını sınıfla paylaşırlar	Takımların oluşturulması Ve sunum	Boşluklu okuma metni
16	5 dk.	Öğretmen, etkinliği özetler. Ev ödevlerini açıklar, oyun ile ilgili araç-gerecin kendisine verilmesini ister ve iyi günler diler.	Öğrenciler, etkinlik için teşekkür ederler, ödevleri not alırlar ve takım önderleri araç-gereci teslim ederler.	Düz anlatım	Oyun ile ilgili araç-gereç
Toplam süre: 200 dakika (5 ders saati)					

Ödev: Öğretmen sınıfı beşer kişilik takımlara ayırır ve her grubun aşağıda belirtilen konuların araştırılmasını ister.

1. Yapraklı ilçesinde nüfus dağılımı,

2. Yapraklı ilçesinde yaşanan göçün nedenleri,

3. Kırsal kesimde ve kentlerde sosyal ilişki düzeyi

4. Büyük bir kentte ya da Anadolu'nun bir kasabasında yaşamanın olumlu ve olumsuz yönleri

5. Nüfus artışının sonuçları (olumlu ve olumsuz yönleri) araştırılacaktır.

12. Değerlendirme

Ertürk'e (1994) göre "eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak, istendik davranış değişikliği meydana getirme sürecidir." Bu süreç çoğunlukla aile ve okul çevresi aracılığı ile gerçekleşmektedir. Sürecin etkili olması özellikle eğitim programlarının kalitesiyle doğru orantılıdır. Eğitim programı, öğretim sürecinin kontrolünü sağlar ve eğitimin planlı bir biçimde yürümesine yardımcı olur. Bir eğitim programı; hedef, içerik, eğitim durumları ve sınama durumları olmak üzere dört temel öğeden oluşur. Bunlardan sınama durumları 'Ne kadar?' sorusuna yanıt arar. Yani bireyden beklenilen davranışların ne derece kazanıldığı ile ilgili yargıya varılır. Hedef ve amaçların yeniden gözden geçirilmesi, içeriğin kalitesi ve eğitim durumlarının nasıl düzenlenmesi gerektiği gibi aşamalar, sınama durumlarının etkili sonuçlarıyla olanaklı olmaktadır. Eğitimde bazı ölçme etkinliklerinin yapılması gerekir. Ölçmelerin yapıldığı bir eğitim etkinliği, değerlendirme ile devam eder eder. Ölçülmeden ve değerlendirilmeden yapılan bir eğitim-öğretim etkinliklerinin yarar sağlaması olanaklı görülmemektedir (Öcal ve Ay, 1994).

Gözlem ve Değerlendirme Formu

No	Beceriler	Değerlendirme Dereceleri				
		Yetersiz	Kabul edilebilir	Orta	İyi	Çok iyi
01	Etkinlik öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyine uygun mu?					
02	Öğrenciler konuya ilgi gösterdiler mi?					
03	Öğrenciler eğitsel oyunu benimsedi mi?					
04	Öğrenciler derste geçen sözcükleri anladı mı?					
05	Öğrenciler nüfusun temel kavramlarını anladı mı?					
06	Öğrenciler nüfusun dağılımını etkileyen etmenleri kavradı mı?					
07	Öğrenciler Yapraklı'nın nüfusuna ilişkin bilgileri edindi mi?					
08	Öğrenciler eğitsel oyuna katılırken kurallara uydu mu?					
09	Öğrenciler oyunun vermek istediği kazanımı edindi mi?					
10	Öğrencilerin sözcük dağarcığı zenginleşti mi?					

13. Etkinliğin Sonuç ve Önerileri

Yapraklı ilçesi 2018 yılı verisine göre 8.981'lik nüfus büyüklüğüyle geçen yıllar itibariyle yoğun bir biçimde nüfus kaybetmiş ilçeler arasındadır. Özellikle Ankara'da büyük bir nüfus büyüklüğü oluşturduğu söylenebilir.

Yapraklı ilçe nüfusu Çankırı nüfusunun % 5'ini oluşturmaktadır; Çankırı'daki işyeri toplam istihdamın %0,7'si Yapraklı'da istihdam edilmektedir. Yapraklı'da kent nüfusu, Yapraklı'nın toplam nüfusunun yaklaşık %18'idir. Kent nüfusu aynı zamanda bir bölgedeki kentleşmenin de göstergesidir. Buna göre Yapraklı'da kentleşme, Çankırı ve Türkiye ortalamasının oldukça altındadır.

Nüfus bağımlılıkları, genç ve yaşlı bağımlılığı olmak üzere ikiye ayrılır. Genç bağımlılığı ve yaşlı bağımlılığı sırasıyla 0-14 yaş aralığındaki nüfusun ve 65 ve üstündeki yaş grubunda bulunan nüfusun, 15-64 yaş aralığındaki çalışma çağındaki nüfusa oranlanmasıyla hesaplanır. Yapraklı'da genç bağımlılığı Çankırı ve bölgesine oldukça yakınken yaşlı bağımlılığı Çankırı ve bölge değerlerinin üstündedir. Bu fark temel olarak Yapraklı'da artan yaşlı oranını ve çalışma çağında azalan nüfusu işaret etmektedir. Bunlara paralel olarak Yapraklı'da toplam yaş bağımlılık oranı Çankırı, bulunduğu bölge ve Türkiye genelinden oldukça yüksektir (Kuzka, 2013).

Yapraklı ilçesinin nüfusu konusu kapsamında aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur:

1. Yapraklı'nın genç ve yaşlı nüfus oranındaki dengesizlikler giderilmelidir.
2. Yapraklı'da göçü önleme çalışmaları yapılmalıdır.
3. Yeni istihdam alanları açarak dış göç en aza indirilmelidir.
4. Nitelikli genç nüfusun Yapraklı'da kalması sağlanmalıdır.
5. Yapraklı'nın dışarıya bağımlılığı en aza indirilmelidir.

14. Kaynakça

Bayat, Seher, Kılıçarslan, Hülya, Şentürk, Şener (2014). Fen ve Teknoloji dersinde eğitsel oyunların yedinci sınıf öğrencilerinin akademik başarısına etkisinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 204 - 216.

Coşkun, Hasan (2016). Kültürlerarası Eğitim. Ankara: Konrad Adenauer Stiftung

Coşkun, Hilal, Akarsu, Bayram, Kariper, İ. Afşin (2012). Bilim öyküleri içeren eğitsel oyunların fen ve teknoloji dersindeki öğrencilerin akademik başarılarına etkisi. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 13(1), 93 - 109.

Coşkun, Hasan, Güzel, Fatih, Yıldırım, Mustafa (2018). Öğretmenlik Uygulaması ve Ders Planları. Berlin: Dağyeli Verlag.

Ertürk, Selahattin (1998). Eğitimde Program Geliştirme. Ankara: Meteksan A.Ş.

İşman, Aytekin, Eski, Cumalı (2000). Eğitimde Planlama ve Değerlendirme. Adapazarı: Değişim Yayınları.

Özçelik, A. Durmuş (1998). Ölçme ve Değerlendirme. Ankara: ÖSYM Yayınları.

Yıldırım, Cemal (1983). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme. Ankara: ÖSYM Yayınları.

.

https://tinyurl.com/bb64r6wz Erişim tarihi: 15.07.2021
https://tinyurl.com/3ks483zy Erişim tarihi: 15.07.2021
https://tinyurl.com/ysdfhafv Erişim tarihi: 15.07.2021
https://tinyurl.com/5834ey63 Erişim tarihi: 15.07.2021
https://tinyurl.com/4j7944zc Erişim tarihi: 15.07.2021
https://tinyurl.com/kehaz2hn Erişim tarihi: 15.07.2021
https://tinyurl.com/jczfhmwk Erişim tarihi: 15.07.2021
https://tinyurl.com/yx6vjx4w Erişim tarihi: 15.07.2021
https://tinyurl.com/yddctwwm Erişim tarihi: 15.07.2021

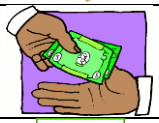
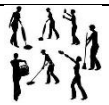
Resimlerle İlgili İnternet Adresleri

http://cliparts.co/clipart/369256 (altyapı) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/954354 (çevre) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/1985 (çocuk) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/47097 (eğitim) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/2382785 (ekonomi) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/250405 (enerji) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/115860 (göç) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/70342 (hizmet) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/14722 (iş) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/785972 (iklim) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/1 (iletişim) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/2352941 (insan) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/88346 (kent) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/14491 (ev) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/176422 (memur) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/942096 (piramit) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/1290069 (tarım) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/9840 (para) Erişim tarihi: 15.07.2021
https://tinyurl.com/rmjjkzww (Türkiye) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/12876 (ulaşım) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/33489 (üretim) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/469377 (vergi) Erişim tarihi: 15.07.2021
http://cliparts.co/clipart/30122 (yaşam) Erişim tarihi: 15.07.2021

15. Alıştırmalar

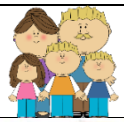
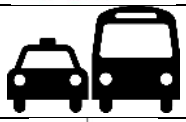
Boşluklu Çalışma Yaprağı

Aşağıdaki tabloda boş bırakılan yerlere uygun Türkçe, Almanca ve İngilizce sözcükleri yazınız.

No	Resim / Bild / Picture	Türkçe	Deutsch	English
00		Nüfus	**die Bevölkerung**	population
01		altyapı	……..	infrastructure
02		çevre	die Umwelt	……
03		……..	das Kind	child
04		eğitim	…….	education
05		ekonomi	die Wirtschaft	……
06		enerji	……	energy
07		…….	das Haus	housing
08		göç	die Migration	…….
09		…….	der Dienst	service
10		iş	……	work
11		iklim	das Klima	…….
12		……...	die Kommunikation	communication

Boşluklu Çalışma Yaprağı

Aşağıdaki tabloda boş bırakılan yerlere uygun Türkçe, Almanca ve İngilizce sözcükleri yazınız.

No	Resim / Bild / Picture	Türkçe	Deutsch	English
00		Nüfus	**die Bevölkerung**	population
13		insan	…….	human being
14		kent	die Stadt	…….
15		memur	……..	civil servant
16		para	das Geld	……
17		piramit	…….	pyramid
18		tarım	die Landwirtschaft	…….
19		…….	der Straßenverkehr	traffic
20		Türkiye	…….	Turkey
21		ulaşım	der Verkehr	……..
22		……	die Produktion	production
23		vergi	…….	tax
24		yaşam	das Leben	……

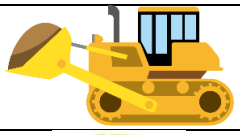
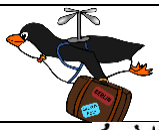
Alıştırmalar-2: Karışık Harflerden Sözcük Oluşturma (anagram)

Harfleri karışık verilmiş sözcükleri bulun, sözcükleri Türkçe, Almanca ve İngilizce olarak yazınız.

No	Sözcük	Türkçe	No	das Wort	Almanca	No	Word	İngilizce
1	tlyaapı		1	tnıfrutsrukra		1	ienrfutracustr	
2	mleşiiti		2	nkomoimiutnkia		2	ncomoimiutncia	
3	themiz		3	dniset		3	esevcie	
4	ve		4	Uhsa		4	guohins	
5	şi		5	Bartei		5	owkr	
6	oeniinko		6	trfawictsh		6	ceimoon	
7	muşaıl		7	evhkerr		7	ntoriantastpro	
8	eTiykür		8	kieTru		8	rTkue	
9	tiprmai		9	epydimra		9	dypimra	
10	meitür		10	nproioukdt		10	nproioucdt	
11	kocuç		11	dmneniksnehc		11	diclh	
12	fatkri		12	ßsrrhaekrevten		12	fictarf	
13	arpa		13	Egld		13	oenmy	
14	marıt		14	tlfanhdcwsctr		14	egarruitucl	
15	maşay		15	Neelb		15	elif	
16	tiiğme		16	gbinldu		16	nedoiutac	
17	siann		17	hemcnislsh		17	nuham	
18	ievrg		18	eabbag		18	xta	
19	nekt		19	Tsadt		19	ycit	
20	einrjei		20	eeinger		20	ygneer	
21	kilmi		21	Mailk		21	elcitma	
22	uemmr		22	Miabtne		22	icliv tesnrav	
23	öçg		23	Mniiogtar		23	rniiogtam	
24	evçer		24	Twlemu		24	tennevimonr	

Alıştırmalar 1. Yanıt Anahtarı

Sözcük Listesi / Wortliste / Word List / Nüfus / der Bevölkerung / Population (a)

No	Resim/Bild/Picture	Türkçe	Deutsch	English
01		altyapı	die Infrastruktur	infrastructure
02		çevre	die Umwelt	environment
03		çocuk	das Kind	child
04		eğitim	die Bildung	education
05		ekonomi	die Wirtschaft	economi
06		enerji	die Energie	energy
07		ev	das Haus	housing
08		göç	die Migration	migration
09		hizmet	der Dienst	service
10		iş	die Arbeit	work
11		iklim	das Klima	climate
12		iletişim	die Kommunikation	communication

Sözcük Listesi / Wortliste / Word List / Nüfus / der Bevölkerung / Population (b)

No	Resim/Bild/Picture	Türkçe	Deutsch	English
13		insan	der Mensch	human being
14		kent	die Stadt	city
15		memur	die Beamtin	civil servant
16		para	das Geld	money
17		piramit	die Pyramide	pyramid
18		tarım	die Landwirtschaft	agriculture
19		trafik	der Straßenverkehr	traffic
20		Türkiye	der Türkei	Turkey
21		ulaşım	der Verkehr	transportation
22		üretim	die Produktion	production
23		vergi	die Steuer	tax
24		yaşam	das Leben	life

Alıştırmalar 2. Karışık Harflerden Sözcük Oluşturma (anagram) Yanıt Tablosu

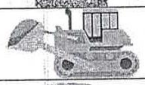
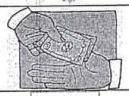
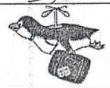
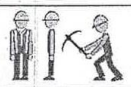
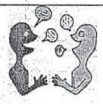
No	Sözcük	Türkçe	No	das Wort	Almanca	No	word	İngilizce
1	tlyaapı	altyapı	1	tnıfrutsrukra	Infrastruktur	1	ienrfutracustr	infrastructure
2	mleşiiti	iletişim	2	nkomoimiutnkia	Kommunikation	2	ncomoimiutncia	communication
3	themiz	hizmet	3	Dniset	Dienst	3	esevcie	service
4	ve	ev	4	uhsa	Haus	4	guohins	Housing
5	şi	iş	5	Bartei	Arbeit	5	owkr	Work
6	oeniinko	ekonomi	6	trfawictsh	Wirtschaft	6	eicmoon	Economi
7	muşaıl	ulaşım	7	evhkerr	Verkehr	7	ntoriantastpro	transportation
8	eTiykür	Türkiye	8	kieTru	Türkei	8	rTkue	Turkey
9	tiprmai	piramit	9	epydimra	Pyramide	9	dypimra	Pyramid
10	meitür	üretim	10	nproioukdt	Produktion	10	nproioucdt	production
11	kocuç	çocuk	11	İndk	Kind	11	diclh	child
12	fatkri	trafik	12	ßsrrhaekrevten	Straßenverkehr	12	fictarf	traffic
13	arpa	para	13	Egld	geld	13	oenmy	money
14	Marıt	tarım	14	tlfanhdcwsctr	Landwirtschaft	14	egarruitucl	agriculture
15	Maşay	yaşam	15	Neelb	Leben	15	elif	life
16	Tiiğme	eğitim	16	gbinldu	Bildung	16	nedoiutac	Education
17	Siann	insan	17	emcnsh	Mensch	17	nuham	human being
18	İevrg	vergi	18	eabbag	Abgabe	18	Xta	tax
19	Nekt	Kent	19	Tsadt	Stadt	19	Ycit	city
20	Einrjei	enerji	20	eeinger	Energie	20	ygneer	Energy
21	Kilmi	iklim	21	Mailk	Klima	21	elcitma	climate
22	Uemmr	memur	22	Miabtne	Beamtin	22	icliv tesnrav	civil servant
23	öçg	Göç	23	Mniiogtar	Migration	23	rniiogtam	migration
24	evçer	çevre	24	Twlemu	Umwelt	24	tennevimonr	environment

Uygulama örnekleri eklenecek

Alıştırmalar

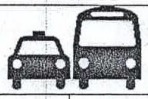
Alıştırmalar 1: Boşluklu Çalışma Yaprağı

Aşağıdaki tabloda boş bırakılan yerlere uygun Türkçe, Almanca ve İngilizce sözcükleri yazınız.

No	Resim / Bild / Picture	Türkçe	Deutsch	English
00		Nüfus	die Bevölkerung	population
01		altyapı	...Infrastruktur.....	infrastructure
02		çevre	die Umwelt	..environment.....
03		..Cocuk.....	das Kind	child
04		eğitim	...Bildung	education
05		ekonomi	die Wirtschaft	....Economy....
06		enerji	..Energie....	energy
07		...ev.....	das Haus	housing
08		göç	die Migration	....Migration
09		.....hizmet.....	der Dienst	service
10		iş	..Arbeit.....	work
11		iklim	das Klima	...climate.....
12		.....iletişim	die Kommunikation	communication

Alıştırmalar 2: Boşluklu Çalışma Yaprağı

Aşağıdaki tabloda boş bırakılan yerlere uygun Türkçe, Almanca ve İngilizce sözcükleri yazınız.

No	Resim / Bild / Picture	Türkçe	Deutsch	English
00		Nüfus	die Bevölkerung	population
13		insan	...mensch..	human being
14		kent	die Stadt	...city.....
15		memur	...offizier	civil servant
16		para	das Geld	.....money....
17		piramit	..die.....Pyramid	pyramid
18		tarım	die Landwirtschaft	...agriculture
19		...trafic...	der Straßenverkehr	traffic
20		Türkiye	...türkei.....	Turkey
21		ulaşım	der Verkehr	...transport...
22		...üretim...	die Produktion	production
23		vergi	...bahrung	tax
24		yaşam	das Leben	.....life.....

Alıştırma 3: Karışık Harflerden Sözcük Oluşturma (anagram)

Harfleri karışık verilmiş sözcükleri bulun, sözcükleri Türkçe, Almanca ve İngilizce olarak yazınız.

No	Sözcük	Türkçe	No	das Wort	Almanca	No	Word	İngilizce
1	tlyaapı	altyapı	1	tnıfrutsrukra	Infrastruktur	1	ienrfutracustr	infrastructure
2	mleşiiti	iletişim	2	nkomoimiutnkia	kommunikation	2	ncomoimiutncia	communication
3	themiz	hizmet	3	dniset	Dienst	3	esevcie	service
4	ve	ev	4	Uhsa	haus	4	guohins	housing
5	şi	iş	5	Bartei	arbeit	5	owkr	work
6	oeminko	ekonomi	6	trfawictsh	wirtschaft	6	ceimoon	economy
7	muşaıl	ulaşım	7	evhkerr	verkehr	7	ntoriantastpro	transport
8	eTiykür	türkiye	8	kieTru	turkei	8	rTkue	turkey
9	tiprmai	Piramit	9	epydimra	Pyramide	9	dypimra	Pyramid
10	meitür	üretim	10	nproioukdt	Produktion	10	nproioucdt	Production
11	kocuç	cocuk	11	dmneniksnehc	mensch	11	diclh	child
12	fatkri	trafik	12	ßsrrhaekrevten	Strassenverkehr	12	fictarf	traffic
13	arpa	Para	13	Egld	Geld	13	oenmy	money
14	marıt	tarım	14	tlfanhdcwsctr	landwirtschaft	14	egarruituel	agriculture
15	maşay	yaşam	15	Neelb	leben	15	elif	life
16	tiiğme	eğitim	16	gbinldu	bildung	16	nedoiutac	education
17	siann	insan	17	hemcnislsh	mensch	17	nuham	human
18	ievrg	vergi	18	eabbag	baobeng	18	xta	tax
19	nekt	kent	19	Tsadt	Stadt	19	ycit	city
20	einrjei	enerji	20	eeinger	energie	20	ygneer	energy
21	kilmi	iklim	21	Mailk	klime	21	elcitma	climate
22	uemmr	memur	22	Miabtne	Beamte	22	icliv tesnrav	civil servant
23	öçg	göç	23	Mniiogtar	migration	23	rniiogtam	migration
24	evçer	çevre	24	Twlemu	umwelt	24	tennevimonr	environment

Alıştırma 3: Karışık Harflerden Sözcük Oluşturma (anagram)

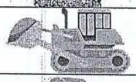
Harfleri karışık verilmiş sözcükleri bulun, sözcükleri Türkçe, Almanca ve İngilizce olarak yazınız.

No	Sözcük	Türkçe	No	das Wort	Almanca	No	Word	İngilizce
1	tlyaapı	altyapı	1	tnıfrutsrukra	Infrastruktur	1	ienrfutracustr	infrastructure
2	mleşiiti	iletişim	2	nkomoimiutnkia	kommunikation	2	ncomoimiutncia	communication
3	themiz	hizmet	3	dniset	Dienst	3	esevcie	service
4	ve	ev	4	Uhsa	haus	4	guohins	housing
5	şi	iş	5	Bartei	arbeit	5	owkr	work
6	oeıiinko		6	trfawictsh		6	ceimoon	
7	muşaıl	ulaşım	7	evhkerr	verkehr	7	ntoriantastpro	transportation
8	eTiykür	Türkiye	8	kieTru	Turkei	8	rTkue	Turkey
9	tiprmai	piramit	9	epydimra	pyramide	9	dypimra	
10	meitür	üretim	10	nproioukdt	produktion	10	nproioucdt	production
11	kocuç	çocuk	11	dmneniksnehc	menschenkind	11	diclh	child
12	fatkri	trafik	12	ßsrrhaekrevten	Strafverkehr	12	fictarf	traffic
13	arpa	para	13	Egld	Geld	13	oenmy	money
14	marıt	tarım	14	tlfanhdewsctr	landwirtschaft	14	egarruitucl	agriculture
15	maşay	yaşam	15	Neelb	Leben	15	elif	life
16	tiiğme	eğitim	16	gbinldu	bildung	16	nedoiutac	education
17	siann	insan	17	hemcnislsh	mensch	17	nuham	human
18	ievrg	vergi	18	eabbag	abgabe	18	xta	tax
19	nekt	kent	19	Tsadt	Stadt	19	ycit	city
20	einrjei	enerji	20	eeinger	energie	20	ygneer	energy
21	kilmi	iklim	21	Mailk	klima	21	elcitma	climate
22	uemmr	memur	22	Miabtne		22	icliv tesnrav	civil servant
23	öçg	göç	23	Mniiogtar	migration	23	rniiogtam	migration
24	evçer	çevre	24	Twlemu	Umwelt	24	tennevimonr	environment

Alıştırmalar

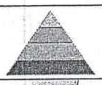
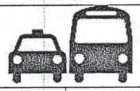
Alıştırmalar 1: Boşluklu Çalışma Yaprağı

Aşağıdaki tabloda boş bırakılan yerlere uygun Türkçe, Almanca ve İngilizce sözcükleri yazınız.

No	Resim / Bild / Picture	Türkçe	Deutsch	English
00		Nüfus	die Bevölkerung	population
01		altyapı	Infrastruktur	infrastructure
02		çevre	die Umwelt	Environment
03		..çocuk	das Kind	child
04		eğitim	Bildung	education
05		ekonomi	die Wirtschaft	economy
06		enerji	Energie	energy
07		..ev	das Haus	housing
08		göç	die Migration	migration
09		hizmet	der Dienst	service
10		iş	Arbeit	work
11		iklim	das Klima	climate
12		iletişim	die Kommunikation	communication

Alıştırmalar 2: Boşluklu Çalışma Yaprağı

Aşağıdaki tabloda boş bırakılan yerlere uygun Türkçe, Almanca ve İngilizce sözcükleri yazınız.

No	Resim / Bild / Picture	Türkçe	Deutsch	English
00		Nüfus	die Bevölkerung	population
13		insan	..mensch...	human being
14		kent	die Stadt	..city.....
15		memur	...offizier	civil servant
16		para	das Geld	....money...
17		piramit	.die....Pyramide	pyramid
18		tarım	die Landwirtschaft	agriculture
19		..Trafik..	der Straßenverkehr	traffic
20		Türkiye	..die Türkei..	Turkey
21		ulaşım	der Verkehr	transportation
22		.üretim..	die Produktion	production
23		vergi	....tabsabe..	tax
24		yaşam	das Leben	..life.....

Ek 4. Etik Kurul Onayı

T.C.
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
ETİK KURUL DEĞERLENDİRME FORMU

Toplantı No:	23
Araştırmanın Yürütücüsü:	İSMAİL KAYA
Araştırmanın Başlığı:	Etkin Öğrenme Temelli Ders Planı Yaklaşımının Ortaokul Yedinci Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Nüfus Konusunun Öğrenilmesine Etkisi
Karar Tarihi:	09-11-2021
Kurul Görüşü:	Kabul Edilmiştir. Araştırmanın/Projenin uygulanabilirliği konusunda bilimsel araştırmalar etiği açısından bir sakınca yoktur.

SONUÇ: Kabul Edilmiştir. Araştırmanın/Projenin uygulanabilirliği konusunda bilimsel araştırmalar etiği açısından bir sakınca yoktur.

Başkan
Prof. Dr. Hüseyin ODABAŞ
İMZA

Başkan Yardımcısı
Doç. Dr. Ela Özkan CANBOLAT
İMZA

Üye
Prof. Dr. Gülcihan YILDIRIM
İMZA

Üye
Doç. Dr. Hakan ÇOLAK
İMZA

Üye
Doç. Dr. Bilgehan TEKİN
İMZA

Üye
Doç. Dr. Emine ÇELİKSOY
İMZA

Üye
Dr. Öğr. Üye. Serap Aslan COBUTOĞLU
İMZA

Üye
Dr. Öğr. Üye. Zeynep Erhan BULUT
İMZA

Üye
Dr. Öğr. Üye. Süheyla Bozkurt
İMZA

Çankırı Karatekin Üniversitesi

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı	İsmail KAYA
Doğum Yeri	
Doğum Tarihi	

LİSANS EĞİTİM BİLGİLERİ

Üniversite	İnönü Üniversitesi
Fakülte	Eğitim Fakültesi
Bölüm	Türkçe Öğretmenliği

YÜKSEK LİSANS EĞİTİM BİLGİLERİ

Üniversite	Karatekin Üniversitesi
Enstitü	Sosyal Bilimler Enstitüsü
Anabilim Dalı	Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

İŞ DENEYİMİ

Çalıştığı Kurum	
Görevi/Pozisyonu	Türkçe Öğretmeni
Tecrübe Süresi	21 Yıl

İLETİŞİM

Adres	
Mail	